

www.libtbo.com.cn

Konferens = ALBUM

TILL MINNE AF
Minnesota-Konferensens

of
Augustana Synoden

40 - årsfest

i CHISAGO LAKE

MINN.

©

Den 4-9 OKT. 1898.

BX
8049.1
.M6
A28

EDIGERADT AF
F.H.E.

www.libtool.com.cn

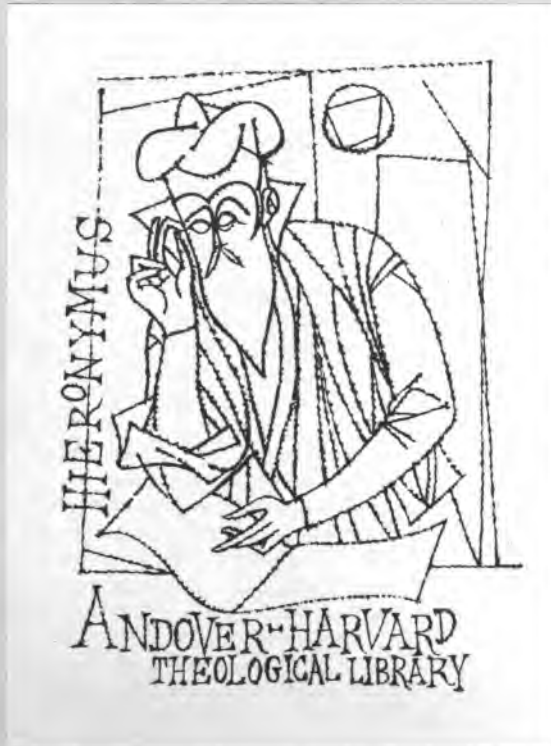
www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

PASTOR J. FREMLING,

Konferensens Ordförande.

Augustana Evangeliska kyrkans konferens
Minneapolis (1898)

Konferens-Album

till minne af

Minnesota-Konferensens

af

Augustana-Synoden

40-Årsfest

i Chisago Lake, Minn.

den 4-9 Oktober 1898

Redigeradt af
F. M. E.

Minneapolis, Minn.
G. W. Olsons Förlag
1899

www.libtool.com.cn

G. W. OLSON'S TRYCKERI, MINNEAPOLIS, MINN.

PK
8027, 1
1116
420

VID Minnesota-Konferensens årsmöte i februari 1898 påminde ordföranden, pastor J. Fremling, att detta var konferensens 40:de årsmöte och gjorde därvid denna hemställan:

Det hemställas till konferensens afgörande om icke minnet af konferensens stiftelse borde högtidlighållas för att särskildt påminna oss Guds nådefulla regering under de gångna 40 åren och gemensamt prisa honom för hans dråpliga gärningar och förkunna hans lof.

Med anledning af denna hemställan antog konferensen följande resolution: Att för ett värdigt och högtidligt firande af konferensens stiftelse för 40 år sedan, 1) ett extra konferensmöte hålles på årsdagen däraf, helst i Chisago Lake, om en inbjudning därför kan erhållas; 2) en komitee bestående af konferensens ordförande och pastor loci tillsättes för att förbereda och anordna ett högtidligt firande af denna minnesfest.

I följande mars månad fattade Chisago Lake församling på extra sockenstämma beslut att inbjuda konferensen att fira sin 40-årsfest därstädes. I enlighet härmed hölls mötet i Chisago Lake den 4—9 oktober 1898. Konferensens pastorer infunno sig mangrant och konferensens församlingar voro väl representerade genom lekmannaombud. Chisago Lake folket såväl som folket i närgränsande församlingar visade stort intresse i festligheterna. Hela mötet var festligt och uppbyggligt. Säkerligen väckte det till betydlig grad vårt svensk-luterska själsmedvetande och stärkte

den kyrkliga patriotismen samt stämde allas hjärtan till tack och lof till Herren, som så rikligen välsignat vår konferens.

För att hugfästa de intryck och minnen som festen alstrat, och för att afgifva ett vittnesbörd inför samt lämna ett historiskt minne åt kommande tider, uttalades den önskan att i en minnesbok måtte samlas de tal och predikningar som höllos under mötet. Konferensen uppdrog åt undertecknad att verkställa detta samlande och skaffa förläggare. Resultatet af detta arbete bjudes härmed allmänheten. De illustrationer som införts, afse att gifva icke blott prydlighet utan äfven ökad värde.

Vi hoppas att denna samling af "ord och bild", eller detta KONFERENS-ALBUM, som vi velat kalla samlingen, skall värderas isynnerhet af dem, som äga historiskt sinne, och att den må leda till fortsatt tacksamt aktgifvande på Guds nådefulla ledning.

F. M. E.

Chisago Lake, Minn., i december 1878.

Deltagare i organisationsmötet.
www.libtool.com.cn

PASTORERNA

P. Carlson.

E. Norelius.

P. Beckman.

J. P. C. Boren.

LEKMÄNNEN

Daniel Nilson. Håkan Svedberg. Frans C. Björklund.

www.libtool.com.cn

Inbjudna hedersgäster—1.

D:R P. J. SWÄRD,

Augustana Synodens President.

I enlighet med beslut och gjord pålysning tog Minnesota-Konferensens 40-års festmöte sin början i Chisago Lake, Minn., d. 4 oktober 1898. Klockan 10 f. m. öppnades mötet med högtidlig högmessogudstjänst. Såsom liturger tjänstgjorde pastorerna A. E. Ericsson och L. P. Bergström. Konferensens ordförande, pastor J. Fremling, höll därvid följande högtidspredikan:

“Och Herren Gud planterade en lustgård uti Eden, öster ut, och där satte han människan, som han hade gjort. Och Herren Gud lät uppväxa af jorden allehanda träd, ljufliga till att se och goda till att äta, och lifvets träd midt i lustgården och kunskapens träd på godt och ondt.

Och ifrån Eden utgick en ström till att vattna lustgården, och den delade sig därifrån i fyra hufvudfloder. Den förstas namn är Pison, som löper omkring hela landet Havila, och där finnes guld. Och det landets guld är godt, och där finnes Bedellion och den ädle stenen onyx. Och den andra flodens namn är Gihon, som löper omkring hela landet Kus. Och den tredje flodens namn är Hiddekel, som går öster om Assyrien, och den fjärde flodens namn är Frat. Och Herren Gud tog mannen och satte honom i Edens lustgård, att han skulle bruka och vårda den.” (1 Mos. 2: 8—15.)

Så lyder den gamla kära berättelsen om våra stamföräldrars första boningsplats, såsom vi läsa i 1 Mos. 2: 8—15. *Eden* betyder ljuflighet och beskrifningen därom är ljuflig att läsa och höra.

Den allsmåttige Guden, som genom sitt ord hade skapat himmel och jord och försett jorden med ljus och luft, växter och djur, skapade sist människan och satte henne till herre öfver jorden och hvad därpå är. Och se huru han ifrån begynnelsen såsom en kärleksrik fader vårdade sig om dessa varelser, som han skapat efter sitt beläte. Han planterade en lustgård uti Eden och lät uppväxa allehanda träd, ljufliga och goda och de båda betydelsefulla träden, lifvets och kunskapens, och ifrån lustgården utgick en ström till att vattna lustgården. I detta paradisi insatte han de första människorna: Adam och Eva. Huru lyckliga voro de icke! De bodde i det ljufliga Eden och fingo åtnjuta all den välsignelse, som där i öfverflöd erbjöds dem, med undantag af frukten på kunskapens träd.

Det som gjorde dem verkliga lyckliga var dock icke endast den yttre behagligheten och de yttre förmånerna, utan det var gemenskapen med Gud. Det inre gudomliga ljuset och lifvet, heligheten och rättfärdigheten.

I denna sin Guds kännedom och gemenskap voro de icke allenast lyckliga utan äfven saliga. — Men ack! våra stamförfäder bestodo icke lydnadsproffet — de voro Gud olydiga — och föllo i synd. Och genom deras syndafall kom synden in i världen och därmed Guds dom öfver människoslägtet: "Du skall döden dö!"

Adam och Eva blefvo af Gud själf utdrifna ur paradiset. Och Gud satte öster om Edens lustgård cheruber med ett blixtrande, svängande svärd till att bevaka vägen till lifvets träd. Därmed slutar gamla testamentets berättelse om paradiset.

Hvilket sorgligt slut på ljufgheten! Vi måste nu tala, läsa och sjunga om ett förloradt Eden, som är så bortopadt från jorden, att man icke ens kan med visshet bestämma hvarest det var beläget. Vemodigt sjunger därför församlingen: "Flyktadt är det Eden där jag menlös var: Flydd är samvetsfriden. Glädjen mer ej kvar."

Men hvad läsa vi i nya testamentets heliga skrifter? Hvad höra vi från den korsfäste Frälsarens läppar då den botfärdige röfvaren bad honom: "Herre, tänk på mig, då du kommer i ditt rike"? Jo, "Sannerligen, sannerligen säger jag dig: I dag skall du vara med mig i paradiset."

Således finnes det ännu ett paradiset. Och aposteln Paulus fick vid ett tillfälle en inblick i detsamma, då han vardt uppryckt till tredje himmelen och hörde utsägliga ord.

Ehvad vi nu tänka på lustgården Eden eller paradiset, dit Paulus blef uppryckt, så hafva dessa paradiser en inre likhet, nämligen den, att såsom den förra var en ljufvig ort, så är ock det senare, och den på båda platserna gemensamma ljufgheten är gemenskapen med Gud och åtnjutandet af hans kärlek och välbehag. Men finnes icke denna ljufghet redan här i lifvet. Är det icke möjligt, att människosjälens kan komma i gemenskap med Gud redan här i tiden och här på jorden? Ja, visserligen. Gud har sändt sin Son i världen och utgifvit honom i döden till försoning för våra och hela världens synder. Och när Guds Son begynte predika, sade han: "Tiden är fullbordad och Guds rike är nära." Detta Guds rike beskref Herren Jesus under många ljufviga bilder, för att måla detsamma till sin sanna beskaffenhet. Paulus beskriver det med följande ord: "Guds rike är rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande."

Detta Guds rike har kommit genom Jesus Kristus. Och det kom såsom en gudomlig eld från himmelen uti Jesu lärjungars hjärtan på den märkliga pingstdagen, och de voro alla uppfyllda med den Helige Ande. Och när Gud gifver oss sin Helige Ande, och vi sätta tro till Guds ord, då kommer ock Guds rike till oss.

Alltsedan Andens utgjutande i Jesu lärjungars hjärtan har det funnits ett samfund, uti hvilket den Helige Ande genom ordet och sakramenten varit boende och verkande, och följaktligen har ock hans rike funnits i detta samfund, som också kallas den heliga, allmänneliga kyrkan.

Så har genom vår medlare och försonare, Kristus, det förlorade Eden till sin inre andliga beskaffenhet kommit från himmelen ned till jorden.

Nu har den nåden vederfarits oss, att *vi* hafva Guds rena ord och sakrament ibland oss, och vi tillhöra ett kristligt samfund, som utgör en del af den heliga allmänneliga kyrkan och sålunda har himmelriket äfven kommit till oss.

Då nu den afdelning af svenska lutherska kyrkan här i detta land, som vi kalla Minnesota-konferensen, i dessa dagar firar sin 40-åriga tillvaro, önskar jag särskildt rikta vår uppmärksamhet på det goda vi såsom ett kristligt samfund ega.

Ja, vi vilja betrakta *vårt kristliga samfunds Eden med dess träd och strömmar*. Med vårt kristliga samfund menar jag visserligen Minnesota-konferensen, dock icke lösryckt ifrån, utan såsom en del af vår kära Augustanasynod och hela den evangeliska kristenheten.

Men vi vilja nu särskildt tala om vår konferens.

Detta vårt kristliga samfund är ett Eden, som betyder *ljuflighet*.

Måhända man invänder, att denna benämning alldeles icke passar in på vår konferens. Hvad ljuflighet finnes väl där? Finnes der icke alldeles motsatsen till Edens ljuflighet, nämligen bitterhet, kamp och strid, nöd och lidande af mångahanda slag? — Visserligen är det så, och många predikningar kunde hållas och många böcker skrivas, som innehölle Minnesota-konferensens elände, jämmer och nöd. Men det är blott konferensens yttersida och icke ens det. Ty konferensen företer mycken ljuflighet redan i det yttre.

1. Vi hafva orsak att betrakta vårt kristliga samfund såsom ett Eden först och främst, emedan detta samfund *är en Guds plantering*.

Såsom Gud planterade en lustgård uti Eden, så har han för sin barmhärtighets skull planterat sitt nåderike ibland oss. — Det var Gud, som uppväckte troende och om själars frälsning nitälskande män, som besökte våra landsmän i dessa trakter, predikade det eviga lifvets ord, bildade församlingar och snart nog förenade dem till ett samfund. Det är Guds andes verk. Det är Han, som kallar och församlar människorna till Guds rike.

Äro alltså våra kristna församlingar och är vårt samfund ett Guds verk, så måste vi medgifva, att det är ganska godt. Det är en behaglig och ljuflig Herrens lustgård.

2. Låt oss betrakta de ljufliga träden i vårt samfunds Eden. 1. Där växa "allehanda träd, ljufliga till att se och goda till att äta". Men dessa äro dock af en andlig natur, att de icke synas med våra lekamliga ögon, ej heller förnimmas af den otrogna människan. "Utan en varder född på nytt, kan han icke se Guds rike." Men trons öga ser de sköna träden och blommorna i Guds rike och de äro ljufliga till att se.

a) Det är för tron behagligt, tröstefullt och glädjande att beskåda och betrakta den Helige Andes mångfaldiga gåfvor, som kunna förliknas vid paradiset's ljufliga träd och goda frukter. Guds rike, säger Paulus, är *rättfärdighet*. Denna rättfärdighet är den "Guds rättfärdighet, som kommer till alla och öfver alla dem, som tro." Det är trons rättfärdighet, eller Jesu Kristi rättfärdighet, som tillräknas de troende. O, hvilket skönt träd är icke den rättfärdiggörande nåden, som växer och frodas i vårt samfund! Har icke rättfärdiggörelsen genom tron varit hufvudämnet i våra prästers predikan, hvarigenom också vårt samfund egt bestånd gent emot förförelsens alla frestelser.

Frukterna på detta rättfärdighetens träd hafva varit ljufliga för många tusen själar, som hungrat och törstat efter rättfärdighet. Och med hvilken begärlighet hafva icke sådana själar tillegnat sig trösten af syndernas förlåtelse och Jesu Kristi rättfärdighet.

Och först då, sedan de smakat denna ljufta frukt, syndernas förlåtelse, hafva de fått syn på andra ljufliga träd och frukter, såsom frid och fröjd. Ty Guds rike är *frid* och *fröjd* i den Helige Ande. "Emedan vi nu rättfärdige vordne äro af tron, hafva vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus."

Själar, som få erfara den frid som Jesus gifver, få äfven smaka Jesu glädje, såsom han själf säger till sina lärjungar: "att min glädje må förblifva i eder och eder glädje varda fullkomnad". Aposteln Paulus erbjuder Herrens trogna att i rikt mått tillegna sig glädjens välsmakande frukter, då han säger: "Fröjden eder i Herren, alltid, och åter säger jag, fröjden eder!"

Visserligen måste vi göra den anmärkningen, att detta ljufliga Eden med sina sköna träd och välsmakande frukter är olik det gamla kära paradiset; ty först och främst är allt detta ljufta och saliga i Guds rikets paradis osynligt, andligt och himmelskt, och det kan endast fattas, förnimmas och njutas af tron. För det andra äro människorna, som äro insatta i detta Eden icke helt och hållet heliga och goda, såsom Adam och Eva, då Gud insatte dem i paradiset. Nej, de hafva en syndig natur, som frestar dem hela lifvet igenom.

Och för det tredje äro de i det yttre i beröring med en hel hop affällingar, som tillhöra den otrogna världen.

Till följd däraf hindras Herrens trogna ifrån att *sd* äta och njuta af Guds rikets ljufliga frukter, som de borde. De kunna därför icke heller så fröjdas i lefvande Gud som Herren lofvar dem, utan få ofta erfara nöd och beströfvelse.

Men icke desto mindre finnes himmelriket midt ibland oss, och där växa allehanda ljufliga träd och goda frukter.

b) Utom de nådens gåfvor som Herren förunnar alla troende, gifves uti Guds nådesrike äfven en mångfald af Andens gåfvor, som äro olika fördelade på de trogna, men gemensamma för kyrkan i dess helhet.

Aposteln Paulus beskriver dessa gåfvor uti 1 Cor. 12: 4—7: "Gåfvorna

www.libtool.com.cn

Konferensens ämbetsmän och verkställande komitee.

1. PASTOR J. FREMLING, Ordf.	4. PASTOR G. RAST, Kassör.
2. PASTOR L. G. ALMEN, V.-Ordf.	5. PASTOR P. A. WENNER.
3. PASTOR A. E. ERICSSON, Sekr.	6. HR. G. BODIN.
7. HR. ANDREW OLSON.	

äro mångahanda, men Anden är densamma och ämbetena äro mångahanda, men Herren är densamme. Och kraftverkningarne äro mångahanda, men det är samme Gud som verkar allt i alla. Men åt hvar och en gifves Andens uppenbarelse till gagn." Så fattas icke heller andliga gåfvor i vårt kristliga samfund: gåfvan att bedja, att predika, lära och förmana.

Likaledes flera ämbeten i kyrkans tjänst. Och verkningarna af dessa ämbetens förvaltande och gåfvornas bruk hafva ju försports till syndares omvändelse, till de trognas uppbyggelse och tillväxt i Herren Jesus.

c) Men bland de mångahanda träden uti vårt samfunds Eden, hvilka äro ljufliga till att se och goda att äta, märka vi ett träd, det största, det skönaste af alla: "Lifvets träd midt i lustgården."

Det lifvets träd, som stod i paradiset, måste hafva varit af en sällsynt beskaffenhet. Gud själf förklarar betydelsen af dess namn *lifvets träd*, då han efter syndafallet säger: "Se människan har blifvit såsom en af oss, och vet hvad godt och ondt är. Och nu gäller, att hon ock skall utsträcka sin hand och taga desslikes af lifvets träd och äta och lefva evinnerligen."

Gud måtte sålunda hafva nedlagt uti detta träd en sådan lifskraft, att människan, genom att äta af dess frukter, kunnat bibehålla helsa och en ständig ungdom och ett evigt lif.

Trädet behöll denna egenskapen äfven efter syndafallet.

Men Gud fann, att det hade varit högst olyckligt för människan att äta af lifvets träd och lefva här på jorden evinnerligen under syndens förbannelse, och därför lät han medelst cheruber bevaka vägen till lifvets träd.

Men i paradiset fanns ännu ett märkligt träd, nämligen kunskapens träd på godt och ondt. Af detta träd fick människan icke äta — Gud förbjöd dem att äta däraf och sade: "På den dag du deraf äter skall du döden dö." Men människan fick se och betrakta detta träd. "Det var ock", heter det, "en lust för ögonen och ett kostligt träd, emedan det gaf förstånd."

Detta är nu ganska hemlighetsfullt, som vi icke kunna begripa utan endast enfaldigt tro enligt bibelns enkla berättelse.

Men då evangelisten Johannes säger om Ordet, som var i begynnelsen och var hos Gud och var Gud, att i detta ordet var lif och lifvet var människans ljus, så torde just lifvets träd hafva varit ett yttre medel till meddelande af lifvet från det personliga, gudomliga ordet. Och kunskapens träd skulle väl ock hafva varit ett medel att meddela det ljus, som utströmmade från lifvet, d. v. s. från Ordet, i hvilket var lifvet.

Men synden kom i världen och därpå följde död och mörker. För att frälsa människorna ifrån döden och mörkret, nedsänkte sig lifvet och ljuset i denna syndens och dödens värld. "Ordet vardt kött." Jesus Kristus är det eviga ordet. Han är ock sann Gud och det eviga lifvet, och han är världens ljus.

Han är lifvets träd i dess allra egentligaste mening. "Jag är vinträdet; I ären grenarne." Han har genom sin död blifvit försoningen för våra synder och genom sin uppståndelse människans lif.

Genom ordet och sakramenterna, som i sin renhet och sanning förvaltas i vårt kristliga samfund, är den förhäriligade Frälsaren midt ibland oss. Detta lifvets träd står här midt i vår konferens och utsträcker sina grenar i vida omkretsar, så att himmelens foglar bygga sina nästen på dess kvistar.

Jesus Kristus och honom korsfäst är grundtonen i vår predikan. Kristus såsom vår ende medlare, vår rättfärdighet och vårt lif, det har predikats under de gångna årtiondena af vår historia.

Jesus Kristus såsom världens ljus motsvarar äfven kunskapens träd på godt och ondt. Men vi säga med rätta, att ordet om Kristus är just det kunskapens träd, som rotas och växer i vårt samfunds Eden. Det är blott den stora skilnaden, att Gud icke har förbjudit oss att äta af detta kunskapens träd såsom han gjorde med kunskapens träd i lustgården. Men detta kunskapens träd, Guds heliga ord, har dock denna tvåfaldiga verkan, att det både dödar och gifver lif.

Nog af, i vårt kristliga samfund växer detta kostliga träd — detta kunskapernas träd på godt och ondt, Guds heliga ord. Det blomstrar uti all sin renhet och sanning.

Detta gäller icke allenast bibelns heliga skrifter utan äfven vår kyrkas bekännelseskrifter. Men härom hinna vi nu icke vidare tala.

3. Vi vilja nu taga i betraktande vårt kristliga samfunds strömmar.

Och ifrån Eden utgick en ström, till att vattna lustgården. Jag vill här icke försöka göra någon förklaring hvad denna ström betyder. Måhända hafva vi förklaringen i Uppb. 22: 1, der det talas om en elf med lifvets vatten.

Jag vill låta denna Edens ström beteckna vårt samfunds andliga verksamhet. Det är en ström, som utgår från Eden. Är icke predikoverksamheten en sådan andeström, som utgått från vårt samfund och på samma gång rikligen vattnat vårt samfund, såsom Edens ström vattnade lustgården.

Ifrån början har vår konferens varit begåfvad med troende Herrens tjänare, som under mycken fattigdom och försakelse uppehållit predikoverksamheten i konferensens församlingar. De hafva troget och tråget vattnat lustgården med sanningens och lifvets vatten. Och i den dag, som i dag är, hafva vi den förhoppningen, att våra pastorer äro uppriktiga i tron och bekännelsen.

Men våra pastorer, som visserligen haft hvar sitt pastorat att sköta, hafva på samma gång varit samfundsmän och känt sin förbindelse till hvarandra och till samfundet i sin helhet.

Hos dem, liksom uti församlingen, har tron varit källan, ur hvilken den kristliga kärlekens ström framvällt såsom en andeström till att vattna icke blott de enskilda församlingarne utan konferensen i sin helhet.

Men det heter att strömmen delade sig i fyra hufvudfloder. Så har ock vårt samfunds kristliga verksamhet delat sig i fyra afdelningar:

a) "Den förstes namn är Pison, som löper omkring hela landet Havila, och där finnes guld. Och det landets guld är godt, och där finnes Bedellion och den ädla stenen onyx."

Låt mig med denna första flod förstå vårt samfunds *missionsverksamhet*.

I Norelii kyrkohistoria läses, att vid konferensens första möte, så snart konstitutionsförslaget blifvit genomgånget, behandlades frågan om de vakanta församlingarne å missionsfältet och anordningar gjordes för att förse folket med Guds ords predikan och själavård. Vidare heter det: Under år 1859 sammanträdde konferensen i East Union på vintern, i Scandian Grove på våren och i Spring Garden på hösten. År 1860 höll man möte i Chisago Lake på vintern, i East Union på sommaren och i Vasa på hösten. På dessa möten utgjorde frågan om hemmissionssaken, eller det myckna folkets förseende med Guds ord och sakrament, hufvudsaken.

Denna sak har allt fortfarande varit den viktigaste vid våra möten.

Denna missionsflod har under de gångna åren utströmmat icke blott i Minnesota, Wisconsin och Dakota utan äfven i Canada.

Missionsfloden har äfven påträffat guld och ädla stenar i mer än en bemärkelse. Först människosjäljar, som äro köpta med Jesu dyra blod och sålunda af högre värde än guld. För det andra har missionsverksamheten haft en återverkande välsignelse på vårt samfund, både i lekamligt och andligt hänseende.

Jag blott påpekar detta förhållande utan närmare redogörelse. Ja, den har ju lupit in i vår synod och ut i hednaländerna ända till trakten där det urgamla paradiset tros hafva varit beläget. Denna verksamhet har förorsakat arbete, lidande, tålmod, kostnader och försakelser, men den har ock varit obeskrifligen välsignelsebringande.

b) "Den andra flodens namn är Gihon, som löper omkring hela landet Kus."

Därmed kunde ju konferensens skolverksamhet betecknas.

Begynnelsen till vår konferensskola spåra vi i Red Wing 1862, då dr. E. Norelius begynte en förberedande skola, hvarest kristliga ynglingar mottogos och erhöilo undervisning för att sedermera kunna fortsätta med högre studier. Skolan i Red Wing var alltså begynnelsen till konferensskolan i Carver och som sedan flyttades till St. Peter.

Vi älska och värdera synodens läroverk. Såsom prestbildningsanstalt är den alldeles outhärlig för vårt samfund. Men vi få därför icke underskatta vår konferensskola. Det är den andra hufvudfloden, som utgrenar sig från den ena stora lifsfloden — trons och kärlekens flod. Det är ett trons och kärlekens verk, både till sin början och i sin fortsättning.

Väl söker man binda denna flod i sitt lopp, och tron sättes på hårda

www.libtool.com.cn

Inbjudna hedersgäster—2.

Dr. R. OLSSON.

President of Augustana College.

prof, ja både vänner och fiender söka dämna denna ström, som dock brusar fram öfver och genom alla dammar. Den löper genom hela landet Kus och bringar välsignelse på vida områden. Många af våra prester hafva i den skolan fått sin förberedande bildning. Många ungdomlingar och jungfrur hafva därifrån utgått och blifvit nyttiga och dugliga medlemmar i stat och kyrka.

Vår skola är till obeskriflig välsignelse för vårt kristliga samfund.

Men jag hinner ju endast göra ett sådant påstående och behöfver icke mera. Skolan har goda vittnesbörd af hvar man som vill erkänna sanningen. Ja, hon bär ock vittnesbörd om sig själf.

c) Och den tredje flodens namn är Hiddekel, som går öster om Assyrien.

Ja, det är den lilla oansenliga floden, som går öster ut i konferensen och är belägen i Vasa. Det är det s. k. barnhemmet.

Dock, äfven den floden leder sitt ursprung från den stora strömmen, som vattnar Eden. Det är den kristliga barmhärtighetens flod.

Jag ville så gärna tala om denna del af vårt samfunds verksamhet, huru behöflig den är, huru ljufvig och välsignelsebringande den är.

d) Men jag måste äfven fästa uppmärksamheten vid den fjärde floden. "Och den fjärde floden är Frat."

Den har nu namnet *Bethesda*, där en stor mängd sjuka, blinda, halta, förtvinade ligga och blifva botade. Denna flod är ock en gren af den stora hufvudfloden. Den har samma källa som de andra floderna, tron, kärleken och barmhärtigheten. — Det är en helsoflod — och är därför af ganska stor betydelse för vårt samfund.

Så hafva vi i korthet betraktat det ganska vidtomfattande ämnet: vårt samfunds Eden med dess träd och strömmar.

4. O, huru vi borde tacka och lofva vår Gud för denna sköna lustgård, som äfven i det yttre är skön och behaglig —, om vi tänka på vårt samfunds många församlingar med deras vackra kyrkor och sköna gudstjänst och goda inrättningar.

Men än mer, när vi med trons blick beskåda det andliga och himmelska, som finnes i vårt samfund, då må vi väl med psalmisten jubla: "Huru ljufviga äro dina boningar, Herre Zebaoth". Huru ljufvigt att beskåda detta Eden med dess sköna träd och ljufviga och goda frukter — och dessa välsignelserika floder.

O, huru borde vi icke prisa och lofsjunga Herrens namn för hans stora nåd emot oss ovärdiga människobarn och arma syndare, att han insatt oss uti detta sitt Eden, för att äta af dess ljufviga träd och frukter och för att bruka lustgården! Hvilken nåd och ära som är oss vederfaren! Må Herrens Ande få makt med våra hjärtan och stämma våra sinnen till lof och tillbedjan under detta festmöte. Må hans Ande lära oss att gifva Gud äran för allt!

Halleluja. Lofsungen Herrens namn, lofven det, I Herrens tjenare, I, som stån i Herrens hus, i förgårdarne till vår Guds hus! Lofven Herren, ty Herren är god; prisen hans namn, ty det är ljufvigt. Amen!

Efter gudstjänstens slut hälsade pastor F. M. Eckman å församlingens vägnar Konferensen välkommen med följande ord:

Ärade Minnesota Konferens!

Det är för mig en kär pligt att i dag å Chisago Lakes församlings vägnar hälsa konferensen välkommen att här, i den församling hvarest vår Konferens fyrtio år sedan stiftades, nu genom ett särskildt festmöte hugfästa minnet af denna stiftelse. Att Konferensen vid sitt sista årsmöte i en resolution antyde en önskan att just här på stiftelsestället få fira denna minnesfest, det kan ingen skäligen klandra. Denna önskan å Konferensens sida och inbjudningen å församlingens sida betrakta vi såsom en samfäldt uttryckt vördnad för ett värdefullt historiskt minne. Den kyrkliga patriotismen har vid tanken på denna minnesfest riktat Konferensens blickar hitåt och samma patriotism bjuder oss här att säga ett tacksamt och hjärtligt välkommen.

Denna församling gläder sig öfver att hafva varit en af de två församlingar, som genom lekmannaombud representerades vid det minnesvärda stiftelsemötet. Detta ombud var, sedan år 1864 aflidne, Håkan L. Svedberg. Dessutom lefva ännu kvar inom församlingen ett icke ringa antal personer, hvilka såsom församlingsmedlemmar voro närvarande vid och deltog med i mötet. Sekreteraren säger i mötets protokoll: "säkert skall hägkomsten af detta möte lefva länge i mångas minne". De, hos hvilka den ännu lefver kvar och som nu kunna vara med vid denna 40-års fest, hafva särskild anledning till glädje öfvet detta möte. Alla vilja vi glädjas öfver de stora ting, som Herren gjort med oss. En blick tillbaka på begynnelsens tider för vår Konferens skall lära oss vörda Guds godhet och trofasthet. Om dessa begynnelsens tider säger sekreteraren i det 40-åriga protokollet: "Vi lefva visserligen ännu i småsakernas dagar, men allting stort har också börjat smått, och vi äro fullkomligt öfvertygade att då Herren är med oss, skola vi tillväxa i kraft och styrka både inåt och utåt". Den i dessa ord uttalade trons och förtröstans förhoppning har förverkligats och gör det allt fort. Herren har under dessa snabbt flydda åren gifvit åt konferens och församlingar en tillväxt som säkerligen icke så litet öfverstigit våra konferensstiftares djärfvaste förhoppningar. Med denna tillväxt har följt mången förändring på både det inre och yttre lifvets område. Men vi vilja hoppas, att det goda, som den gamla tiden egde, ännu i det väsentliga lefver kvar, om det än framträder här och där i nya former. Vi veta, att vi ega kvar hvad viktigast är, Guds rena ord och heliga sakrament samt vår gamla oförgängliga luterska tro och lära. Gud gifve att detta minnesmöte måtte kraftigt bidra till att göra oss såsom konferens rätt tacksamma och ena oss allt mer till gemensam uppriktig sträfvän "med bön och arbete för vårt älskade Zions väl bland oss och våra efterkommande". Mätte äfven ett rikt mått af den gamla

brödrakärlekens ande förnimmas. I sin gamla enkla syskonform kan den väl icke återupplifvas, af det naturliga skälet, att Konferensen i och med sin utveckling kommit att genomgå den vanliga evolutionen af familjens trängre krets till stammens större omfattning. Våra gemensamma minnen, vårt arbete och våra förhoppningar böra dock ännu kunna i stort mått tjäna till förverkligandet allt mer af den kristna brödrakärlekens sköna ide.

Med afseende på församlingens gjorda anordningar för mottagandet af Konferensen som gäst vid detta tillfälle, vill jag endast uttala den förhoppningen, att i den orlofsedel, som gafs församlingen för fyrtio år sedan, ingen ändring må behöfva göras. Det heter i protokollet: "Med särdeles välvilja och hjärtlig kärlek blefvo konferensens medlemmar bemötta af de kära landsmännen vid Chisago Lake".

Vare oss nu ock Herren när med sin frid och välsignelse vid detta möte!

Efter gemensam intagen middag, som serverades fritt åt konferensmedlemmarna hvarje dag under mötet af församlingen i hennes tätt invid kyrkan belägna kapell, kallades konferensen till ordning kl. 2 e. m. Efter psalmsång, bibelläsning och bön samt namnlistans uppläsande, afgaf ordföranden en kort ämbetsberättelse så lydande:

Till vördade Minnesota Konferensen af Augustana Synoden.

Nåd och frid!

Vid konferensens årsmöte beslutades hållandet af ett extra möte för att fira minnet af konferensens stiftelse för fyratio år sedan. Församlingen i Chisago Lake har välvilligt gått konferensens önskan till mötes och inbjudit konferensen, att här, hvarest konferensen bildades, fira sin fyratioårsfest.

De tre sista mötesdagarna äro, enligt festkomiteens mening, afsedda såsom festdagar, då minnestal komma att hållas dels af konferensens gamle banbrytare, dels af synodens president, presidenten för synodens läroverk och tidningen "Augustanas" hufvudredaktör m. fl. hvilka blifvit af verkställande komiteen inbjudna. Konferensens alla medlemmar tillika med de inbjudna ärade hedersgästerna hälsas välkomna till firandet af konferensens minnesfest. Må Herrens Ande varda rikligen utgjuten i våra hjärtan, så att vi må kunna hålla en rätt högtid och glädja oss med Guds folks glädje!

Outsägligen stora välgärningar har den näderike Guden bevisat oss, som kommit hit till detta främmande land. Han har icke blott förlänat oss mycken lekamlig välsignelse utan ock välsignat oss med all andlig välsignelse i det himmelska. Ehuru boende på skilda orter har Herrens Ande genom ordet och sakramenten förenat oss till ett samfund, i en

www.libtool.com.cn

Inbjudna hedersgäster—3.

P. R. S. P. A. LINDAHL.

Hufvudredaktör för "Augustana".

tro och en bekännelse samt bevarat oss i denna enhet. Vår konferens, så liten i sin begynnelse har ju vunnit en anseelig tillväxt med många församlingar, många medlemmar, många prester, många kyrkor och därtill dyrbara inrättningar såsom en högre skola, ett hospital och ett barnhem. Genom Guds ledning hafva församlingarna åtnjutit den oskattbara gåfvan att ega trogna, renläriga och nitiska predikanter och själasörjare. Herrens ande har ock varit verksam ibland oss till väckande af lif. Vissa tider hafva nådesvindar dragit fram och gifvit påtagliga bevis för Guds boende ibland oss.

“Huru skola vi vedergälla Herren alla hans välgärningar emot oss?” Så må vi väl fråga hvarje dag, men särskildt vid detta festmöte, då vi blifva så lifligt erinrade om Guds nådes under. Vi borde åtminstone hysa denna innerliga önskan, som psalmisten uttalar i den 116:17—19. “Dig vill jag offra tacksägelsens offer. Jag vill åkalla Herrens namn. Jag vill betala Herren mina löften, och det i hela hans folks åsyn, i gårdarna till Herrens hus, midt uti dig, Jerusalem, Halleluja”.

Vördsamt

J. FREMLING.

Återstoden af eftermiddagen användes för konferensgöromål.

Onsdagen den 5 oktober. F. m. användes till behandling af konferensgöromål. Kl. 2 e. m. predikade pastor J. J. Frodeen från Spring Garden. Text Rom. 2: 4: Eller föraktar du hans godhets, tålsamhets och långmodighets rike- dom, icke förstående, att Guds godhet vill föra dig till bättring?

Ämne: *Förstå vi systemålet med Guds godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom?*

Efter predikans slut och psalmsång påbörjades diskussion öfver följande af anordningskomitén föreslagna ämne: *Hvilka äro de förnämsta förutsättningarne för ett kristligt samfunds sunda utveckling?*

Pastor E. Schöld hade, på uppdrag af komitén, uppsatt teser och författat en inledande afhandling öfver ämnet.

Hvilka äro de förnämsta förutsättningarne för ett kristligt samfunds sunda utveckling?

Det uppdrag, som blifvit mig gifvet, är att inför denna konferens inledningsvis besvara frågan: "Hvilka äro de förnämsta förutsättningarne för ett kristligt samfunds sunda utveckling?" Att uttömmande besvara en fråga, som från olika håll och på skilda tider fått så olika svar, är ingalunda min afsigt. Jag har endast fattat min uppgift såsom ett försök att gifva några ledande tankar för ett *samtal*, af hvilket ingen önskar lära mera än inledaren själf. En och annan torde nog önska att få en vetenskaplig utredning af ämnet, men det stora flertalet — därom är jag öfvertygad — föredrager ett personligt vittnesbörd framför objektiva utredningar. Och därför afstår jag gerna den lättvunna äran af en skolastisk lek med ord åt dem som åstunda en sådan och att i några praktiska, afforristiskt framkastade satser inleda det föresatta ämnet. Att hvad jag kommer att betona icke alltid från ideel eller skolmessig synpunkt kan sägas vara det viktigaste, därom är jag fullt medveten, men har dock trott, att det för vår tid och *för oss* är så.

I.

När Napoleon den store under sin fångenskap på St. Helena en dag tänkte på, af huru kort varaktighet de välden varit, som han en gång grundat, sade han: "Alexander, Cesar, Karl den store och jag hafva grundat stora riken — på våldet; Jesus Kristus allena har grundat sitt rike på *kärleken*, och ännu i dag skulle millioner människor vilja dö för honom." Och så är det. Den gudomliga kärlekens utstrålning från dess himmelska ursprung och dess återsken på jorden är den förnämsta förutsättningen både för ett samfunds grundläggning, bestånd och sunda utveckling. Var det icke Jesu Kristi allt försakande, allt uppoffrande kärlek, som grundlade hans församling, och är det icke dess genklang i människobröst, som borgar för att den skall trifvas på jorden till tidernas ände! Därför afslutar ock Jesus sin öfverstepresteliga förbön — denna sköna besegling af hans dyrbara testamente — med en bön om att Fadrens kärlek alltid måtte blifva inneboende hos lärjungarne, emedan detta var villkoret för hans boende hos dem. "Jag har", säger han, "kungjort ditt namn, och skall kungöra det, på det att den kärlek, hvarmed du har älskat mig, må vara i dem, och jag i dem." Vi tänka också här på Jesu tre gånger upprepade fråga: "Älskar du mig", hvilken Jesus ställde till honom på hvilken han ville bygga en församling hvilken helvetets portar ej skulle vara öfvermäktiga.

Om det nu blott gällde att angifva det förnämsta villkoret för ett kristligt samfunds sunda utveckling, så hade vi redan besvarat frågan med det enda ordet: kärleken. Men då denna kärlek tar gestalt och utgrenar sig på jorden, yttrar den sig i en mångfald af former, som det gäller att känna igen till skilnad från världs- och tidsandans skapelse.

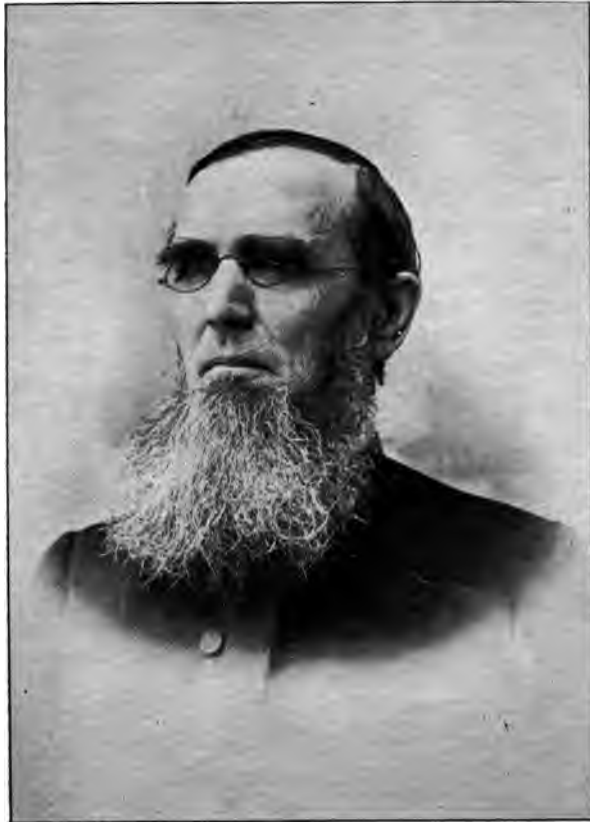
Då vi nu gå att angifva de förnämsta förutsättningarna för ett kristligt samfunds utveckling, sätta vi främst att *Guds ord läres rent och klart och de heliga sakramenten förvaltas efter Kristi ord och instiftelse*. Ehuru denna sats, såsom en fundamentalsats aldrig kan nog betonas, så behöfva vi dock knappast göra det inför en luthersk konferens, för hvilken Guds ords rena lära och sakramentens rätta förvaltning varit och är ett sine qua non. Men om också denna sats aldrig förnekas i teorien, så är dock fara värdt att den glömmes i praktiken. Huru mången är det väl, som i alla kyrkliga angelägenheter visar, att han tror därpå? Vi tänka här ej så mycket på dem, hvilka icke uppskatta någon annan lära än den som slår an och "tar folk", eller hvilka sätta allehanda tvetydiga tillställningar i stället för sakramenten, utan på de många, som väl värdera Guds ords rena lära och sakramentens rätta förvaltning, men dock sörja så mycket öfver att man saknar några mindre viktiga förmåner. En pastor eller en kyrkostyrelse, som kan få en sömnlös natt därför att t. ex. sångkören gjort uppror eller kyrkokassan är liter, månne de kunna sägas tro att den påpekade satsen är den viktigaste? Och hvad skola vi säga om oss, då vi såsom konferens för några dollars deficit i skol- och missionskassan bära oss åt som om konferensens vara eller icke vara stode på spel?

Det är dock ej nog med att Guds ord är predikans föremål och ledtråd, utan predikan måste ock framför allt betona frälsningens väg. *Läran om synd och nåd* är och förblir ändock alltid det som träffar människans samvete, emedan det personliga alltid berör henne. Och en predikan som ej träffar samvetet, kan aldrig vara verkligt uppbygglig, huru underhållande den än må vara. En pastors vältalighet blir i längden tröttande, men om åhörarna få det intrycket, att man ej är i Guds hus för ros skull utan för att taga hvad Gud vill gifva, då blir pastors personliga förmåga ej af så stor betydelse. Då läran om synden och nåden också är symboliskt framställd i vår liturgi, så blir det ock harmoni emellan predikan och liturgien. Då blir liturgien endast en skön illustration till predikan och icke ett egendomligt vidhäng, såsom den alltid kommer att förefalla före och efter en modern nutidspredikan. Vid barnens undervisning bör särskildt riklig tid egnas åt inöfvandet af nådens ordning och medel, i synnerhet i vår tid, då just i dessa stycken unga och gamla behöfva att vara väl befastade. Man hör ofta det påståendet om en predikan, som är i grunden oluthersk, att "det var ju Guds ord". Sådant visar att det saknas fostran i den lutherska lärans grundprinciper och manar hvarje trogen lärare att så predika och undervisa, att hvarje predikan och all undervisning, utan att vara polemisk igenkännes såsom luthersk. *Då just våra skiljeläror — där de rätt förstås — äro de mest uppbyggliga*, bör det för oss vara ganska lätt att framhålla och betona vår lutherska lära, icke för polemikens skull utan i rent uppbyggligt syfte.

Likasom en fader och moder icke skulle vilja anförtro sina barns upp-

www.libtool.com.cn

Inbjudna hedersgäster—4

PASTOR P. SJÖBLOM.

fostran åt någon annan, låt vara den skickligaste, framför att själva uppfostra dem, så bör ock hvarje samfund vara angeläget att uppfostra sina medlemmar enligt sina egna grundsatser. De samfund, som vetat att inrätta skolor lämpade för hvarje ålder och lefnadskallelse, hafva blifvit starka. *Det samfund som ej är fotadt på uppfostran utan på agitation, dess dagar äro snart räknade.* Att vi såsom samfund så mycket ifrat för våra skolor och offrat så mycket därför, är utan tvivel icke blott visdom utan ett lifsbehof. Den mänskliga kunskapen och vetenskapen har alltid blifvit gudsfientlig, där den ej fotats på kristlig grund. Det mänskliga förnuftets ljus har också alltid visat sig lysa klarast, där det "tagits tillfånga under trons lydnad".

Att den Heliga Nattvarden är vördad och älskad inom ett kristligt samfund, är ju en verklig lifsytring. Den klagan att i vår tid H. H. Nattvard icke begagnas af många, är ett nödrop. Orsakerna därtill, att vid nattvardsbordet gästerna blifva allt färre, äro flere, men här påpekas endast en, nämligen den att *Nattvarden heligt pröfvande betydelse undanskymmer dess egentliga karaktär af att vara nådemedelände.* I bästa välmening har man under några tiotal af år mera sökt afskräcka ifrån än locka till nattvardsbordet. Och följden är att man slutat med nattvarden begående och tror sig därför med mindre fara kunna undvika äfven själfpröfningen. Om Nattvarden, såsom ofta skett, framställes så, att den blir ett uteslutande privilegium för sådana, som egentligen kunde reda sig den förutan, då har man afvikit långt från stiftarens nådefulla afsigt och därför skadat församlingslifvet. Nattvarden må väl vara en pröfvosten men är dock först och sist ett nådemedel.

Hvem älskar ej bäst sitt eget! Vid den egna härden är nog varmast och fädernetorfvän är kär. Dock ser det i kyrkligt afseende ofta ut som om man älskade allting annat bättre än sitt eget. När den anden börjar råda, är upplösning nära. *Betona och uppskatta hvad du redan har, och du skall känna dig rik!* Men jaga icke efter ett fata morgana i fjärran! Då andra brösta sig öfver en hierarkisk kyrkostyrelse, en apostolisk succession, en ren kyrka, en syndfri fullkomlighet, våldsamma omvändelser o. s. v., så längta ej därefter utan kom ihåg, att de äro såpbubblor, som krossas, då de skola fasttagas, hägringar som försvinna, så snart man nalkas dem, skimrande regnbågar, som väl ibland synas sänka sig ned på jorden, men som dock aldrig nås! Att uppskatta sitt eget är hufvudvilkoret för all entusiasm i dess vidmakthållande och försvar. Den som talar godt om alla samfund är oduglig för dem alla. Det barn som ej älskar sin moder mer än alla andra mödrar, älskar icke heller henne så som sig bör.

II.

Vigten af en gemensam liturgi är i det praktiska kyrkliga lifvet större än det för teoretikern kan synas. Läroartiklar kännas och för-

stas blott af ett fåtal, men liturgien tilltalar alla och upprepas vid hvarje gudstjänst. Det är åskådningsundervisning däri. "Nu äro vi i en luthersk kyrka, ty här är som hemma", hör man ofta sägas. Vörndan för det heligt är ökas, då liturgien utföres med vörndad och alla vörndadsfullt deltaga. Det finnes ock i vår sköna liturgi så mycket som tilltalar barnasinnets utan att försvinna i lifvets höst. Långt innan jag kunde förstå predikan, hade den liturgiska delen af gudstjänsten gjort på mig ett outplånligt intryck. Då i predikan de individuella gåfvorna, de lokala och temporära förhållandena komma till sin fulla rätt, så blir i den s. k. altartjänsten det centraliserande, det likformiga och oföränderliga vederbörligen åskådliggjort och betonadt. Det alltför öfverdrifna begäret efter konventiklar samt benägenhet att bilda ecclesiolæ in ecclesia (små församlingar inom församlingen), har sin rot i ringaktande eller förakt för den allmänna liturgiska gudstjänsten. Lagar och författningar för att sammanhålla ett stort kristligt samfund äro visserligen goda, men de äro som såppubblor i jämförelse med den enande kraft som ligger i en gemensam gudstjänstordning, öfverallt likformigt, skönt och värdigt utförd.

Häraf inses lätt nödvändigheten af en gemensam liturgisk gudstjänstordning, men äfven vigten af att göra den till församlingens förnämsta uppbyggelsestund. Det bör icke heller möta några oöfverstigliga svårigheter, då vi hafva den stora förmånen att ega en liturgi som i enkel skönhet äfven inom den lutherska kyrkan söker sitt motstycke, befriad som den är från den katolska ståtens utan att vara episkopalt långdragen. Där vår högmessogudstjänst utföres med vederbörlig högtidlighet och allvar, skall det icke fela att den blir församlingens skönaste och mest efterlängtade högtidsstund.

I detta sammanhang påpekas ock den oskattbara förmånen af en gemensam psalmbok. Det torde vara få faktorer, som så bidragit att ena och sammanhålla det svenska folket och varit det till så mycken uppbyggelse i alla lifvets skiften, som just den svenska psalmboken — detta ännu oöfverträffade mästerverk på hymnologiens område: hänförande och förkrossande, uppbyggelig och skön, högstämd och populär på samma gång. En psalmbok hvars toner och ord äro lika kära och dyrbara på denna som på andra sidan Atlanten.

Då den heliga skrift lär oss att allting helgas genom Guds ord och bönen, så har ock det kristliga samfundet af ålder varit angeläget att helga de mänskliga lifsförhållandena och lifvets skiftningar enligt Herrens föreskrift. Det samfund som icke förstår att deltagande och helgande vara med i sorgen vid grafven, i glädjen vid bröllopet etc., förstår lika litet sin höga uppgift som det samfund, hvilket icke bryr sig om att i en syndig värld afskilja och helga till Guds tjänst vissa tider, rum, personer o. d. Det kristliga samfund, som vill "följa med sin tid" genom att undandraga sin välsignande och helgande inverkan från det ena efter det andra af de mänskliga lifsförhållandena, handlar icke

blott ovisligt utan förnekar sin kallelse att såsom en surdeg genom-syra och helgande omskapa allt.

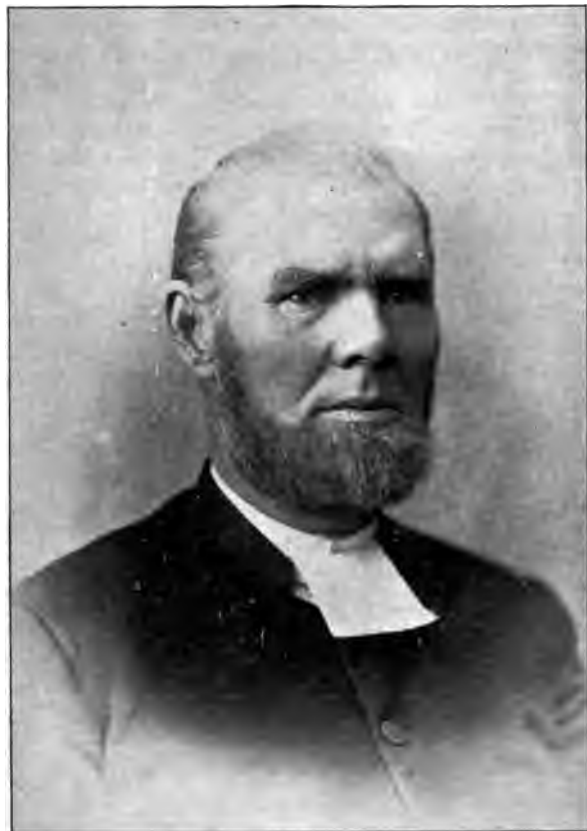
För det samfund, som i sitt oförstånd nedrifvit allt hvad fordom heligt var, återstår endast ett medel att vinna framgång bland massorna, och detta medel är agitationen, d. v. s. ett vädjande till människornas sämre böjelser för att därmed väcka till lif det goda (jfr. Rom. 3: 8). En agitator kan efter behag smutskasta det heliga och vördnadsvärda, en diplomat kan tro sig vinna något genom att så göra, men den verkliga statsmannen trampar aldrig ens ett folks fördomar under sina fötter. Gyckel och smådelser äro förträffliga medel i agitationens tjänst, där slagord gälla mer än visdom, men duga icke i reformationens och uppfostrans tjänst. Den reformerta kyrkans nuvarande tillstånd är ett sorgligt bevis på hvart "bildstormande" leder under tidernas lopp. Den som borttager altarprydnaden skall snart behöfva ditsätta kulisser, och den som utbyter altaret mot en plattform, skall snart förvandla plattformen till en scen (stage). Och sedan är skilnaden mellan kyrkan och teatern ganska liten.

III.

Behofvet af det kristliga samfundets organisation kännes och förstås af alla, som verkligen bedrifva ett uppbyggande arbete och ej blott söka efter tillfällig vinst. Detta behöfves knappast påpekas. Men då det gäller förhållandet mellan samfundet och dess särskilda delar, deras rättigheter och skyldigheter gent emot hvarandra, visar det sig ofta att den rätta gränsen är svår att uppdraga. Så mycket är dock visst att där den ena leden af samfundskroppen endast framställer fordringar utan att själf vilja taga sin del af det verkliga arbetet, där förefinnes missförhållanden, som böra afhjälpas. Om t. ex. samfundet endast skall vara den härskande, men ej den rådande och hjälpande myndigheten, eller om Ordets tjänare endast är en församlingstjänare, som har att blindt lyda den lokala kyrkostyrelsens godtycke, då blir i förra fallet auktoriteten olidlig och i senare fallet onyttig, och i båda fallen utan välsignelse. Att samfundet bör ega mera inflytande vid val af församlingslärare och bestämmande af deras löneförmåner, än det är brukligt bland oss, synes ock vara något som allt mer visar sig vara af behofvet påkalladt för att afhjälpa tillfälliga missförhållanden som uppstått eller kunna uppstå. Dock må vi aldrig förgäta, att alla författningar, huru förträffliga de än må vara, föra de oss dock endast till en tillfällig framgång, såvida ej "Andens lag, som lif gifver", blir inskrifven i människornas hjärtan.

Åtskilligt annat vore ock att påpeka, men det sagda må vara nog. Särskildt torde många önska att den s. k. engelska frågan borde behandlas såsom för oss af stor betydelse, men som språkfrågans lösning endast kan möta svårigheter i samma mån som dess betydelse öfver-

Inbjudna hedersgäster—5.

PASTOR P. A. CEDERSTAM.

drifves, lemna vi äfven denna för att i stället lyssna till och lära af hvad mera erfarne ämbetsbröder hafva att svara på den framställda frågan.

Såsom en sammanfattning af det redan sagda äro efterföljande tesar framlagda till ledning för diskussion.

Tesar:

I.

1. Att Guds ords rena lära och de heliga sakramentens förvaltning efter Kristi ord och instiftelse ega konstitutionel betydelse.

2. Att Guds ord läres rent och klart i predikan och undervisningen.

3. Att läran om synd och nåd alltid måste vara hufvudämnet för den kyrkliga förkunnelsen och undervisningen.

4. Att all undervisning fotas på kristlig grund, och att därför icke blott församlingsskolor utan äfven högre skolor upprättas och underhållas.

5. Att den heliga nattvardens heligt pröfvande betydelse ej så starkt betonas, att dess egentliga karaktär af att vara nådemeddelande därmed fördunklas.

6. Att samfundets medlemmar med tacksamhet erkänna, värdera och tillgodogöra sig de förmåner samfundet redan äger, samt att de efter förmåga bidra till samfundets bestående och utvidgande genom inre och yttre mission.

II.

7. Att en gemensam liturgisk gudstjänstordning finnes, och att den öfverallt utföres så likformigt, som de lokala förhållandena det medgifva.

8. Att den allmänna liturgiska gudstjänsten göres till och betraktas såsom församlingens skönaste uppbyggelsestund.

9. Att de kyrkliga Initiations- och Benedictionsakterna utföras med vederbörlig högtidlighet och allvar samt att deras antal ej onödigtvis inskränkas, utan hellre förökas.

10. Att vördnaden för heliga tider, heliga rum, o. d. samt helig sedvänja allestädes noggrant vidmakthålles.

III.

11. Att en fast kyrklig organisation, reglerad genom bestämda församlings- och samfundsförfattningar, finnes.

12. Att dessa författningar lämpas efter tidsomständigheterna blott så långt som Guds ord och bekännelsen det medgifver.

13. Att författningarne lämna tillräcklig frihet för utvecklingen af de gåfvor och krafter som finnas, men dock hindra tillfälliga, mot bekännelsen stridande, anderörelser att utöfva en dominerande eller störande inverkan.

14. Att samfundets författningar vederbörligen häfda det kyrkliga ämbetets helgd och myndighet samt betrygga dess framtida bestånd.

15. Att anordnandet af val till församlingslärare och bestämmandet af deras löneförmåner ej lämnas uteslutande åt den enskilda församlingens afgörande.

16. Att samfundets makt är principiellt häfdad i församlingskonstitutionen.

I det härpå följande meningsutbytet deltog flera af mötesdeltagarna, och det hela var lärorikt och intressant. En del af den följande dagens e. m. session användes till fortsättning af diskussionen. På det hela taget instämde mötet i de af tesförfattaren uttalade grundsatserna och kunna de därför anses vara ett uttryck af konferensens nuvarande uppfattning af dogmatik, liturgi och kyrkorättslära i deras praktiska användning och betydelse. Dessa grundsatsers bestämda fasthållande är till stor del en frukt af de gångna fyratio årens erfarenheter, och erfarenheten är en pålitlig läromästare.

Komitén hade uppsatt ett andra ämne och gifvit pastor G. Rast från Red Wing i uppdrag att inleda diskussionen däröfver, men för tideus korthets skull medhans ej någon ordentlig behandling af ämnet. Pastor Rast ombads att gifva en kort fri framställning af ämnets betydelse, hvarvid han uttalade ungefär följande:

Tankar ur pastor G. Rasts inledning till ämnet:

Huru skall ett sådant uppoffringssinne väckas och fostras att Herrens uppmaning: "Gå och arbeta i min vingård" må blifva åtlydd?

Guds rikes förverkligande i världen är visserligen Guds eget verk, beroende i främsta rummet på hans egen välsignelse. Dock har han, när det är fråga om dess framträdande på jorden, så tillvida gjort det beroende af människors arbete och uppoffring, att det därför utan icke kan komma till stånd och bibehållas. För detta rikes upprättande i världen blef därför Guds egen Son en menniska. Då han stod midt i den från Gud affallna mänskligheten hette det: "Guds rike är nära". Och han, som var sänd af Fadren för att upprätta Guds rike på jorden, sade

också till dem, hvilka i sina hjärtan mottagit detta rike: "Såsom Faderen har sändt mig, så sänder ock jag eder". Det medel, hvarigenom de skulle uppbygga Guds rike, var detsamma som han själf brukade: det gudomliga ordet. Med detta ord sändes de "såsom lam ibland ulfvar", men genom att mottaga detta ord i hjärtat, hafva tusen och millioner blifvit såsom Mästaren: milda och ödmjuka af hjärtat. Uti sina lärjungar såg Jesus sitt rike förverkligadt. Han säger: "De ord, som du har gifvit mig, har jag gifvit dem, och de hafva mottagit dem och förstå i sanning, att jag har utgått från dig, och tro, att du har sändt mig." Det de hade fått af sin Mästare, skulle de nu gå ut i världen med och gifva det åt andra. De skulle fritt erbjuda evangelii nåd åt den fallna mänskligheten. "Gån ut i hela världen och prediken evangelium för hela skapelsen." På så sätt skulle Herrens vingård planteras och växa, på det att öknen och ödemarken skall lustig varda och vildmarken glädjas och blomstra såsom en lilja (Es. 35: 1). Synden har härjat världen och gjort henne vild och fasansfull som en öken. Hvilken ödemark är icke mänsklighetens inre! Skall det blifva en ljuflig Herrens lustgård, som bär behaglig och välsmaklig frukt till den himmelske vingårdsmannens pris, så måste det omskapas och helgas af Guds Ande. Hos dessa pånyttfödda och helgade själar är det, som vi finna det sanna missionssinnet. De hafva under alla tider varit den kristna missionens stödjepelare. De hafva icke allenast utan återvändo bedit för arbetet uti Herrens vingård, utan de hafva också efter sina olika omständigheter uppoffrat för detta arbetes bedrivande. Hvad som skapar ett rätt uppoffringssinne är ett rätt mottagande af Guds rike i hjärtat. Därigenom lära vi känna dess kraft och betydelse och lära då äfven att värdera det. Det man värderar högt, vill man också göra uppoffringar för. De som i likhet med Jesu lärjungar hafva tagit emot Guds ord och därigenom i sanning förstått, att Gud sändt sin Son i världen för att frälsa henne från den eviga förtappelsens mörker, hafva aldrig kunnat ega denna salighet uti sin egen själ, utan att med ifver åstunda, att andra måtte ega samma välsignelse, och denna åstundan har aldrig hos den sannt pånyttfödda själen stannat vid en from önskan blott; ty hon älskar icke blott "med ord och med tungan, utan i gärning och sanning". Hen har på ett eller annat sätt velat bidra till, att Mästarens uppmaning: "Gå och arbeta i dag i min vingård", måtte förverkligas.

Vår konferens här ett ganska stort hörn af Herrens vingård att tillse, där vi skola plantera, vattna rensa och vårda, och skall detta arbete kunna bedrivas så, att vi icke må "göra Herrens verk försumliga", är det förenadt med många och stora uppoffringar. Och skall denna uppoffring bli tillräcklig och icke heller blifva en tung börda, under hvilken vi sucka och klaga, måste Herren få väcka ett mera allmänt missions- och uppoffringssinne ibland oss. Det är detta som till en stor del saknas, och därför är det, som vi måste lagstadga och taxera för att få missionsmedel. Det är för litet af den fria uppoffrande kärleken, som gif-

www.libtool.com.cn

Inbjudna hedersgäster—6.

PASTOR P. CARLSON.

ver *självviljande* och icke af *tvång*, och som icke mäter sina gåfvor efter andras, utan efter som Gud har gifvit honom att gifva af.

Mätte Guds evangelium mera mottagas i hjärtat och värderas ibland oss, så skall uppoffringssinnet både väckas och bibehållas i vårt samfund, och arbetet i Herrens vingård bedrivnas med större framgång och till välsignelse för våra medmänniskor! I första rummet behöfva då vi pastorer mera genomträngas af evangeliets kraft, så att våra hjärtan upplifvas af en innerlig tacksamhet till vår Herre och Mästare för evangeliets välsignelse, på det att vi må uppeldas af en brinnande kärlek till Herren och hans rikssak. Blifva *vi* rätt uppvärmda af hans kärlek, så skola vi också med eld och värme förkunna evangelium till syndares frälsning, och därigenom skall, om annars Gud får bevisa syndare någon nåd, det rätta uppoffringssinnet för missionen uppväckas och fostras. Den naturliga tröghet, som visserligen också för syndens skull vidlåder Jesu lärjungar, kan icke heller öfvervinnas af något annat än ett kraftigt förkunnande af och en innerlig tro på evangelium.

Men hvad som också högeligen bidrager till att väcka ett rätt missionsinne är de troendes endrättiga och flitiga bön. När aposteln därför uppmanar de kristna till att icke vara tröga uti det, som de hafva för händer, så förmanar han dem också att vara brinnande i anden, vara glada i hoppet, tåliga i bedröfvelsen och *hålla på att bedja*. När Frälsaren lärde sina lärjungar att bedja, så lade han äfven den bönen i deras mun: "Tillkomme ditt rike". Och den bönen bedes rätt endast då, när vi äro villiga att göra den erforderliga uppoffringen för missionsverkets bedrivande på områden, där Herren satt oss att verka. Bedja och arbeta hör alltid tillsammans. Och genom en sådan öfning skall ock det rätta uppoffringssinnet mer och mer fostras hos oss, så att vi skola finna en verklig lust uti att både personligen och med våra egodelar tjäna Herren. Och en sådan tjänst är blott en naturlig och tillbörlig genkärlek till honom, som först har älskat oss.

På onsdagsaftonen hölls en lyckad ungdomsfäst. Församlingskören sjöng ett par anslående stycken, och herr Wold från St. Paul sjöng på särdeles förtjänstfullt sätt ett solonummer. Såsom aftonens första talare uppträdde professorn vid G. A. College, doktor J. P. Uhler. Han talade på engelska öfver ämnet: *The Lutheran Church as the Young Peoples' Church*. Talet lydde:

The Christian church that undervalues or neglects the faith and life of her young people, does not simply fail to comprehend her full duty, but will certainly be held responsible by God for neglect of duty.

The great Head and Master of the church has left us this injunction:

“Take heed that ye despise not one of these little ones. . . . It is not the will of your Father which is in heaven, that one of these little ones should perish” (Matth. xviii, 10—14).

It is therefore not only fitting and proper that in such a historic event, as the keeping of this celebration in commemoration of the Fortieth Anniversary of the founding of this Minnesota Conference of our Lutheran Church, which event so especially concerns the fathers and mothers of the Church, who readily remember the trials and glories, the divine leadings and blessings of forty long years in this new wilderness of America; but it is most emphatically our duty to follow the example of the children of Israel, who obeyed the command of the Lord and gathered their children together in order to recount and teach them “all the great acts of the Lord which He did in the wilderness”, (Deut. xi: 5—7). As recorded in the book of Deuteronomy, xi chapt., 19th verse: “Ye shall teach them *your children*, speaking of them when thou sittest in thine house, and when thou walkest by the way, and when thou liest down and when thou risest up; that *your days* may be multiplied and the days of *your children*, in the land which the Lord swore unto your fathers to give them, as the days of heaven upon earth.”

It is our God given duty to take our young people into our confidence on such occasions and relate to them the wonderful deeds of God in our behalf during the past, in order that they may profit thereby for *their* future, for the promise is to them as well as to us. The aged fathers and mothers of our Lutheran Zion will soon be privileged to possess the *Promised Land* on high, but the young sons and daughters of those who crossed the sea, will soon receive the earthly heritage, and be left with weighty responsibilities “in the land which the Lord swore unto the fathers to give them as the days of heaven upon earth.”

Our dear Lutheran Church is not negligent of her young, *her glorious faith* and *confession* will not permit her to be unmindful of her divine prerogative and duty to the young, her heritage for the future.

The Lutheran Church has always in the past, and does yet to-day, look upon her children with different eyes in the kingdom of God's grace, from the manner in which the great bulk of remaining protestantism views her young people. Our church does not consider her baptized young, who have been blessed through the Holy Spirit by the Saviour according to promise, as heathens, without grace, and unregenerated. She does not place herself above Christ who suffered the little ones to be brought unto Him and who not only recognized, but acknowledged the saving faith of children. “Whoso shall receive one such little child in my name receiveth me, but whoso shall offend one of these little ones which believe in me, it were better for him that a millstone were hanged about his neck, and that he were drowned in the depth of the sea” (Matth. xviii: 6).

On the other hand the Lutheran Church condemns as erroneous the

teaching: 1. "That children who are not baptized are not sinners before God, but are righteous and innocent, and thus saved in their innocency without baptism, which they do not need, thus denying and rejecting the doctrine of original sin." 2. "That children should not be baptized until they have attained the use of reason and can themselves confess their faith." 3. "That children of christians, because they have been born of christian parents, are holy and the children of God even without and before baptism. For which reason they neither attach much importance to the baptism of children nor encourage it, contrary to the express words of the promise which pertains only to those who keep God's covenant and do not despise it" (Form of Concord 727).

When then this subject: "The Lutheran Church as the Young Peoples' Church" is presented for our consideration we make from what now has been said, this declaration: The Lutheran Church may properly be called *The Young Peoples' Church*.

We make the declaration, because of the Lutheran Church's high appreciation of the means of grace which the loving Saviour offers for the salvation and sanctification of the young.

She recognizes and acknowledges her duty and privilege to ingraft her children into Jesus Christ, as a branch is ingrafted into a vine. By means of baptism, the Lutheran Church plants her young into Christ; by means of prayerful and careful instruction at home, in school, and in church she waters the tender soul; but above all, and in all, God gives the increase.

As Paul and Apollos planted and watered and thus became "laborers together with God", so ministers of Christ to-day—pastors, teachers, parents, yea all servants of the Lord in their respective spheres—are to be "laborers together with God", and then only can we expect God to give the increase.

The Lutheran Church indeed believes and teaches that Christ is the Head of the church, and He alone is the Saviour of the church, yet she also believes in a close fellowship with Christ on the part of all her members, from the youngest to the oldest—each and all to be co-laborers with Christ.

In order that this may be accomplished, the Lutheran Church has at all times and in all her lands seen it her duty to make provisions that the young might become properly acquainted with Christ and the way of salvation. From the time that Luther saw the great necessity of instructing the young in the Bible and helped to organize and establish Christian schools for the young, from that day to this, has it been the practice to gradually enlighten the young with the word of truth, bring them to a saving knowledge of Jesus Christ, and of their sinfulness, by the application of the law, so that they may truly repent, believe, and be renewed through the Holy Ghost.

Repentance, faith, and sanctification are not the work of an hour, a

day or a year only, but the continual work of a Christians' life time, and there is no danger of beginning it too early, but there is great danger of beginning too late.

Christ never repelled the young as of no consequence, nor was He unmindful of the desires and prayers of mothers and parents that implored His rich blessings upon their children. He rebuked his disciples and said: "Suffer the little children to come unto me and forbid them not for of such is the kingdom of heaven." After the resurrection, in His

charge to Peter, He does not only say "feed my sheep", but He indeed first says, "feed my lambs".

It is therefore the Saviour's wish and purpose, even His command, that His church shall first and above all things take care of the lambs, the young people, that they are properly nurtured, supplied with the proper food, and that the same is given in a way that it can be digested, that is the young must be ministered unto, so that they are truly nurtured, that they obtain the milk and meat of divine truth in proper order and shape, that they truly may understand and assimilate or else they will famish and perish, and our Lutheran Zion in the future will not increase, but decrease. Pastors and teachers, church councils and parents cannot afford to turn a deaf ear to the cry of the children in want, nor to the command of the Saviour, "feed my lambs".

To the credit of the fathers and founders of the Minnesota Conference of the Swedish Augustana Synod it must be said, that they early realized this responsibility and endeavored to fulfil their duty in this direction. They established parochial schools for the churches and congregations and a teachers' and pastors' school so that this all important work of caring for the young might be properly carried on, and their work has been blessed.

It is simply impossible to estimate or enumerate all the good that has been accomplished for the youth of our congregations by our united christian educational efforts. One department has depended on and helped the other. The parochial schools taking the children from the mother's knee and prepared them for the confirmation class, then the pastor or catechist labored and prayed with them to prepare them for intelligent church membership, but in order that the parochial schools could be taught and the catechist and pastors supplied the college at St. Peter or its forerunners of East Union and Red Wing had to perform a most important part. It is impossible to conceive how the great and most laudable work of the Minnesota Conference during the past four decades could have been carried on without this mutually related work. It is safe to say, that without these closely related and many self-sacrificing endeavors, our conference would not have fulfilled its glorious mission as a part of the true Church of Christ. We then affirm again that "*the Lutheran Church is the young peoples' church*" because she endeavors to obey the charge of Christ: "Feed my lambs". She honestly endeavors to instruct her young people so that they will be able and ready to give a reason of the hope that is in them. This is more than can be said of the majority of the denominations around us, and it helps in a large measure to explain, why our Lutheran Church in this country is fast becoming so large in membership, and so prominent in influence. And this is done by following the blessed Saviour's *command of increasing* His church when He says: "Go and make disciples of all nations, *baptizing* them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Ghost: *Teaching* them to observe all things whatsoever I commanded you—and, lo, I am with you always, even unto the end of the world." *Baptism* and *instruction* are the means which Christ commanded us to use in making christians and to these He gave His promise.

But we dare not on this occasion and in this connection forget to note that when Christ gave His thrice repeated charge to Peter "to feed His lambs and sheep" He uses two Greek words: *Boske* and *Poimaine*, both of which imply a watching care as well as to provide pasture.

The words imply the use of the shepard's eye against the inroads of the wolf and the bear, the thief and the robber as well as to see a supply of continual pasture for the flock.

The church owes to her young people a watchful guardianship, as well as the faithful breaking of the bread of life. The church's debt to

the young people is not yet paid, when they are confirmed and brought into full membership and made participants of all the means of grace.

Right at this stage in the development of the young christian, when the faithful pastor and anxious parents feel like rejoicing over the fruits of the accomplished work, begins the arch deceiver, with his renewed satanic plans to undermine the foundation laid in confirmation, and like an enraged "lion he goes about seeking whom he may devour".

The world is in league with the great prince of darkness, and when the young host of inexperienced christians steps from the first communion altar into the world, they meet a foe which has to be reckoned with, the devil and all his allies watch every corner and opportunity to bribe and tempt the innocent and weak. He who was bold enough to tempt the blessed Son of God and powerful enough to seduce our first parents, Adam and Eve, is yet to-day as willing and persistent to carry on his nefarious work of destruction against all who have dared to champion the cause of the King of Righteousness.

At this stage in the life of our young people, our church has an important and most difficult function to perform, viz., to defend and guard her lambs against all the inroads of the prince of darkness. And it is here, at this particular time, that pastors, parents, and churches are so often found napping. They are unmindful of the full implied injunction of Christ: "Feed my lambs", "feed my sheep", forgetting a like injunction of the Apostle Paul to the Ephesian elders, when he says, "take heed to *all the flock* over which the Holy Ghost hath made you *overseers*, to feed the church of God, which He has purchased with His own blood". St. Paul uses the same Greek word "*Poimaine*" implying a full pastoral oversight or guardianship.

The church has something more to do than to see that the Word of God is taught in its truth and purity, and the holy sacraments properly administered. It is the church's divine duty to see that her young people have proper influences and conditions around them, so that they may continue to grow in grace, and become rich in experience toward Christ, and not be thrown into the cruel hands of the children of this world. Too frequently, however, is it the case, that when the pastor has once confirmed his catechumens, then there is no proper church activity provided for their future growth, they are, as it were, graduated from the school of church nurture, to enter the wicked school of life with all its temptations and delusions, to receive henceforth less church attention and pastoral care than receive their fathers and mothers. While they are yet young, easily influenced and deceived, they are too commonly neglected, which means entrusted to the the tempter's influences to be spiritually killed.

Unfortunately in this day and generation we are terribly mixed up with the world. At the close of this 19th century, with all its avenues of intercommunications, steam and electric locomotion, the telegraph

1. PASTOR J. A. LEVINE,	4. PASTOR P. J. ECKMAN,	8. PASTOR L. P. BERGSTROM,
2. HR. C. J. SWENDSEN,	5. PASTOR E. J. WERNER,	9. PASTOR J. T. KJELLGREN,
3. HR. A. J. CARLSON,	6. DR. O. SOHLBERG,	10. HR. C. G. SCHULTZ,
	7. HR. A. NELSON,	

GUSTAVUS ADOLPHUS COLLEGE.

and telephone, the newspapers, the periodicals and books, we cannot hope to overcome the dangers threatening our people by seclusion or isolation, we must watch and fight the enemy by standing close to the young, untried soldier of Christ and be with him in the assaults of the enemy and encourage him when he is inclined to faint and fall.

For this reason, the pastor of to-day must hold a closer oversight over his flock, stand much nearer to his young people than formerly. As a church we need especially to pray God to open our eyes, to help us to see the dangers and wants of our young people.

Also for this reason does it behoove the church to establish and maintain the best of higher schools and colleges, so that our young Lutheran people can be properly educated and well prepared for the different spheres of human activities. The christian school and college are needed not only to prepare christian teachers and pastors, but also to prepare ail our young people for life duties under safe christian influences. They also need the leaven that can season, purify and save the world.

There is nothing, that in this day and generation our proud land lacks so much as a higher christian education. Our educational system lacks the salt that preserves. Our country is very proud of its achievements, but pride goeth before a fall. Christian watchfulness will not allow us to overlook and forget the popular uprisings that frequently threaten the very foundation stones of our popular government.

As christians, we know or ought to know that rationalism or an education of the head only, while the heart is starved and the faith in the Saviour killed, must eventually lead to disaster and ruin.

Our popular education, from the most elementary to the highest, lacks the salt of preservation and our only safeguard is the work of the christian church.

Therefore it is the duty of our Lutheran Church in this country to put her schools, from the lowest to the highest, in the best possible shape to meet the exigencies of her young people. We cannot trust nor afford to allow the sects nor secularism to do the educational work for us. Our Lutheran Church is one of the most potent factors of the nation in christianizing the people, and she has a divine responsibility to the nation. We cannot shirk our duty, we have put our hands to the plow, the Righteous Judge in heaven calls down to us: "Feed my lambs", "feed my sheep". If we fail in the commission, our church will not continue to increase, but will surely decrease. It is true our Lutheran Church has indeed in all her branches in this country done a commendable work in higher educational lines during the past four decades. To day she has over twelve thousand (12284) students in her colleges, seminaries, academies, etc. of the land, all of which are more or less under the eye and guardianship of the church. These twelve thousand, with God's blessing, will prove a mighty lever to lift up the mass of Lutheranism, to help to guide and feed in the Saviour's sense the more than eight millions of baptized Lutherans in this land of ours.

But while this looks fair enough in statistics, yet according to our acknowledged responsibility to our young people, we must still do greater things, we must see that our institutions are not below par in appliances and teaching capabilities. They must be as good as the best in equipments and teaching force. If one Baptist Pillsbury can alone endow a church institution and fit it up to the standard and if one Baptist Rockefeller can alone establish and maintain a great university, what cannot an army of more than 100,000 of the blessed descendants of the people of the lionhearted king of the North accomplish, if they truly go forth in the name and strength of the Lord.

We have God's pure word, and a noble heritage in our young people, we have God's commission to them and the Saviour's promise, "lo I am with you alway". Let us then heed the Apostle's command to the Corinthians: "Stand fast in the faith, quit you like men, be strong".

And let us sing Gustaf's song:

"Fear not, O, little flock the foe
Who madly seeks your overthrow;
Dread not his rage and power:
What though your courage sometimes faints,
His seeming triumph o'er God's saints
Lasts but a little hour."

Efter doktor Uhler uppträdde pastor C. J. Petri från Minneapolis och höll öfver ämnet: *Vår jubelfests mening till vår konferens' ungdom*, följande glänsande svensk-lutherskt patriotiska tal:

Majsolen kastar sina mildt leende strålar på en af Sveriges sköna ängar. Hela naturen står smydd i en himmelsk fägring. Det är en af dessa ljufva dagar i Norden, då man känner sig hågad att tro den en gång uttalade meningen, att paradiset varit förlagdt i någon af Sveriges undersköna dalar. Himlens tempelhalf genljuder af glädtig fågelsång och de svenska blygsamma blommorna framskynta som stjärnor ur jorden, under det att tallarna anslå grundtonen till den svenska folkvisan. Omgifven af denna naturs musik, vandrar utåt ängen en man, som tvänne sekler tillbaka genom lära och verk förvärfvat sig ett odödligt namn i kyrkans historia; en man, som till sin mästares ära diktat evangeliska hymner, hvilka än i dag med hänförelse sjungas af Minnesota-konferensens medlemmar.

Under det att denne man på denna ljufva vårdag för att vederkvicka sig efter sitt trängna arbete vandrar sakta framåt, ser han plötsligt den vackra ängen uppfylld af en skara barn. Skaran är delad i tvänne grupper, af hvilka den ena sjöng och jublade, under det den andra suckade

och grät. Han vänder sig först till den senare och frågade om orsaken till deras sorg. De svara, att de hört talas både om en evig himmelsk glädje och om eviga helvetets kval, men att deras föräldrar lemnat dem i okunnighet om, huru de skulle kunna vinna den förra och undkomma det senare. Detta var anledningen till deras bittra sorg. Sedan besökte han den andra barnaskaran, och fann att orsaken till deras stora glädje och ständiga jubel var, att de från omsorgsfulla och gudfruktiga föräldrar erhållit en sann kunskap om Guds nåd och frälsning i Kristus. Detta var orsaken till deras glädje och jubel.

Denna syn gjorde ett djupt intryck på den ädelsinnade biskop Svedberg, och synen eggade honom att alltid vinnlägga sig om att hos föräldrar inplanta håg och lust för barnens och ungdomens kristliga fostran. Såsom uppsyningsman öfver de första svenska lutherska församlingarne utmed Delaware-floden, finna vi honom ägna en sorgfällig uppmärksamhet åt barnens kristliga uppfostran. Det torde ock vara värdt att erinra, att de svenska lutherska församlingarne i Amerika, församlingar som i dag sjunga Svedbergs kraftiga psalmer, äro med sin löftesrika verksamhet frukter af den trogne biskopens förböner för Sveas söner och döttrar i detta land.

Då vi i dag stå färdiga att fira Minnesota-konferensens 40-års fest och då vi vid denna minneshögtid blicka ut öfver Minnesota-konferensens vidsträckt område, se vi framför oss en stor skara ungdom som fröjdas och jublar. Denna ungdomsskara gläder sig däröfver, att den från fädren mottagit en sann och kärleksfull undervisning uti Guds rena och oförfalskade ord. Många af konferensens aktiva medlemmar i dag äro barn till dem, som för några år sedan började den kyrkliga verksamheten på olika platser inom vår konferens. Denna omständighet ådagalägger, att våra fäder arbetade och ledo icke uteslutande för sig själfva. Med trosfrimodighet och hopp påbörjade de ett arbete, som skall fortsättas och utvecklas och blifva till välsignelse för barn och barnbarn. De arbetade för framtiden och evigheten och ofta genljödo Minnesotas väldiga urskogar af de trosfriska orden:

“Kristne! medan vi här vandra,
Låtom oss på fädrens vis
Fromme bedja med hvarandra,
Glade sjunga Herrens pris.
Barnens, liksom fädrens ljud
Stige upp till samme Gud,
Att hans godhet nederkalla
Öfver oss och öfver alla!”

Konferens, ungdoms- och barnaskara har i dag, likt barnen i Svedbergs syn, orsak att jubla och glädjas öfver den värd och kärlek Gud låtit dem erfara genom fädrens arbete. Säkerligen finnes inom vår konferens mången yngling och jungfru, som i förening med Minnesota-konfe-

rensens minneshögtid känner sig hågad att tyst och stilla vandra ut till någon af våra församlingars vackra kyrkogårdar och vid en banbrytares eller banbryterskas, en faders eller moders graf tala tacksamhetens sköna språk. Jag tycker mig se en stor skara af sådana konferensmedlemmar inom våra äldre församlingar. Vår minneshögtid får väl vara en allhelgonadag. Men konferensens ungdom bör ock i dag tänka på de bröder och systrar som redan äro hemma i den triumferande församlingen. Ja, konferensens både yngre och äldre medlemmar hafva omkring sig en stor sky af vittnen, hvilka vinka till sina stallbröder ute på det stormiga hafvet och hälsa dem med ett ljuft och vederkvickande: Kom hem! Kom hem!

Men på samma gång vi med en salig hänförelse, vid en sådan högtid som denna, gerna dväljas så länge som möjligt vid tanken på den skara af de i tron hemgångne, få vi dock icke vistas där länge. Vi måste nederstiga från detta ljufva Tabors bärg och spörja efter flera maningar till vår konferens' ungdom, maningar som äro påaktansvärda medan de ännu bo i denna prosaiska värld, den stridande församlingen på jorden.

Här återstår mycket att minnas, att fortsätta, att fullborda. Det gäller först att väl fatta från historiens blad, hvad som blifvit gjordt, på det att vi må kunna dess bättre förstå vår uppgift och visligt uppfylla vår kallelse. En sådan kunskap manar till hjärtlig tacksamhet mot fäderna för hvad de trott, lärt och uträttat; för det goda och värdefulla arf vi fått från våra fäder. Vi hafva rönt Guds godhet däruti, att han låtit oss födas och fostras i den kristna församlingens sköte; men vi stå i icke liten tacksamhetsskuld till fäderna därför, att de i detta irrmeningars och ismers förlofvade land troget blifvit vid Guds ords lära och enligt Jesu befallning tidigt fört oss till Herren genom det heliga dopet. Genom Minnesota-konferensens verksamhet under de flydda 40 åren hafva, enligt de statistiska uppgifterna, 46,336 barn blifvit invigda åt Herren och hans församling genom det heliga dopet. Under samma tid hafva 25,425 ungdomar åtnjutit en grundlig undervisning i Guds ord och blifvit konfirmerade. Hvem mäktar mäta djupet och längden och bredden af den gudomliga välsignelse som härigenom blifvit meddelad åt vår konferens och vårt folk i nordvestern? Den tacksamhet, hvartill vi manas, skall yttra sig däruti, att vi troget använda den Guds nåd vi fått så att hans afsigt med vår frälsning må vinnas. Ungdom, förgät icke denna Guds nåd! Maningen att tänka på hvad du fått och har är så mycket mera påaktansvärd, som det fallit mången in att försumma denna nåd. Ett ungdomligt själfsväld har ofta förledt ungdomen att begära sin del af arfvet menande sig själf ständigt och i egen vishet kunna förvalta det. Han lämnar sin barndoms Gud och sin barndoms kyrka och vänder ryggen åt det samfund där han åtnjutit en moderlig ömhet och vård. Mången yngling har uti ett slags förnämt förakt för det fäderneärfda goda öfvergifvit sin faders och moders kyrka och menat sig därigenom blifva

herre, men har till slut blifvit en svinaherde. I stället för den goda och själsstärkande födan i hemmet, har han fått gnaga på sega frukt-skidor, antingen i syndens usla nästen eller i den främmande lärans hemlighetsfulla gömslen. Vår ungdom vinner intet genom att tanklöst lämna sitt hem, den lutherska kyrkan, eller Minnesota-konferensens församlingar. Konferensens 40-åriga historia vill därför, vid en sådan minneshögtid som denna, mana vår ungdom till trohet icke blott mot Gud och hans ord, utan äfven till trohet mot Minnesota-konferensen inom Augustana-synoden. En sådan maning har i det flydda blifvit hör-sammad af ett stort antal ungdom och det ingifver vår konferens godt hopp för framtiden. Konferensen minnes i dag tacksamt, att det finnes i nästan alla församlingar en trupp af villig och arbetsam ungdom som hyser ett varmt och lifligt intresse för samfundets arbete och välfärd. Dessa unga finnas med på de olika områden af församlingsarbetet. De tjäna i söndagsskolan och mången pastor har i dessa sina flitigaste och näst intresserade arbetare. De stå alltid färdiga att på sin pastors an-modan gripa verket an och med en ungdomlig hänförelse tjäna försam-lingen. Hvad vore för öfrigt våra sångföreningar eller sångkörer, om vi ej hade en villig och hjälpsam ungdomsskara i församlingen! Vi våga tro och påstå att vår konferens' ungdom skall icke känna sig så hemma annorstädes som inom den kyrka, som tidigt tog dem i sin vård. Vi säga därför utan tvekan till vår ungdom: Edert framtida såväl timliga som andliga väl beror icke litet på att I blifven trogna mot Minnesota-konfe-rensen. Ett tanklöst nyhetskrämeri och en omyndig efterstafningsanda som genast är redo att tjasas af det tomma glittret, är och bör vara vid-rigt för svensk-luthersk ungdom. Vår svenska ungdom härstammar från ett folk, som i alla tider utmärkt sig för att vara ett folk som icke lefvat på fraser utan frodats med ett djupt religiöst allvar af det kärn-rika och djupsinniga, och låtit oss förstå skaldens ord:

“Formens skönhet är Grek
Men betydelsens djup är en Nordbo.”

Vår ungdom har ett arf från våra förfäder, som till den blifvit öfver-lämnad af Minnesota-konferensen. Vår ungdom bär inom sitt bröst ett visst oförklarligt något, som gör att den känner sig trefnast ibland sitt eget folk, och äfven om de blifva amerikaniserade, känna de sig inner-ligt förknippade med det, som härstammar från Norden, försävidt de icke äro en ungdom med tomma hjärnor och fattiga hjärtan. Det finnes något i vårt folks, våra fäders sinnelag, som vi alla älska och som funnit sitt fullständigaste uttryck i den svenska folkvisan. Hon är den trogna-te framställning af detta. Vill du studera vårt folks säregna skaplynn, så blif förtrogen med hennes egendomliga natur. För att belysa detta svenska drag, anföra vi hvad en af Sveriges ryktbare män sagt om folk-visan: “Hon afspeglar vår allvarliga natur och vårt egendomliga folk-lynn. Söderns yppiga slätter, dess folkrika städer och bygder, vore för

hennes ingen passande ljudbotten, intet fält, där hon kunde rätt utveckla sig. De äro enkla genljud från de djupa skogarne, de höga fjällen, de mångvikade insjöarne, de strida, brusande forsarna. De tyckas riktigt hemma i de kalla, långa vinterkvällarne kring furuvedens sprakande på spiselhällen; de tyckas älska att låta sig höras långt från människoboningar i nordens bleka och ljumma sommarnätter. Någon solglöd röja de icke, men så mycket mera varm innerlighet och okonstlad känsla. De utgå ur skötet af ett folk, som endast genom ihärdigt arbete förmår aflocka frusna torfvor sitt lifsuppehälle; ett folk hvars stora flertal mer än andra länders är hänvisadt att lefva ett ensligt lif, som till följd häraf röjer omisskänneliga anlag för en melankolisk, ja, nästan mystisk världsåskådning, men som äger ett rikt och trofast hjärta, och som gifvit prof på allvarligt sinne och ihärdig vilja."

En ungdom som härstammar från ett folk med sådana egenskaper, kan ej annat än villigt lyda maningen att bibehålla och för sig och sina efterkommande bevara sådana kännemärken. Det gäller att bevara dessa, under det att vår svensk-lutherska ungdom å alla sidor lyssnar till ropet: I måsten amerikaniseras! De frestas att mena och tro, att de måste uti denna förändring kasta öfverbord den svensk-lutherska prägeln såsom något odugligt, ja, skadligt. Nej; vår kallelse är att föra med oss och i amerikansk dräkt införa i det kyrkliga lifvet och den kyrkliga verksamheten det äkta, det gedigna, det goda vi ärfvt från våra fäder. Vi fröjda oss öfver att många bland de unga börja mera tänka uppå sin uppgift i detta stycke. Särskildt visar sig denna känsla i det ökade intresse och den tilltagande kärleken för god svensk sång. Vår svensk-lutherska ungdom är icke mycket tilltalad af den konst som producerar enligt tumstock och på beställning så många alnar färglös sång och fordrar att i skräpkammaren vråka den manliga och svenska sången. Nej!

"Så länge öfver tappre fäder
det stjärnerika grafhvalf hängs;
så länge friska nordanväder
än sjunga Sveas barn till sängs —
så länge Nordens bröst bevare
sin undersköna stämmas gång,
och bärg och dalar återsvare
den manliga, den svenska sång!"

Detta är ock orsaken, att vår ungdom ej är strax villig att på kistbotten lägga våra svenska lutherska koraler; dessa koraler som i fyra årtionden klingat utöfver Minnesotas spegelklara sjöar och blifvit af ekot i Minnesotas skogar upptaget gång på gång. Vi vilja bevara våra psalmer äfven om de nödgas för visst bruk tränga sig genom det engelska språkets tränga port. Vår ungdom vill gärna sjunga som mor plägade sjunga, de vilja gärna hafva samma melodi och samma evangeliska inne-

håll, som psalmen hade, hvilken utgjorde fars och mors älsklingspsalm i den enkla stugan därborta på sjöstranden i Minnesota, samma psalm och psalmmelodi som fyllde med himmelens klang den anspråkslösa kyrkan inne i skogen.

Hafva våra fäder under dessa 40 flydda åren hemtat tröst, mod och uppmuntran från våra svenska koraler, så manar det vår ungdom att bevara dessa och fortsätta med dessa sånger, på det att framtidens kyrka må fortfarande stå i samklang med fädernas. Vi älska dessa hymner och äro icke snart färdiga att för en för ögonblicket någorlunda välsmakande grynvälling öfvergifva våra säreget svenska lutherska koraler. De äro en skatt, ett arf som icke får bortkastas. Dessa psalmer erhålla följande loford af en bland svenska folkets yppersta talare: "Människolifvet har knappast någon belägenhet, något förhållande, där religionens tröst, varning, uppmuntran kunna äga rum, människohjärtat har knappast någon rörelse af sorg eller glädje, af hopp eller undergifvenhet, som här icke finner helgade uttryck, sitt himmelska tungomål. Hela lifvet ifrån skapelsedagen till domedagen, hela salighetsläran, äfven som lärobyggnad och i sitt sammanhang betraktad, finnas här infattade i en krans af sånger. Och hvilka sånger sedan! De genomlöpa andaktens hela lyriska tonskala; högstämda som profeterna, brinnande som Paulus, milda, enkla, innerliga som Johannes. Där är himmelens åska med sitt hot, men också himmelens sol med sin värme, och himmelens dagg med sin vederkvickelse. Sannerligen, många af dessa sånger äro kyrkans och landets ära; och kunde de öfversättas, så skulle de bli kristenhetens psalmbok."

En sådan egendom manar sannerligen vår ungdom till trohet mot hvad de hafva och till ett enigt och allvarligt försök att på amerikansk mark omsätta detta arf i all synnerhet om den vill taga sig till vara för den art af kristendomen, som är till sitt väsende blott "en döpt naturalism, utan halt för vetenskapen, utan färg för inbillningen och utan tröst för hjärtat." Men minnet af våra fäders värf manar vår ungdom att icke blott bevara och fortsätta våra fäders verk, utan ock medelst Guds kraft utveckla det påbegynta. Vår ungdom går nya tider och förhållanden till mötes. Sant är att ungdomen blifvit väl rustad, men det goda kan icke bevaras med mindre att de gifna krafterna brukas för att vinna nya segrar och växa till i alla stycken. Likt jätten i den nordiska sagan, som förblef oöfvervinnelig så länge han stod i beröring med modern jorden, skall vår ungdom segra inom andens områden så länge de stå i gemenskap med sin moderkyrka och hemta lifskraft, lefnadsglädje och arbetslust från Kristus, kyrkans hufvud. Men de skola ock som jätten förlora sin kraft och duglighet då de låta det bestå därmed att de blott spegla sig i sin egen kraft och icke bruka den undfångna nådeskraften till nya eröfringar. Vår ungdom måste, för så vidt de ej vilja begå andligt själfmord, icke blott älska och ömt omhulda det goda våra fäder påbörjat, utan äfven bevara och utveckla dessa inrättningar. En tacksam

ungdom lämnar icke kyrkobänken tom, då far och mor ingått i sina hvilkamrar. En tacksam ungdom fortsätter den församlingsverksamhet, som föräldrar påbörjat. En tacksam ungdom nitälskar för skolor och barmhärtighetsinrättningar, som fädren grundadt och byggt. En tacksam ungdom lyssnar till de maningar fädrens historia framställer. Den ungdom, som tacksamt lär af konferensens 40-åriga historia; den ungdom, som minnes fädrens böner och försakelser; den ungdom, som älskar fädrens helgadeandel i Jesu efterföljd; den ungdom som, förblifver trogen mot Herren och hans ord, den ungdom som står fast orubblig vid kyrkans bepröfvade bekännelse, den ungdom som förblifver trogen mot konferensens historia, inrättningar och författningar; den ungdom skall Gud meddela särskild nåd och välsignelse.

Du, Minnesota-konferensens ungdom,
Som njutit Guds och fäderns vård,
Träd fram i dag som fädren fordom
Och tacka Gud i tämpelgård.

Träd fram och sjung din Herres ära,
I trogen lydnad håll hans bud.
För Herrens ord och Luthers lära
Du kämpa bör inför din Gud.

Ett dyrbart arf du fått af fäder,
Mer värddt än guld och jordisk fröjd.
När du i fädrens fotspår träder,
Ditt tack är hörddt i himmelshöjd.

Och när i himlen vi Guds nåd besjunga
Där hemma omkring Lammets tron,
Då skola många konferensens unga
Ljuft lofva Gud med himmelsk ton.

Såsom afslutning till denna sköna ungdomsfest gaf doktor O. Olsson från Augustana College följande minnesord ur den heliga skrift: *Blygs därföre icke för vår Herres vittnesbörd, ej heller för mig, hans fånge, utan lid äfven du för evangelium efter Guds kraft* (2 Tim. 1: 8).

Torsdagen den 6 okt. användes f. m. sessionen för konferensgöromål. Kl. 2 e. m. predikade pastor C. J. Collin från New London. Text Uppb. 2: 1—7. Ämne: *Ett underbart herdebref, stäldt till Minnesota-konferensens pastorer och församlingar, att särskildt beaktas på dess 40-års jubileum.* Ett utdrag ur denna predikan meddelas här:

I. *Brefvets författare.*

En skrifvelses vikt och betydelse beror icke uteslutande af dess innehåll, utan äfven på dess författare. Författaren till detta bref beskrives uti Uppb. 1: 13—16. Af nämnda skildring märka vi, att brefvets författare är en utomordentligt stor och hög personlighet, och i inledningen till vårt bref säger han sig vara den, som "har sju stjärnor i sin högra hand och vandrar midt ibland de sju gyllene ljusastakar". Detta bref är alltså icke anonymt, namnteckningen är *tydlig*. Brefvets författare är ingen mindre än den Kristna kyrkans hufvud, Minnesota-konferensens Biskop, vår Herre Jesus Kristus. De titlar han tillägger sig i detta bref säga oss icke allenast *hvem han är*, de angifva ock på samma gång *hvar han bor* och *hvilken ställning han innehar* i förhållande till oss. Han bor midt ibland oss. Han leder, skyddar och bevarar sina underherdar. Han håller stjärnorna i sin högra hand. På mycket nära håll aktgifver Han på våra handlingar, strider, nederlag och segrar samt är vid alla ögonblick färdig att gifva ett sannt omdöme om allt, som rör sig i församlingens inre och yttre lif.

II. *Till hvilka detta bref är stäldt.*

Vi hafva uti vårt ämne redan angifvit brefvets adress. Men huru skola vi kunna på ett klart och åskådligt sätt bevisa, att med "församlingens ängel i Ephesus", förstås "Minnesota-konferensens pastorer och församlingar?"

1. Därmed, att vi påminna oss att Guds ord aldrig är inskränkt till "vissa rum, tider eller personer", utan gäller dess innehåll alla utan undantag, således äfven "Minnesota-konferensens pastorer och församlingar."

2. Ordet "Ephesus" bör hellre fattas såsom uttryck för ett *tillstånd* eller sinnesförfattning, än såsom namnet på en viss stad i Mindre Asien, ty dess grundbetydelse är "*begär*" eller "häftig åstundan", något, som ej gärna kan hänföras till en stad, men väl till en person eller ett samfund. Det uttrycker barnaaldrens känslor, hvilka fordom besjälade apostlarkyrkan likasom nu Minnesota-konferensen. "Ephesus" har drifvit våra banbrytare framåt, såsom det ännu i dag eldar oss till nya ansträngningar.

3. Tänka vi på staden Ephesus, så finna vi en talande bild af Minnesota-konferensens läge och omgifning i detta land. I Ephesus möttes öster- och vesterlandets kultur, vetenskap och konst. Trenne världsdelar förde frukten af sina iakttagelser och sträfvanden dit in. Här florerade hedendomen under Dianas beskydd, och här verkade apostlarkyrkans kraftigaste män. Således äro här alla de krafter i rörelse, hvilka möta oss uti den stora republiken i vester. Med lika rätt som Johannes håller Jerusalem för "Egypten, där vår Herre Jesus korsfäst är," och Rom för "Babylon", kunna vi hålla Amerika för Ephesus.

Att brefvet icke är stäldt till en viss "ängel" eller pastor, utan till alla pastorerne i Ephesus, är tydligt, emedan brefvet skildrar hela pastoralverksamheten därstädes; äfvenså är det klart att hvarken församlingen i

Ephesus eller församlingarna däromkring äro uteslutna, hvilket kan ses af 7:de versen, där "församlingarna" uttryckligen nämnas. Alltså är detta bref skrivet till "pastorer och församlingar" inom Minnesota-konferensen. Skulle någon fortfarande sätta denna min exegetik i tvifvelsmål, så vill jag hänvisa en sådan till 7:de versen i texten, hvilken mer än tydligt visar, att detta bref måste fattas på ett *andligt* sätt, från början och till slut, och icke efter den yttre bokstafven.

III. *Brefvets innehåll.*

Brefvet innehåller: 1) ett *erkännande*; 2) en förebråelse; 3) en varning och 4) ett löfte.

1. Herren erkänner det goda som finnes hos oss, däribland nämnes särskildt vårt "arbete", "tålmod", nitälskan mot det onda, i synnerhet mot falsk lära, samt vårt "lidande" och vår uthållighet. Dett allt kallar han "dina gärningar". Hvilken tröst, att Herren midt under all vår bristfällighet likväl erkänner så mycket. Synnerligast böra vi betrakta det gillande han uttalar rörande kyrkotukten, då vi lika bestämdt straffas för såväl uppenbar ogudaktighet som villfarande lära. Ja, ehuru Han allvarligen bestraffar oss för vår brist på kärlek, så berömmar Han dock i 5:te versen vårt *hat*, sägande: "Detta hafver du att du *hatar* de Nikolaiters verk". Och under det att kyrkans fiender gärna stämpla den kyrkliga verksamheten såsom obetydlig och *lätt*, kallar vår Biskop det ett *arbete*, ja, ett *svårt* arbete, såsom grundordet bör öfversättas; ett arbete, som "täror på lifskrafterna", och ofta "söndersliter" vårt inre.

När vi se på Minnesota-konferensens vördade fäder och banbrytare, nog märker man på dem att arbetet varit påkostande och svårt. Under fyra decenier har arbetet allaredan fortgått, trots allehanda motgångar och vedervärdigheter; detta heter "tålmod". Herren berömmar konferensens talmod. Mod att tåla och fördraga onda människor, klander och motsägelser, är en nådegåfva, och därför kan Herren berömma den.

Där pastorer och församlingar hafva rätt fattat sin uppgift att vara "jordens salt och världens ljus", där ådagalägga de en rätt nitälskan mot allehanda villfarelse i lära och lefverne. De kunna icke "lida de onda".

Konferensen synes från början rätt fattat sin uppgift. Genom sina författningar har hon intagit en bestämd ståndpunkt såväl gent emot samtidens hedendom och grofva världsväsende, som emot dess nyhetsmakeri och falska fromhetsifver. Visserligen finnas sådana ibland ett yngre släkte, hvilka hellre betrakta detta såsom en skadlig inskränkthet än en dygd. Sägna hvad man vill, Herren *gillar* och berömmar likväl vår ståndpunkt, och det är hufvudsaken.

Nit för ren lära har ofta framkallat klander och misstankar t. o. m. hos våra vänner. Man har frågat: "Hvarför vara så nogräknad?" "För fridens skull, bättre tiga än strida", o. s. v. Herren uppmanar oss dock i sitt ord "att kämpa för den tro, som en gång blifvit öfverlämnad åt de heliga", och uti detta bref berömmar Han detta nit för ren lära i det Han säger: "Du har försökt dem som säga att de äro apostlar, och äro

dock icke, och har befunnit dem ljugare". Det är Herren tacknämligt, att vi med Guds ord bevisa, att falska lärare äro "ljugare", d. v. s. att det nya och förtjusande i deras läror är "lögn", ty en *naken* lögn har förlorat sin tjuvningskraft.

Nikolaiterna ville anses renlärliga då som nu, och dock är deras villfarelse så grof, att hon tar för ingen undersökning eller vederläggning, hon bör helt enkelt *hatas* och afskys.

Sannerligen utgåro dylika erfarenheter under vårt kyrkliga arbete inga glädjeämnen. Herren räknar dem bland de "kors" (ebastasas) eller lidanden, som vi med tålmod böra lida utan att uppgifvas.

2. *Förebråelser.* Har Herren i det föregående gifvit sitt erkännande åt det goda, som finnes hos oss, så uttalar han i 4:de versen af sitt bref sitt allvarliga *kländer* öfver den brist på kristlig kärlek, som råder bland oss: "Men jag har detta emot dig, att du din första *kärlek* öfvergifvit hafver". Detta är en svår förebråelse. Nog minnas våra banbrytare den första tiden, när brödrakärleken var uppriktig och okonstlad, när kärleken till Gud och hans stora rikssak förmådde dem att med glädje offra sina krafter och bekvämligheter i Herrens tjänst. Jordiska fördelar aktades ringa, stort däremot var allt, som kunde befrämja Guds verk ibland våra landsmän. — Är den tiden förbi? Herren säger till Minnesota-konferensen: "Du har öfvergifvit de första din kärlek". Låtom oss fly till Kristi kors, bröder, annars går det oss illa! Läs en 1 Kor. 13 kap. och betänken hvad det innebär, att sakna den sanna kärleken! Herren väntar af oss, att vi skola älska Honom, vår brudgumme, öfver allt annat, att Kristi kärlek skall hos oss uppsluka all världskärlek, samt tvinga oss till stora uppoffringar och försakelser, att vi, som smakat Guds godhet, skola omfatta hvarandra med en innerlig hjärtlighet och broderlig kärlek. Göra vi detta? Är Gud riktigt stor och dyrbar för våra hjärtan, så ådagalägga vi detta uti allt vårt uppförande. Uppbära våra ord och handlingar det vitsord, som hedningarne gáfvo den apostoliska församlingen: "Se, huru de älska hvarandra!" Visserligen säger icke Herren här i texten, att vi sakna kärleken helt och hållet. Det är den *första* kärleken vi sakna. Under det yttre framåtskridandet hafva vi blifvit mindre fattiga och hjälpbehöfvande. Vi hafva begynt att räkna folket såsom David gjorde, och i fråga om inkomster till skolor och mission, räkna vi måhända mera på medlemmars plånböcker än på Guds nåd och hjälp. Den första kärleken bär i friskt minne den egna ovärdigheten och hjälplösheten, hon ser Gud i händerna efter allting. Likasom hon gifver allt åt Gud, väntar hon allt af honom igen. Den första kärleken bär i friskt minne den kärlek Gud bevisat, då han af fri och oförskyld nåd förlät alla synder. Hafva vi öfvergifvit denna lifliga barnomskänsla? Ja, säger Herren, "jag har detta emot dig." Hvad skola vi göra? 1) Betänka hvarifrån vi fallit. 2) Bättra oss, och 3) göra de första gärningarne. Detta är allt hvad Herren fordrar, men icke heller något *mindre*.

3. Den *hotelse* Herren uttalar i 5:te versen, afser att hjälpa oss till en snar och allvarlig bättring. Gud hotar icke i syfte att få verkställa sin hotelse, utan för att visa oss faran och råda bot däremot, såsom vi finna af Uppb. 3: 19: "Dem jag älskar, dem agar jag och näpser; så var nu flitig och bättra dig."

Hotelsen innebär 1), att Herren skall oförmodat öfverrumpla oss med sina straffdomar — hvilka dessa i första hand äro, säger Han oss icke. Det är nog för oss att veta, det "Han varder snarligen kommande" till oss. Detta, att Han "varder kommande", motsäger icke hvad Han sagt i 1:sta versen, att Han "vandrar midt ibland de sju gyllene ljusastakar", utan antydes här med att Hans närvaro blifver en annan, domarens istället för den öfverste prestens. Vidare innebär denna hotelse 2), att konferensen icke kan fortvara: "Och skall bortstöta din ljusastake från sitt rum". När konferensen icke längre lefver kärlekens lif, är hon död. En död bäres bort "ifrån sitt rum". Så skall det gå oss, om vi icke bättra oss. Mätte vi inför dessa allvarliga ord göra en snar och djupgående bättring!

4. *Löftet*. "Moses såg efter lönen". Den lön Herren i sitt löfte förehåller oss, böra vi se efter. Hvilka utsigter möter oss icke här! Hör hvad Herren säger: "Den där vinner, honom vill jag gifva äta af lifvets träd, som är i Guds paradis." 1) Herren talar om seger, således böra vi icke anse det omöjligt att nå fram till målet. 2) Herren lofvar åt segraren en härlig nådelön: a) att få inkomma i Guds paradis; b) att få njuta af odödlighetens frukt, det eviga lifvet. Bröder och vänner, när detta är vårt mål, låtom oss älska Gud, som så har älskat oss. "Om vi älska hvarandra, så förblifver Gud i oss och hans kärlek är fullkomnad i oss" (1 Joh. 4: 12). Amen!

Fredagen den 7 oktober var konferensens 40 års dag, hvarför den var åsidosatt såsom en särskild minnes- och jubeldag. Dagen randades en solklar och behaglig höstdag, en af dessa höstdagar, då sommaren gör likasom afskedsvist. Kyrkans altare och predikstol voro prydda med blomprydda krukväxter. Festfirande folkskaror anlände tidigt från alla håll. Allvarlig feststämning förnams råda öfver det hela. Och när det sammanringde, var det stora templet alldeles uppfyllt af den festfirande församlingen. Därpå ljöd psalmsången, "Hela världen fröjdas Herren", såsom "ett då af mycket vatten". Pastorerna J. Magny och J. O. Cavallin tjänstgjorde som liturger vid utförandet af den vanliga högmässoliturgien. Efter afsjungandet af svenska psalmen 272 besteg synodens häfdatecknare, teol. d:r E. Norelius, predikstolen och höll följande högtidstal:

"Herren din Gud hafver välsignat dig i alla dina händers verk. Han har vårdat sig om dig under din vandring i denna stora öken. I dessa fyratio år har Herren varit med dig. Du har icke lidit brist på något."
5 Mos. 2: 7.

Älskade trossyskon och landsmän!

I flera afseenden utgör Israels ökenhistoria en märkvärdig förebild till våra svenska lutherska församlingars och samfunds historia under deras första fyrtio år här i detta land.

Israels ökenhistoria föregicks af en utvandring från Egypten; den första uppsättningen af våra svenska lutherska församlingar i Amerika bestod af sådant folk, som icke allenast hade utvandrat från det land, där deras vagga stött, där många haft sin lott under arbetsfogdar, och där de icke så sällan voro tvingade att göra tegel utan strå, utan de hade också, åtminstone till idén och utan tvifvel många i verkligheten, utgått eller afsöndrat sig ifrån den allmänna världen och dess åskådning till ett Guds folk.

Israel utbildades i öknens fyratioåriga pröfningar och besvärligheter till ett Guds folk med en bestämd tro och bekännelse, med en noga bestämd gudstjänst, hvarigenom hela folket fick en bestämd karaktär. Våra svenska ev. luth. församlingar hafva i detta land, denna stora folköken, under sina första fyrtio år fått en särskild utbildning i tro och bekännelse, i kult och författning, låtom oss hoppas, till ett evangeliskt Guds folk med en bestämd karaktär.

I det gamla Israel dogo alla under de fyrtio årens vandring i öknén, hvilka voro öfver tjugu år, då de uttågade ur Egypten, utom två, Josua och Kaleb. Samma förhållande äger rum till en stor del i våra församlingar och konferenser. Äro de icke allmänt genom döden borttryckta, så är det likväl ganska få, som efter en fyrtio år äro kvar i våra församlingar och konferenser, om de voro 20 år, när densamma organiserades.

De första fyrtio åren utgöra därför en *märkvärdig* historia; en den mäst *betydelsefulla* historia; en Guds underbara *nåds, omsorgs* och *tålmod*s historia och en *grundläggande* historia, som har sin stora betydelse för evärderliga tider.

Såsom Moses uppmanade Israel att stanna ett ögonblick och tänka tillbaka på denna dess underbara, nåderika fyratioåriga ökenhistoria, på det att allas hjärtan måtte stämmas till tack och lof och däraf hämta styrka att fortsätta resan för att taga det förlofvade landet i besittning, så vill ock jag i dag uppmana denna konferens att stanna och besinna, huru Herren din Gud har välsignat dig i alla dina händers verk; huru han har vårdat sig om dig under din vandring i denna verldsöken; huru Herren din Gud i dessa fyratio år varit med dig; huru du icke lidit brist på något, och detta för att uppväcka dig till rättsinnigt tack och lof till Gud och vår Herre Jesus Kristus samt till en helig och frimodig föresats att fortsätta vandringen, till dess du får intaga det himmelska Kanaan.

För femton år sedan hade jag glädjen att deltaga i Minnesota-konfe

rensens 25-årsfest här i Chisago Lake. Litet tänkte jag då, att jag skulle få upplefva samma konferens' 40-årsfest, och att jag åter skulle få hafva äran att tala till dess folk. Likväl har nu detta skett och är, åtminstone i mina ögon, ett under.

Jag vill nu icke upprepa hvad jag då sade, ehuru jag uppehöll mig vid konferensens kanske för de flesta intressantaste tid, nämligen dess organisation och dess första tio år, däremot vill jag nu i korthet påpeka:

De stora orsaker vi hafva att tacka Gud vid återblicken på vår 40-åriga historia såsom konferens.

Och då vill jag först påpeka några statistiska nppgifler för jämförelse skull. Då konferensen organiserades för fyrtio år sedan, hade den fem pastorer, nämligen P. A. Cederstam, E. Norelius, P. Beckman, P. Carlson och P. J. C. Borøn, af hvilka den sistnämde dog redan 1865 och de fyra öfriga äro ännu i lifvet, men blott två inom denna konferens. Nu har konferensen öfver 130 pastorer. Då hade vi 13 små församlingar, nämligen Chisago Lake, Marine, St. Paul, Vasa, Red Wing, Cannon River, St. Peter, Scandian Grove, Spring Garden, Union-församlingen i Carver, co., Götaholm, Vista och Stockholm, Wis., med icke öfver 900 kommunikanter. Nu hafva vi öfver 320 församlingar med 37,326 kommunikanter och en folkmängd på 65,121. Då hade vi fem små, nödtorf-tiga kyrkor, den första bygd i Red Wing år 1856, och kyrkoegendomen var för öfrigt obetydlig; nu hafva vi 241 kyrkor. Då inga pastorsbostäl-len, nu 87, och hela nuvarande kyrkoegendomen är värderad till \$981,347.

Våra utgifter för alla kyrkliga ändamål för det första året gingo troligen icke till mer än \$1,400 @ \$1,500. Våra utgifter för vårt senaste konferensår gingo upp till den betydliga summan af \$221,861.66.

Dessa uppgifter synas ju besanna, hvad Moses sade till Israel: "Herren din Gud hafver välsignat dig i alla dina händers verk."

Men Han har gjort mer än detta. Då vi började vår konferens, så hade vi ingen skola. Vi voro dock i stort behof af en god, kristlig skola. Vi behöfde både skollärare och pastorer. Hvarifrån skulle vi få dem? Vi försökte att få dem från Illinois och från Sverige, men vi ropade förgäfves. Då beslöto vi i Herrens namn att söka hjälpa oss själfva, så långt som vi förstodo. Vi tänkte på Frälsarens ord till lärjungarne vid en annan brödnöd: "Gifven I dem att äta. . . . Huru många bröd hafven I? Gån och sen till." Det lyckades för oss. Herren välsignade företaget, så att vi efter många uppoffringar och äfven icke så få misstag nu sedan 1890 hafva haft ett fullständigt elementarläroverk. Denna skola börjades af undertecknad på konferensens uppdrag hösten 1862 i Red Wing och fortsattes där ett år. Den hade då intet namn. "Minnesota Elementarskola" fick den heta den första tiden i East Union, dit den flyttades på hösten 1863 och förestods af pastor A. Jackson därstädes i tretton år. Där fick den ett nytt namn, då den inkorporerades, nämligen "St. Ansgars Academy"; 1876 på hösten flyttades vår skola till St. Peter och fick där namnet "Gustavus Adolphus College". Det första

året hade skolan elfva elever; de tretton följande åren omkring 700; från 1876 till och med 1898 omkring 4,500 elever. Således har vår skola under sin 36-åriga tillvaro haft omkring 5,211 elever. Af dessa hafva många natururligtvis besökt skolan i flere år, så att själva personantalet icke blir så stort. Men låtom oss antaga, att åtminstone 2,000 olika personer hafva utgått från vår skola, utrustade med någon grad af verkligt godt ljus, och att dessa på hvar sin ort hafva hållit på att sprida ljus, godt ljus, med ord och gärningar, så måste vi, ifall förutsättningarna äro riktiga, i någon mån kunna fatta, att den gärning, som blifvt uträttad ge-

HUSET HVARI SKOLAN I RED WING HÖLLS.

nom vår skola, icke varit ringa, och jag kan då i sanning säga: "Herren har välsignat dig!" Och han skulle hafva gjort det ännu mer, om du haft mer kristligt allvar med din skola. Men Herren har gjort ännu mer:

Då vi började vår konferens, hade vi inga *barnhärtighetsinrättningar* ibland oss. Nu hafva vi både ett *barnhem* och ett *hospital*. Barnhemmet börjades 1865 med fyra barn; bara med fyra fattiga, värnlösa barn, utan några kapital, utan hus och hem. I samma mån som Gud har sändt oss barn — och vi hafva nu öfver hufvud sextio för jämnan —, så har Han gifvit oss hus och hem och land, kläder och föda m. m., så att hemmet nu har en egendom, som är värd omkring \$10,000, och det är ingen nämnvärd skuld heller som hvilar på egendomen. Hvilken god och väl-

signelserik anstalt vårt barnhem är, vet allt vårt folk, och därför hafva de svårt för att säga nej, när en skärf begäres af dem för de fattiga, värlösa barnen. Detta sinne, såväl som barmhärtighet sjelf, är en Guds gåfva, ett Herrens verk.

Gud har ock under en följd af år hållit på att gifva oss ett hospital;

ST. ANSGARS ACADEMY I EAST UNION.

men det synes, som om vi ännu icke hafva rätt förstått oss på att taga emot det. Ja, hospitalet är byggt; det har rum för närmare sjuttiofem patienter; är väl inrättadt i alla afseenden; sjuka komma dit, ja, äfven fattiga sjuka komma dit och finna hjälp och lindring och somliga hälsa till både kropp och själ. Men vi hafva icke betalt detsamma, och det kanhända därför, att vi ännu icke förstått oss på den välsignelse, som Gud genom denna inrättning velat skänka oss, eller också delvis för den oskicklighet, med hvilken vi i början handterade denna sak. Tider skola dock komma, då de få kvarvarande, sanna israeliter ibland oss skola prisa och tacka Herren, som liksom nödgat denna inrättning på oss, för det kärleksverk den kommer att uträtta på en tid, då nämligen

verk mer än ord skola vittna om evangeliis sanning och dess frälsande kraft.

Något har nu blifvit nämnt om "dina händers verk", däri Herren din Gud har välsignat dig, och genom hvilka han ännu vidare vill välsigna dig; men han har gjort ännu mer. Han har *vårdat* sig om dig under din vandring i denna stora öken. Liksom israeliterna voro utsatta för inre och yttre fiender, frestelser och faror under dess vandring i öknen och endast genom Guds omvårdnad, vaksamhet och nåderika ledning blefvo bevarade, så har ock förhållandet varit med vårt folk i detta land, i denna stora öken. Vi hafva varit utsatta för många onda och fördärfliga inflytanden, för falsk lära och villfarelser, för otro och förnekelse, för ögodaktighet och världsväsende, för rikedomens svek och detta lifvets mördande omsorger. Endast Guds vaksamma omvårdnad är det, som gjort, att vi icke länge sedan dukat under för dessa inflytanden. Såsom en följd däraf har det ibland oss varit en stor endrägt i afseende på salighetsläran. Hvar hälst man kommit inom vår konferens, har man fått höra samma lära förkunnas om synd och nåd, om lag och evangelium, om bättring och tro, om nådemedlen och det kristliga lifvet. Endast i afseende på författningsfrågor har där varit någon skiljaktighet, dock icke till skada för den evangelisk-lutherska endräkten. Vi måste tacka Gud för vår kyrkas konfessionella vett, som icke uppsatt en obetingad enhet i författnings- och kulturfrågor såsom en fordran på äkta luthersk kyrklig endrägt, och såsom äkta lutheraner, måste vi vänja oss vid att tåla olikheter i detta afseende. Men här är visserligen en Scylla och en Charybdis att undvika, och lycklig är denna konferens, så länge som den förstår att styra sin kurs midt emellan dessa klippor.

Den käre Guden har sålunda nådeligen vårdat sig om oss i detta hänseende och bevarat oss för villfarelser och falsk lära. Han har äfven ledt det så, att själfva formen för Herrens sköna gudstjänst blifvit ännu skönare, ännu mera andaksstämmande, än den var för fyrtio år sedan. När jag i detta fall tänker på förändringen mellan förr och nu, genom bäfvas hela mitt väsende af en helig fröjd, och jag gläder mig att med den konungliga sångaren få utbrista: "Lofva Herren, min själ, och förgät icke, hvad godt han dig gjort hafver!"

Stora, som de yttre frestelserna varit, under hvilka Herren så nådeligen vårdat sig om oss, hafva dock de inre frestelserna varit större och stundom hotat oss med fullkomlig sprängning.

Minnesota-konferensen har ansetts såsom sant konservativ, och denna egenskap vill jag visst icke fränkänna den; men hvad hjälper den mest regelrätta konservatism, om det rätta barnasinnets och brödrakärleken fattas? Om Herren Kristus midt under allt det beröm Han gaf den apostoliska församlingen, likväl sanningsenligt måste säga: "Men jag hafver emot dig, att du den första din kärlek öfvergifvit hafver", huru mycket större orsak har han icke att säga detta till oss!

Redan innan dina barnaår togo slut, började ditt barnasinne att för-

vändas. Vål vet jag, att Paulus icke tog miste, när han på detta sätt beskriver all sund och sann utveckling och växt: "När jag var ett barn, talade jag som ett barn och hade sinne som ett barn och hade barnsliga tankar, men sedan jag vardt man, lade jag bort del barnsligt var." Det är dock säkert, att när Paulus lade bort "det barnsligt var", så lade han icke bort det barnsliga förtroendet till Gud, ej heller det uppriktiga, rättfromma barnasinnet emot bröderna. Huru mycket han än växte i kristlig manlighet, så växte han dock icke ifrån det rätta barnasinnet. Men vi hafva varit hårdt utsatta för faran att förlora det rätta barna- och brödrasinnet.

Äfven denna konferens har haft sitt barndoms oförgätliga paradiset, då ännu ingen orm hade smugit sig inom våra murar, ingen förbjuden frukt hade söndrat huvud och hjärta hos barnen och lärt dem reflektera och planera för att genomdriva sin egen vilja, och när allt var omedelbart och ett hjärta och en själ.

Men andra tider kommo. Barnen började blifva för visa, för klyftiga, för lärda, för mäktiga och för mycket mänskligt beräkande. De började att väsnas i Guds församling, så att det såg ut, såsom när Simson släppte sina räfvar med eldbränderna i filisteernas kornåkrar. Det blef eld och rök och dam; mycket rök och dam. Sådana tillställningar komma från djäfvulen och från barnens försumlighet att vara på sin vakt. Men Herren sände — så småningom, så att man knappt märkte det — ett väder, som dref bort röken och dammet. Krisen är, hoppas jag, öfverstånden, och hvad som i sanning bör fröjda oss, är, att det ännu finnes en icke obetydlig bottensats af äkta barnasinne i förening med en kvarlefva af uppriktig, ärlig, gammaldags kristendom. Mina bröder! Låtom oss aldrig förgäta, att med den rätta kärleken äro vi starkare än döden och djäfvulen. Mycket vatten kan icke utsläcka den; men utan brödrakärlek och ett rätt barnasinne är vår kyrkas byggnad blott ett korthus, som nästa vindfläkt skall bortblåsa. Men Han har gjort ännu mer:

"I dessa fyrtio år har Herren varit med dig. Du har icke lidit brist på något". Här är icke fråga om huru saken står i våra ögon och i vårt omdöme, utan huru den står i Guds ögon och i Guds omdöme. Du har icke lidit någon brist på något, säger Han helt oinskränkt. Däraf få vi då döma, att vår konferens ej heller har lidit någon brist på något. Vi hafva haft nog fattigdom och nog rikedom; nog motgång och nog medgång; nog många pröfningar och nog många hugsvalelser; nog af dumheter och misstag och nog af förstånd och försigtighet. Än våra skulder då? Huru skola vi förklara dem? Våra skulder hafva i verkligheten varit en källa till hjälp och välsignelse för oss, när vi betrakta saken från en högre synpunkt och icke blott från det alldagliga affärssinnets små backar. Paulus säger: "Varen ingen något skyldiga, utan att I älskens inbördes", och det slår icke fel, utan att skulder äro ett syndastraff för den ärlige; skälmar måste han straffa på annat sätt. Gud för-

står att lägga en välsignelse i sina straff, och detta får äfven hvar och en erfara, som låter sig straffas och tuktas till bättring. Hvad göra vi, när fordonet börjar att gå för fort i backarna? Jo, vi sätta på en broms och moderera farten, så att vi må komma lyckligt fram utan att skada fordon, lif och lemmar. Så har ock den gode Guden fått göra med vår konferens, då den velat köra för fort i backarna. Då hafva skulderna fått tjäna som en broms, som hållit igen, så att vi icke till vår skada fått köra för fort eller rent af köra ihjäl oss. Vi säga därför, att när man tager alla omständigheter i betraktande, så har det gått bra för oss i dessa fyrtio år. Det hade kunnat gå bättre, ja, mycket bättre, om vi hade varit bättre människor, mera trogna, mera kärleksfulla, mera fromma och nit-älskande för Herrens sak och vårt sanna väl; men taga vi i betraktande, hurudant folk vi varit ifrån Guds ords synpunkt, svaga i tron, kallsinniga, tröga, liknöjda, egennyttiga, egensinniga, fåfängliga, världsligt sinnade, giriga och afundsjuka m. m., så har det visserligen gått så bra för oss, som det varit möjligt. Och hvarför så? Jo, just därför, att Herren varit med dig dessa fyrtio år. Herren har icke öfvergifvit oss för våra synders och skröpligheters skuil. Han vet, hvad för ett verk vi äro; Han vet att vi äro stoft och aska, och att vi hafva mäktiga fiender att kämpa med i den stridande församlingen på jorden.

Men att Herren varit med oss hela denna tid, det veta vi däraf, att Han uppehållit sig ibland oss och kommer till oss genom sitt rena ord och sakrament; vidare därigenom, att Han ibland oss uppehållit predikö-ämbetet och genom fäjning och rensning bibehållit det i hälgd; och vidare däraf, att Han har bevarat våra församlingsorganisationer, så att ganska få hafva upphört att vara till.

Härvid måste vi ovilkorligen tänka på Johannes' syn på Patmos. "Och jag vände mig om", säger han, "till att se efter rösten, som med mig talade; och som jag mig vände, såg jag sju gyllene ljusastakar. Och midt ibland de sju gyllene ljusastakar en, som liknar Människones Son." Denna syn förklaras så: "Hemligheten af de sju stjärnor, som du sett hafver i min högra hand, och de sju gyllene ljusastakar: De sju stjärnor äro de sju församlingars änglar; och de sju ljusastakar, som du sett hafver, äro de sju församlingar." Så länge de kristna församlingarna äro ljusastakar, det är ljusbärare, som hafva och bekänna Guds ord, så vandrar Jesus midt ibland dem; och så länge lärarena äro stjärnor uti Jusu hand, änglar, eller hans sändebud, som uträtta hans ärenden, så kan ingen makt draga ned dem. Och så länge som Herren sålunda är midt ibland oss, äfven om Han stundom döljer sig, så kan det icke gå illa, förutsatt att vi låta oss af Honom fostras till det, som bättre är.

Sen där, mina bröder, några af de stora orsaker vi hafva att i dag tacka och prisa vår Gud och Frälsare, som varit med oss dessa många år, och välsignat oss så rikligen.

Om vi svenska lutheraner med blicken på allt detta likväl sjunka ned i otro, ogudaktighet och fritänkeri, så äro vi det otacksammaste folk,

därtill det mäst oförståndiga folk, som har vandrat på Guds gröna jord, ty det är intet folk på jorden, som haft och har så stora förmåner som vi.

Jag bäfvar, när jag kastar blicken framåt. Det är någonting i den andliga atmosfären som ingifver fruktan. Det är sant, att när man betraktar vårt samfund från utsidan, så synes allting vara i förträfflig ordning. Vi hafva ett ordnad församlings- och kyrkoskick, ren lära, en andaktsstämmande och skön gudstjänstform, ett respektabelt presterskap, goda lärdomsskolor, bemannade med lärda professorer, en omfattande prässverksamhet så väl som en ordnad form för all vår kyrkliga verksamhet. Allting synes vara och hålla på att bli allt mera önskvärdt färdigt. Till en sådan fullbordan har allt detta kommit genom en hälsosam utveckling från en mycket ringa och ofullkomlig början.

Naturligtvis måste de, som lefde och togo del i vårt arbete för fyrtio år sedan, märka en stor skilnad emellan då och nu; men hvad det yttre angår, så är denna skilnad egentligen intet annat än en tillväxt och utveckling, som var att vänta. Men den största skilnaden mellan förr och nu, så vidt jag kan bedöma saken, synes bestå i själfva *den anda*, som då behärskade oss, och den, som nu behärskar oss. De, som togo kristendomen på allvar, voro visserligen då såsom alltid i minoriteten; men man visste, hvar man hade dem. Antingen har nu världen blifvit frommare, hvilket icke gärna kan vara förhållandet, eller ock hafva de kristna blifvit så mycket lika världen, att man knappt kan känna igen dem. Det ser i det fallet betänkligt ut. Gud väcke oss i tid! Gud frälse oss ifrån den laodiceiska kristendomen!

Härefter uppträdde pastor E. Schöld och från predikstolen uppläste följande af honom själf författadt festpoem:

I.

Kör.

En fyrtiårig ökenstig
 En gång, o Israel, förde dig
 Igenom natt och dimma.
 Men Kristi kyrka bidat re'n
 I tusen år och bidar än
 I seklets aftontimma.

Recitativ.

Hvad gör dig dock, om än i seklers ökenfärd
 Du möda haft bland synd och flärd!
 Hvad mer, om seklets afton än går ned i blod,
 Var tröst, o kristenhet, och fatta mod!
 När stormens böljor lagt sig bi,
 Då speglas himlen än däri.

Arioso.

Molnen öfver templet sväfva vittna blott, att Gud är där,
Liksom agan sonen lärer, att han är sin fader kär.
Under mörka natten ändras molnet till en eldstod skön
Och då lifvets afton skymmer, trogne tjänarn får sin lön.
Hvad som sprang upp ur evighetens frö,
Skall Herren aldrig låta dö.
En flitig hand, som också knäps till bön,
Skall äfven taga mödans lön.

Kör.

Hvad som sprang upp ur evighetens frö,
Skall Herren aldrig låta dö.
En flitig hand, som också knäps till bön,
Skall äfven taga mödans lön.

II.

Recitativ.

En ringa hop på denna strand
I fordomtima knöt det band,
Som binder fria männer
Till evigt verk och möda svår,
Och ännu som ett minne står,
Att Herren här har vänner.

Dubbelkvartett.

Du segervana skara skön,
Som står i dag på Nebos krön,
Se upp, och skåda oförsagd
Din fyrtiåra bragd!

Solo.

Mot kalla jordens stränga frost
I tusen år du stått på post,
Då vägen gick i vestlig led,
Var Nordens son ock med,
I ädel bardalek du stridt
Och Guds och Sveriges ära spridt.

Kör.

Hvar fotsbredd mark du hägnat in
Med rätt du kallar din.

Kvartett.

Men minnets skuggor skrida fram,
Då talar häfden allvarsam:
Hvad stunden firar som sin brodd,
Det är decenniens sädd.
Så sänk i dag du unga led,
Din stolta segerfana ned
För den som jämnade din ba'n,
För grånad veteran.

Duo.

Den tacksamt reser en ärestod
Åt den, som offrat sitt hjärteblod,
Han timrar därmed sin egen.
Om fädrens odling haf vakt och vård!
Det är den skönaste minnesvård,
Som pryder fädernetegen.

Arioso.

Odlarn lik den skörd han bergar
Skönast är i lifvets höst.
Bladen vissnat, frukten mognar:
Grånad säningsman, var tröst,
Ungdom bär du i ditt bröst!

Kör.

För Herren dock vi alla taga lagern af
Och säga: det var du som segern gaf

III.

Skolan.

5 Mos. 6: 7. 2 Kor. 10: 5.

Ännu uti åskans dunder höres Herrens stränga röst,
Än ur klippors källsprång porlar himmelsk svalka för din tröst,
Och bland daggens pärlor finnes dukadt än Guds rika bord,
Då som fordom Herrens under tolkas genom lagens ord.
Säll det folk, som lärt dess tydning och förstätt sitt sköna kall,
Att för unga släkten visa, hur den alltid vara skall
Rättens våg och *skaldens lyra* och för läkar'n *Mose staf!*
Ständigt i ditt visdoms tämpel reder tanken otrons graf.

Missionen.

4 Mos. 13.

Enligt kring Guds tabernakel gudarärdade släkten gå,
Brinnande af helig ifver att det goda landet nå.

Hvem kan hindra detta tåget, som går fram med Herrens ark,
 Hvem kan neka hälgedomen resas upp på löftets mark!
 Dock, för drömda faror glömmas Herrens forna under bort,
 Och den färd blir fyrtiårig, som var ämnad gen och kort.
 Än, som fordom, missmodsröster blott förlänga mödans tid:
 Ty de rika fält du spejat, nu du bärga kan i frid.

Sjukhuset.

(Bethesda Hospital).
 4 Mos. 21: 9. Joh. 5: 4.

Nu på långa ökenfärden helgedomen föregår,
 Och de unga skaror följa villigt i de gamles spår.
 Dock hvad båtar heligt rökverk eller tabernaklets glans,
 Om ej emot sjukdomsgiftet läkedom i lägret fanns.
 Så, att dödens skördar hämma, kopparormen reses där.
 Änglar sändas till Bethesda, och ännu sitt folk Gud lär,
 Att det murar sitt "Bethesda", där åt konstförfaren vård
 Han nu ger sin kraft till läkdom, liksom förr åt ormen hård.

Barnhemmet.

2 Mos. 2: 9. Matt. 18: 2—5.

Då en gång på den befallning, som en kungadotter gaf,
 Gråtande och hemlös Moses räddas ur sin våta graf,
 Var det Herrens röst, hvars eko hördes i en kunglig bön:
 "Detta barnet mig uppamma, och af mig du får din lön".
 Hell det folk, som svarar amen och ger hemlös hem och vård!
 Göms af öknens dimmor Kanaan, då du trycks af trädldom hård:
 Barnet — hvilket såligt under — visar då dig vägen hem,
 Hem till Andens rätta hem, det himmelska Jerusalem.

Församlingens sångkör utförde därpå, ackompanjerad å piporgel af orgelnisten, herr Emil Anderson, under orgelnisten herr P. R. Melins ledning på ett mycket anslående sätt d:r Lagerströms storslagna *Cantata* med ord ur Davids 63:dje psalm. Soloparterna utfördes af pastor Bergström från Winthrop och herr Wold från St. Paul.

Förmiddagens högtidsgudstjänst avslutades enligt högmässoritualen. Men innan man lämnade kyrkan, ombads att alla de närvarande af dem, som voro närvarande vid konfererensens möte för 40 år sedan, skulle framträda i koret. På denna anmodan framträdde ett 60-tal män och kvinnor de flesta grånade och böjda af åren. Det var en rörande syn.

En korrespondent säger härom: "Åsynen af dessa veteraner, hvilka varit i arbetet under de gångna fyratio åren, där de stodo i kyrkans kor, var nästan öfverväldigande. Vid tanken på dessa års mödor, bekymmer, arbete, strider och segrar greps hjärtat af en känsla, som ej kan uttryckas med ord. Den tår som trängde sig fram i ögat, vittnade dock ej om sorg, den var mera ett uttryck af stor glädje, som från hjärtats djup tog sig uttryck i de orden: "*Herren har gjort stora ting med oss, dess äro vi glade.*"

Innan skaran lämnade koret, uttalade konferensens ordförande några hjärtliga tacksamhetens och välönskningsord till de gamle.

På eftermiddagen fortsattes minnesfesten med tal af pastor P. Sjöblom från Wakefield, Nebr., och pastor P. Beckman från Murdock, Minn. Pastor Sjöblom höll följande tal:

Vid denna för konferensen så märkliga högtid har jag blifvit uppmanad att säga något om konferensens utveckling, sedan jag blef medlem af densamma. Af den föregående talaren hafva vi fått underrättelser om missionens början bland våra landsmän i Minnesota, konferensens stiftelse och arbete. Ehuru förhållandena utvecklats, så att när jag kom, den egentliga "barkbrödstiden" var förbi, voro likväl omständigheterna små och stundom bekymrande. Under de mer än 29 år, som förflutit sedan min ankomst till konferensen, har åstadkommits en stor förändring. På grund häraf vill jag söka framställa:

Konferensens framgångsfulla utveckling såsom en löftesrik begynnelse af det stora uppdrag, som Gud gifvit konferensen.

I. Den framgångsfulla utvecklingen.

a) Den ringa början.

Missionen bland våra landsmän i denna stat hade fortgått ungefär 15 år, och resultatet var 23 församlingar, 3,346 kommunikanter; pastorernas antal var sju, jag blef den åttonde, och af dessa åtta voro just hälften sjuka. Se här ställningen: En sjuk och en frisk i Goodhue missionsdistrikt; en frisk i Scandian Grove, och så ingen mer söder därom; en sjuk och en frisk i East och West Union; en frisk i Pacific distrikt och ingen i Alexandria distrikt; ett par sjuka i Chisago Lake och Taylors Falls.

Någon torde tänka, att svenskarne voro få och föga kringspridda på den tiden i Minnesota, men så var icke förhållandet. I Goodhue distrikt voro redan då åtta församlingar, hvarjämte arbetet börjades, och snart

BETHESDA HOSPITAL.

Bethesda Hospitals Styrelse.

1. PASTOR J. MAGNY.
2. PASTOR E. J. WERNER,
3. HR. JOHN OUGREN.

4. PASTOR J. G. HULTKRANS,
5. PASTOR F. M. ECKMAN,
6. HR. G. BODIN.

7. PASTOR C. J. COLLIN.
8. PASTOR C. J. CARLSON,
9. DR. O. SOHLBERG.

PASTOR C. A. HULTKRANS,
Hospitalets Föreståndare.

blefvo församlingar på fem andra ställen. I södra Minnesota Valley distrikt voro ganska många svenskar och likaledes i East och West Union och Götaholm; och västerut hade nybyggen redan öfverskridit "världens ända", som vid den tiden ansågs vara i närheten af Morris station. Äfven inom Alexandria distrikt var svenskarnes antal icke ringa, och skogarna omkring Chisago Lake, Marine o. s. v. voro fulla af svenskar. I St. Paul, Minneapolis och Duluth börja de svenskarnes antal räknas i tusental. Således kan man tillämpa Jesu ord: "Säden är mycken, och arbetarne äro få". De fyra friska och de fyra sjuka skulle utföra arbetet på detta vidlyftiga fält.

b) Några hinder för utvecklingen.

1) Det ringa deltagande af synodens ledande män.

Af obekantskap med de fördelar, Minnesota erbjöd, och af välvilja för våra landsmäns välfärd, sågo de ledande männen icke med särdeles blida ögon immigrationen till Minnesota, "som hade blott is och vargar" samt "nio månaders vinter och tre månaders kallt". Det fattades icke varningar till immigranter, att de ej måtte utsätta sig för Minnesotas köld. De studerande vid vår skola i Paxton uppmuntrades just icke att gå norrut utan snarare afräddes. Den lilla skolan i East Union var man synnerligen rädd för, att den skulle blifva för stor. Bevisen för det sagda äro många. Jag skall blott nämna ett par omständigheter.

Vid tvenne synodalmöten, innan jag kom till Minnesota, hörde jag bröderna därifrån ödmjukt bedja om präster af synoden och märkte, att man gaf undvikande och ursäktande svar. Det trängande behofvet nödgade att slå in på en annan väg. År 1872 hölls synodalmötet i september. Vid tiden för läsarets slut vid skolan i Paxton, höll Illinois-konferensen därstädes sitt möte, och det förspordes, att den därvid skulle bestämman, hvarest studerande och särskildt prästkandidaterna skulle tjänstgöra under sommaren. Under dåvarande förhållanden var det nästan afgjort, att hvar hälst en prästkandidat var anställd, blef han kallad till pastor, och vi kunde icke hoppas att erhålla några af dem. Konferensens dåvarande ordförande och kassör fick helt kort före mötet kännedom om den själftagna myndighet, som Illinois-konferensen ämnade

de utöfva, vände sig till en pastor, öfverlämnade åt honom hela konferenskassan (\$60), och denne begaf sig "hals öfver hufvud" på väg till Paxton. Vid framkomsten fann han en annan Minnesota-pastor; men Illinoisbröderna anade den förres ärende och skulle hälst sett honom vara i Minnesota. Sedan konferensen slutat sina förhandlingar, skulle nu det olagliga mötet hållas af prästerna. Pastorn hade god hjälp af den närvarande Minnesota - brodern, hvilken troget understödde hans förslag om de studerande, han önskade få för sommaren, och så voro de två att framställa behofvet här uppe. Men snart tog ordföranden sig för att icke gifva den nämnde Minnesota-brodern ordet, och när han några gånger förgäfves begärt det, blef han uppretad och gick ut. Nu stod pastorn ensam och hade ingen, som understödde hans förslag. Och dessutom gjordes och understöddes nu det förslaget, att frågorna om de studerandes verksamhet under sommaren skulle afgöras genom omröstning utan diskussion. Då reste sig pastorn och sade: "Välän, antagen det förslaget, och jag skall sätta mig och småleende afhöra alla edra beslut, utan att med ett enda ord lägga hinder i vägen; men kommen ihåg, att en domedag skall komma vid synodalmötet, och där skola Minnesota-konferensens representanter vara tillstädes och begära svar på den frågan: Hvem har gifvit eder rättighet att bestämma om de studerandes verksamhet?" Då föll förslaget. En ny invändning gjordes: "Resekostnaderna äro allt för stora, och studenterna hafva icke råd att färdas så långt." Härpå svarade Minnesota-pastorn: "Varen obekymrade om resekostnaderna; jag har här hela konferensens kassa i min ficka och betalar resekostnaderna för hvar och en, som följer med mig". Då sade en af Illinois-pastorerna: "Bröder, vi förstå, att Minnesota menar allvar, och vi få vara försiktiga". Därpå svarade pastorn: "Behofvet, nöden, det gör, att vi måste bruka allvar". Och för att icke göra denna berättelse längre, så kommo till Minnesota-konferensen sju af de sjutton, som ordinerades vid det synodalmötet.

Angående skolan i East Union, skall jag blott anföra slutet af ett tal, som en Minnesota-pastor höll 1873 vid ett synodalmöte i Paxton: "Den

SYSTER BOTILDA SVENSON,
Hospitalets Föreständarinna.

skolan har kostat bekymmer, bön, arbete och penningar, och vill synoden fatta sådana beslut, hvarigenom den skulle strypas, så kan den besluta, hvad den behagar." Pastor Jonas Swensson, som då var president, lutade sig öfver bordet till mig, som var sekreterare, och sade: "Det där var en independensförklaring." Jag svarade: "Icke ännu; men om synoden är lika oförståndig som engelska regeringen, då den vill hindra koloniernas utveckling, så kan det blifva det." Dessa båda berättelser få vara nog för att visa, att sympatien för Minnesota icke var särdeles stor.

2) Vårt folks fattigdom, dess sträfvan att förskaffa sig ett hem och nödortfigt underhåll samt ovana vid uppoffringar för kyrkliga ändamål.

För icke längre tid tillbaka, än mitt minne sträcker sig, visste största delen af allmogen i vårt fädernesland icke om någon annan utgift för kristliga ändamål än de i lag bestämda till underhåll af kyrkor och präster. Genom dr Fjellstedts, Fosterlandsstiftelsens och andras bemödanden samt under den allmänna väckelsen på 50-talet väcktes deltagandet först för yttre och sedan för inre mission. Det var dock endast de sanna kristna, som gjorde någon egentlig uppoffring för dylika ändamål, äfven om en del af de öfriga någon gång bidrog litet till en kollekt. När nu våra landsmän anlände till detta land, stodo de flesta med tomma händer, och en kamp för tillvaron börjades. Ehvad de arbetade som handverkare eller grofarbetare i städerna eller såsom nybyggare fingo sig ett "homestead", så är det dock naturligt, att deras första sträfvan var att skaffa sig ett hem och dagligt bröd. Inkomsterna voro små och syntes otillräckliga. När nu missionen börjades på någon plats, så erfordrades stora utgifter för att få en kyrka, underhåll för lärare och dylikt, hvarför man icke kunde vänta särdeles stora uppoffringar för andra kyrkliga angelägenheter. Hednamissionen låg hjärtat närmast, och gåfvorna till missionen afsågo vanligen blott den saken. Missionen bland våra landsmän var mindre tilltalande. Folket sade: "Vi fingo börja med intet; ingen hjälpte oss, och vi fingo själfva sträfva för att få Guds ords predikan; och så få de öfriga göra". Synoden nödgades fatta den bestämmelsen, att gåfvorna till missionen skulle delas lika mellan inre och yttre. Det var dock icke mycket att dela. Ännu så långt fram i konferensens historia som 1869 uppgingo bidragen för både inre och yttre missionen till endast \$563,21 från hela konferensen. Jämte missionen var det barnhemssaken, som mest talade till vårt folks hjärtan. Sjukhus talade man väl om, men det kom först senare att upprättas. Fattiga studerande gaf man ock något understöd; men den så nödiga högre skolundervisningen inom konferensen hade en svår uppförsbacke att öfverkomma och torde ännu hafva en del igen, innan den är på slät mark. Kyrkobyggnadskassan och understöd för prästänkor samt sjuka och ålderstigna präster ha ännu icke kunnat tillvinna sig något allmänare deltagande.

3) Partiernas påträngande.

a) De inhemska eller de redan före oss befintliga reformerta sekterna.

Striden mot dessa kan jag föga tala om, emedan den till större delen var förbi före min ankomst, och de ansträngningar, som dessa partier sedermera gjort, hafva varit endast efterdyningar. Sedan jag antagit kallelsen till Redwing och stod i beråd att flytta dit, fick jag af en välvillig baptist den underrättelsen, att ingen luthersk församling komme att fortfara därstädes, emedan baptister och metodister innehade hela fältet, och de svärmade ganska lifligt i början af min vistelse på platsen. Episkopaterna hafva allt ifrån början visat stor benägenhet och gjort mångfaldiga försök att draga till sig icke blott denna konferens utan hela Augustana-synoden, och de hafva skaffat sig bundsförvanter t. o. m. i fäderneslandet, både ärkebiskopen och andra biskopar samt präster, hvilka rent af i utflyttningsbetyg anbefallt de utflyttande åt episkopaternas vård. Några från Sverige nykomna präster hafva de lyckats att draga till sig och för någon tid använda i sin tjänst; och en del äfventyrare, som icke vi kunde bruka, hafva de gjort till kyrkoherdar, och vi minnas väl den sorglustiga stiftelsen af "svenska kyrkan" med en f. d. studerande, en musikant och en afsatt präst under klingande titlar af biskop, konsistorienotarie och rektor magnificus för universitetet "*in spe.*"

b) De från Sverige inflyttade.

När den nådesvind, som blåste öfver vårt fädernesland, började afstanna, så fördes nya ting "på banan an" för att därmed uppväcka en konstlad värme. Man började åter med Ruthström sjunga: "Världen i Kristus rättfärdig är vorden," och ropa: "Hela världen, sådan den går och står i sina synder, är rättfärdig, helig och salig; Judas ligger i helvetet med förlåtna synder" o. d. Sådant mötte mig vid min ankomst till Redwing och under 5 års tid gjorde mig bekymmer. Ledaren för partiet på platsen sade hotande, att, om jag företager något emot dem och icke snart talar dem till nöjes, så blifver det endast tio familjer igen af församlingen. Jag svarade, att mångenstädes börjas med mindre, och tio pålitliga äro bättre än etthundra eller flere opålitliga. Då de ändtligen på min uppmaning utträdde ur församlingen, på det att vi måtte slippa att utesluta dem, så var det märkligt nog just tio kommunikanter, som drogo sig tillbaka. — En berättelse från den tiden kan tjäna att belysa dessa ny-evangelisters framgångssätt. I Wanamingo var en norsk-luthersk präst, Green, hvilken på den tiden tillhörde vår synod. Där som mångenstädes predikades denna ny-evangelism, och pastorn förkättrades. Såsom seden är bland norrmännen, skulle hållas ett "menighetsmöte", där hvar och en kunde fritt framställa klagomål emot prästen. En närboende pastor var inbjuden att bevista detta möte. Därvid uppträdde en svensk vid namn Ola Berg och sade: "Pastor Green är ingen rätt evangelisk predikant." Pastor Green sade helt ödmjukt: "Då kanske mr. Berg ville säga oss, hurudan en rätt evangelisk predi-

kant skall vara." Hvarpå den främmande pastorn svarade: "Det är icke hvad Berg skall säga oss; jag har icke rest hit för att höra Berg beskrifva en rätt evangeliij predikant, och det är icke sagdt, att han vet, hurudan en sådan skall vara, utan Berg skall bevisa sin beskyllning emot pastor Green." Berg svarade: "Hå, det behöfver jag alls icke bevisa; jag håller honom för att icke vara en rätt evangeliij predikant. Ni få tro, hvad ni viljen." Skolhuset var till trängsel uppfyllt af folk, och många stodo omkring vid de öppna fönstren. Då ropade den främmande pastorn så högt han orkade: "Ola Berg är en tjuf! Ola Berg är en tjuf!" Ola flög upp, som om en fjäder hade uppkastat honom. "Hvad säger pastorn?" "Hör du icke? Jag säger Ola Berg är en tjuf!" "Hvad i all världen har jag stulit?" "Hå, det behöfver jag icke säga, ni få tro hvad i viljen, men jag säger Ola Berg är en tjuf!" "Nå, nå, pastorn har gjort en offentlig beskyllning och den måste bevisas, eljes så finnes här både sheriff och lag och rätt." — "Ola Berg har åtminstone stulit heder och ära från församlingens pastor, i det han förklarar honom icke vara en rätt evangeliij predikant, och när vi begära bevis, så säger han, att det behöfver han icke gifva, utan vi få tro hvad vi vilja. Jag vet icke att Berg har stulit något annat, än hvad jag nyss sade; men det gäller för honom att framlägga bevisen för sin beskyllning mot pastor Green eller ock stå som en äretjuf och lögnare." Nu skulle Berg framlägga bevisen, och de blefvo det om hela världens rättfärdiggörelse och andra dylika talesätt. Naturligtvis talades mycket mer vid detta tillfälle, och resultatet blef, att pastorn rättfärdigades af sin församling och hans förtalare dädanefter funno färre öppna öron.

Om än genom dessa strider, hvilka kämpades öfver snart sagt hela konferensen, icke särdeles många utgingo från våra församlingar, så förhindrades en stor mängd af de nykomna att förena sig med oss. Hvarje allvarlig kristen kunde dock förutse, att en reaktion mot dylika galenskapen skulle komma, och den kom 1872 genom P. Waldenström. Men olyckligtvis var botemedlet värre än sjukdomen, ty den som tror, hvad Waldenström lär om försoningen och rättfärdiggörelsen, kan icke blifva salig.

4) Oerfarheten i styrelsen af en frikyrka, och huru missionen bäst kunde bedrivas.

Både präster och folk kommo ju från en statskyrka med lagstadgad ordning och hade aldrig behöft att bry sin hjärna med kyrkans styrelse. De funno visserligen för sig frikyrkor, men här i västern var till en början ingen luthersk kyrka, och de reformerta sekternas ordningar passade ej för lutheraner. Väl funnos lutherska församlingar i östern; men för språkets och afståndets skull hade svenskarne föga gemenskap med dem, och den första lutherska synod i västern, norra Illinois-synoden, var allt för litet luthersk för att vara mönstergill, dock fingo svenskarne nog genom den ej så liten öfning i kyrkostyrelse.

Missionen har bedrivits från början med ifver och ihärdighet, och

Gud har välsignat dessa bemödanden till hvad för ögonen är. Men ett fel torde hela vår synod och denna konferens hafva gjort, i det att missionen i de stora städerna blifvit försummad. Det var ju ända till 1871, som St. Paul fick vänta på sin förste ordinarie pastor, och det dröjde till följande året, innan en sådan kom till Minneapolis. Kyrkor hade de tillsammans med norskarne och betjänades genom tillfälliga pastorsbesök och af lekmän af tvetydig andlig karakter. I senare tider har väl arbetet drifvits med mera kraft både där och i Duluth, West Superior och annorstädes, men huru många tusenden är det icke, som ännu stå utom våra församlingar i de större städerna. I landtdistrikten har konferensen arbetat efter den grundsatsen, att människor måste uppsökas och ofta i många år arbetat och utlagt missionsmedel på platser, hvarest varit föga utsikt till utveckling. Ofta har det tagit årlånga arbeten att på sådana platser samla hälften så många till gudstjänsterna, som man i de större städerna kunnat samla med några afton-“meetingar”. Med afseende på de senare, tyckes man hafva hyst den föreställningen, att då en kyrka och präst funnos på platsen, hade man gjort nog, och de, som icke ville begagna sig däraf, fingo skylla sig själva. Man tyckes hafva glömt de mångahanda skadliga inflytanden, lockelser och nödganden, både till kyrkliga och okyrkliga lokaler, för att icke tala om de många satans nästen af flere slag, som frestande stodo i deras väg. Genom denna försummelse hafva tusenden så förvillats, att det torde vara svårt att återföra dem. Det är icke alldeles fritt, att då en församling och pastor funnits i en större stad, hafva de med en viss motvilja sett uppriktandet af en ny församling. Huru många år dröjde det icke, innan några nya svenska lutherska församlingar blefvo i New York, Chicago, St. Paul, Minneapolis och annorstädes. Församlingar och pastorer på sådana platser tyckas mena, att församlingen aldrig blifver större än ett eller annat hundratal kommunikanter skulle gagna den, men erfarenheten visar, att missionen icke på det sättet drefs så kraftigt, som den hade bort drifvas.

c) Huru hindren öfvervunnos.

1) Synodens ledande män lärde sig småningom inse, att nordbon älskar Norden, och konferensens tillväxt bidrog i sin mån till att undandröja det hindret.

2) Huru bristen på missionsmedel fylldes.

Bidragen till inre missionen, ringa som de voro, \$390.24 synodalåret 1868—1869, användes dock icke särdeles mycket på vårt eget fält. Missionen bedrefs utan ersättning af pastorerna hvar i sin krets, och åtminstone en vecka hvarje månad användes utom församlingen. Konferensens ende missionär, pastor P. Beckman, såg sitt fält ständigt vidgas och hann väl aldrig till slutet däraf, ehuru han, åkande efter sin egen häst och vandrande på apostlahästarna, nästan beständigt färdades omkring. Han hade till medhjälpare i början en “farmare”, nuvarande pastor L. Johnson, som gaf all den tid, han kunde undandraga från “farmings”-

arbetet, utan ersättning åt missionen. Äfven i senare tider har mycket arbete gjorts, därigenom att hvarje pastor, somliga år utan ersättning, använt minst en månad på missionsfältet. Således har ett stort missionsarbete utförts utan särdeles stora omkostnader. Genom trägen fostran vandes vårt folk allt mer och mer vid uppoffringar icke blott för missionen utan äfven för barnhem, sjukhus och den högre skolan. Och de stora summor, som nu inkomma, vittna fördelaktigt om vårt folks offervillighet.

3) Partiernas bekämpande.

Genom trägen undervisning af vårt folk i Guds ords lära, i tal och skrift, i flitiga offentliga diskussioner, förhindrades partiernas framgång. Så t. ex. uppfylldes icke baptisternas stora förhoppningar i Redwing. De fingo ingen församling därstädes. Metodisterna upprättade väl en församling, och med tillhjälp af sina amerikanska bröder byggde de först en mindre och sedan en större kyrka; men församlingen lefde ett tynande lif, och en af deras präster, t. o. m. "presiding elder", ingick i den lutherska församlingen. Dessa båda partier gjorde visserligen mångenstädes försök att intränga i våra församlingar, men möttes allestädes med Guds ord och fingo vika. I midten af 70-talet syntes det, som om baptister af olika grader skulle taga hela nordvästern från Cokato och utåt i besittning. Men 1876 hade konferensen en diskussion under flere dagar med dem, och därigenom blef denna dörr nästan tillsluten för dem. En dylik strid har sedermera hållits på några ställen och öfverallt med godt resultat. Metodisterna däremot hafva vi icke ansett nödigt att möta vid offentlig diskussion. — Episkopalernas påträngande har varit af en sådan karakter, att vi ej funnit oss påkallade att särdeles kämpa emot dem. Några synodalbeslut, skrivelser till Sverige och högst få tidningsartiklar hafva ansetts tillräckliga. Deras framgångssätt har varit sådant, att början varit begynnelsen till slutet. De hafva fiskat i grumligt vatten och dragit upp rätt fula fiskar.

Ny-evangelisterna gjorde oss visserligen en tid bortåt ganska mycket bekymmer, emedan många hade förenat sig med våra församlingar och såsom ordspråket säger, "en fiende inom murarna är svårare än sju utom dem". De voro dock mera förvillade i hufvudet än i hjärtat, så att fastän de förde många oriktiga talesätt i munnen och ville påtvinga prästerna dessa, om de skulle vara belättna, lefde dock många i enskildt förhållande till Gud ett enfaldigt troslif. Men "ondt snack förkränker goda seder", och därför blefvo de allt mera förvirrade, ju längre det skred framåt. Så kom den förutnämnda Waldenströmska reaktionen. Han lärde först, att Gud icke blef försonad i Kristi död utan endast världen, och efter en kort tid uppgick ett nytt ljus, att icke heller världen var försonad, och att vi icke rättfärdiggöras för Kristi skull genom tron, när vi tro, utan att synden förlåtes endast i den mån den afläggas. Denna konferens hade icke särdeles svårighet däraf bland pastorerna, och med undantag af vissa platser var det nästan endast bland de förutnämnda

ny-evangelisterna, som den nya läran vann anhängare, och sålunda tjänade den till en rensning i våra församlingar från osunda element. Här till bidrog icke litet, att en af konferensens präster fick den boken "Försoningens betydelse" sig tillsänd, så snart den utkommit, och strax började vi att på missions- och konferensmöten diskutera läran om försoningen, och när stormen kom genom tidningar och böcker ifrån Sverige, voro vi beredda därpå.

4) Huru oerfarenheten i styrelsen afhjälptes.

Då, såsom förut är sagdt, våra fäder icke kunde hafva något färdigt formulär för synodal-, församlings- och konferensstyrelse, måste de gripa sig an, så godt de förstodo, att uppsätta konstitutioner för synod och församlingar. Konferensen hade icke särdeles många regler till en början. Nu inträffade det egendomliga, att en ungefär 22-årig pojke gaf grunddragen till dessa konstitutioner, och dessa grunddrag hafva hitintills funnits användbara, om än erfarenheten har gjort en del förändringar och tillägg nödiga. Den pojken har nog ett "konstitutions-hufvud", och på gamla dagar torde det vara nog att gifva honom ett stycke papper, en blyertspenna och en hattkulle och en konstitution öfver hvilken kyrklig verksamhet som helst låter icke länge vänta på sig. Emellertid trots arbete och skedda förändringar torde äfven i författningsfrågan hvarken synoden eller denna konferens kommit längre än till en löftesrik begynnelse.

d) Hvertill konferensen utvecklats.

1) Församlingarnas antal är nu 320 och kommunikanternas 37,326 och prästernas 127; 241 kyrkor och många af dessa sköna och dyrbara; pastorshus 87; ett stort och inflytelserikt college, ett ändamålsenligt sjukhus och ett barnhem.

2) Missionen utsträcker sig öfver 3 hela stater, tvenne delar af den fjärde samt in på en främmande makts område.

3) De stora summor, som erfordras för alla dessa verksamhetsgrenar och inkomna genom frivilliga bidrag, vittna, såsom förut är sagdt, fördelaktigt om vårt folks offervillighet. Här må vi väl instämma i Davids ord: "Lofva Herren, min själ, och förgät icke hvad godt han dig gjort hafver." Hvad skulle väl vårt folk varit utan detta arbete, välsignadt af Gud? — I gamle, präster och församlingsmedlemmar, sägen, anaden I för 40 år sedan den utveckling, som nu står för edra ögon? Fastän mycket fattas däri, att Guds nådesvilja fått utträtta sitt verk i alla församlingsmedlemmars hjärtan, så hafva vi dock Guds ords bestämda försäkran, att hans ord skall icke komma fåfängt tillbaka, och på grund däraf kunna vi med visshet säga, att genom denna verksamhet hafva stora skaror frälsts till Guds eviga rike. På domens dag, när de jordiska tingen skola skärskådas efter helgedomens rätter, då skola omkostnader, arbeten, uppoffringar, försakelser och bekymmer, som I haft, synas små mot de frukter, som denna verksamhet frambringat.

II. Det stora uppdrag, Gud gifvit konferensen, och den löftesrika begynnelsen att utföra det.

1) Det stora uppdraget.

Gud har anvisat åt konferensen det verket att ställa alla våra landsmän i nordvästern och deras efterkommande under Guds ords inflytande. Fältet är ju nästan oöfverskådligt, och det utvidgas beständigt. Nog kommer en förändring att inträffa, och jag skådar i framtiden Minnesotakonferensen delad i fem konferenser; men dessförinnan har en omorganisation skett i synoden. När man nu betänker, huru stort arbetet är på missionsfältet, de många vakanta församlingarna, det myckna, som återstår att uträtta t. o. m. inom de mera ordnade församlingarna, och framför allt arbetet i de stora städerna samt missionens bedrivande på engelska språket, så ser hvar och en, att I stån blott vid början.

2) Missionen a) bland våra landsmän.

De, som äro bosatta i de gamla nybyggena, där det finnes ordnade församlingar, som föga förökas genom inflyttningar, och som äro omgifna af församlingar i samma belägenhet, komma snart på de tankarna: nu gäller det blott att behålla och stärka det vi hafva; missionsarbete bland våra landsmän är nu i det närmaste slut; de, som kunnat insamlas, äro insamlade. Betydande röster hafva ju redan höjts: "nu hafva vi ju ingen prästbrist utan öfverflöd på präster", och därför har man gjort vägen till prästämbetet längre. Sådana tankar och åtgöranden äro dåraktiga och hindrande, därför bort med dem. Om I icke viljen göra Herrens verk försumligt, måsten I utsända ännu större antal missionärer och underhålla dem, och därför behöfves ännu många flere präster, än vårt seminarium kan i tid utbilda med de kurser, det nu har, och rikligare missionsbidrag. Det är ett bedröfligt förhållande, att vi icke kunna få i gång en kyrklig, ödmjuk och pålitlig lekman-verksamhet. Missionen i de stora städerna kan icke bedrivas af pastorerna allena. Bekännelseetrogna, nitiska och ödmjuka kolportörer, som ginge från hus till hus bland våra landsmän, uppmanande dem att gå till kyrkorna och sända deras barn till församlingarnas skolor, spridde goda, kristliga skrifter, höllo små sammankomster här och där i husen eller på andra passande lokaler — det är, hvad behofvet kräfvär. Vi hafva icke försökt att använda kolportörer sålunda, och såsom vi användt kolportörer, som kommit hit från Sverige, har misslyckats. I Herrens namn och i förtröstan på honom söken bland våra församlingars ungdom, som uppvuxit här i landet, kristliga ynglingar, gifven dem en mindre kurs vid eder skola, försen dem med tillbörligt underhåll — eller korteligen, upprätten ett diakonat för arbetet inom församlingarna.

b) Den engelska missionen.

Den börjades rätt: den styrdes oriktigt och misslyckades därför och gick ur konferensens och synodens händer. Man kunde förutse, att då missionärerna skulle vara främlingar för oss, underhållas af en annan missionsstyrelse, kunde vi icke behålla kontrollen öfver missionen. Jag

klandrar icke härmed "The Synod of the Northwest." Den har sin mission i västern och bör ej motarbetas utan befrämjas på hvad sätt vi kunna; men den synoden kan icke draga till sig ett större antal af vår ungdom. Med edra egna män bören I därför bedrifva engelsk mission. Vi hafva nu många unga män, som äro eller kunna blifva dugliga för arbetet. Begynnen ofördröjligen i St. Paul, Minneapolis, Duluth och West Superior och andra platser på allvar engelsk mission.

3) Den högre skolan inom konferensen.

Gustavus Adolphus College är konferensens hjärta. Stannar dess verksamhet eller sammankrympes, skall det oupphörligt tryckas af skulder och lärarne hållas på svältkur, då är det början till slutet af konferensens framgång och kanske lif. Jag begagnar här ett känt bibelspråk till varning: Konferens, "bevara ditt hjärta med all flit, ty derutur går lifvet."

4) Konferensens finanser.

Jag har oaktadt min försvagade synförmåga genomsett referatet för edert senaste möte. Jag ser i finanskommittens rapport en stor skara af små församlingar, och en och annan stor, som befrias, antingen delvis eller helt och hållet, från bidrag till konferensens missions- och skolverksamhet. Detta är på tok. Bidraget är så ringa, att det knappast finnes någon person, som icke kunde gifva det, och af mångårig erfarenhet vet jag, att de, som icke gifva detta ringa bidrag till konferensens verksamhet, gifva icke så mycket mera till församlingens. Det rätta är, att allvarligt begära af hvarje enskild, som vill tillhöra våra församlingar, att bidraga till det allmänna: och, då en fattig och fåtalig församling behöfver understöd, gifva den af den allmänna kassan. Sålunda gagnas både konferensen, de fattiga församlingarna och den enskilda.

Jag har också sett den oerhörda skuldbörda, konferensen bär uppå. Räkenskaperna äro riktigt förda efter alla konstens regler, och här och där i de olika kassorna anföres, som det bör göras, tillgångar, som minska skulderna, men här kan man med liten förändring anföra ordspråket: "Dessa siffror äro till för att dölja eländet.". Så till exempel sjukhuset rapporterar tillgångar öfver skulder nära \$29,000. Men dessa tillgångar huru mycket af skulder betala de? När Como-egendomen kan säljas, så kommer ju en del därifrån; men det nya sjukhuset med dess redskap hvad betala de? De måste ju fortfarande brukas och ständiga omkostnader göras. Äfven en stor del af skolans tillgångar torde höra till osäkra fordringar, till exempel af studerande och (vägar jag säga det?) resten af de bidrag, konferensen lofvat, om I fortsätten såsom hittills. Låtom oss se eländet sådant det är och söka utväg till att afhjälpa det. Konferensens skuld var \$58,334.17 vid årsmötet och är nu säkerligen större. Jag säger, det är skamligt, och jag hade så när sagt syndigt att drifva kyrklig och andlig verksamhet med sådana skulder, då det platt icke behöfves. Hälften af denna skuld kunde de vid detta möte närvarande just i dag betala med kontanter och säkra reverser, och den andra hälften

kunde vara betald före nästa möte — om I villen. Nästan under alla de 29 år, sedan jag kom till konferensen, hafva insamlingar gjorts för att betala skulder, och skulderna hafva vuxit oupphörligt under detta betalningssätt. Orsakerna äro, att subskriptionerna voro för små och inkommo för långsamt samt de otillräckliga inkomsterna till löpande utgifter och räntor, som uppsluka så stora summor. Hållen I på att med den sedvanliga ökningen bära en sådan skuldbörda de följande tio åren, så hafven I under dessa tio år utbetalat mer än \$50,000 i ränta. Är det förståndigt? Nej, nej, konferens, Gud har välsignat dig rikligen. Du har mer än tillräckliga tillgångar att på en gång betala dina skulder. Gör det, Gud vill det. Det vore ett värdigt slut på denna 40-års-fest och ett rätt tacksamhetsbevis. Hafva tvenne bland de mindre konferenserna kunnat betala för deras förhållanden större skuldsummor, än denna är för eder, så är det blott brist på vilja, om I icke gören sammaledes. Se här ett förslag, som är grundadt på ett, som en lekmannadelegat gjorde för Nebraska-konferensen:

25	gifva	\$500	hvardera	\$12,500
50	“	250	“	12,500
100	“	125	“	12,500
200	“	50	“	10,000
500	“	25	“	12,500
500	“	10	“	5,000
500	“	5	“	2,500
<hr/>					
1,875					\$67,500

Denna subskription skall göras villkorlig. Om icke hela summan utlofvad före den 1 nästkommande januari, skall af ingen begäras mer än tio dollar, huru mycket han än subskriberat. Subskriptionerna skola kontant betalas före den 1 nästkommande februari, och sedan skola konferensens utgifter för alla verksamhetsgrenar föras på en kontant basis och både inkomster och utgifter bestämmas vid hvarje årsmöte samt fördelas på församlingarna, och, om någon styrelse öfverskrider den utlofvade summan, får den själf betala öfverskottet. Nu sägen I väl: “Galenskaper!” “Fantasier!” “Det kan icke ske!” Ja, det var just hvad jag tänkte, och många med mig, när den lekmannadelegaten vid den lilla Nebraska-konferensens möte föreslog att öfver \$10,000 skulle insamlas inom 3 månader. Men vi arbetade och både, t. o. m. offentligen i kyrkorna, och Gud böjde vårt folks hjärtan, och summan inkom. Så skall det gå för eder, om I bedjen, arbeten och ären villiga att göra, hvad rätt är inför både Gud och människor.

Mitt föredrag är mer än tillräckligt långt, eljest rör sig i mitt sinne många andra förhållanden att påpeka; men det sagda må vara nog.

Jag upprepar igen, bön, arbete, uppoffringar och försakelser kräfvad för arbetets framgångsfulla fortsättning; och slutet därpå kommer för den enskilde, när Herren säger: “Du gode och trogne tjänare, gack in i din Herres glädje”; och för alla, när han själf kommer i synlig måtto och

säger sitt: "Kommen I min Faders välsignade och besitten det riket, som eder tillredt är ifrån världens begynnelse." — Stort är verket, som ligger framför eder; det öfverstiger alla mänskliga krafter att därvid kunna uträtta, hvad tillbörligt är. Men här kunna vi säga med David: "Herre, när jag tänker, huru du af världens begynnelse dömt hafver, så varder jag tröstad." De hinder, I öfvervunnit, och den framgång, I haft, kunnen I således se tillbaka uppå såsom löftet om en fortfarande ännu större framgång, och att de kärftar, som I en gång skolen komma med glädje att bära, skola blifva många. Amen!

Detta tal åhördes med stort intresse och det gjorde ett synbarligt djupt intryck på de närvarande. Dess historiska sakrikedom gör att vi räkna det bland de värdefullaste frukterna af denna missionsfest.

Den följande talaren var pastor P. Beckman, utan allt tvifvel konferensens flitigaste hemmissionär, och som ännu, trots sina fyllda 76 år, predikar på nya fält. Han berättade följande på sitt enkla men tilltalande sätt om gjorda erfarenheter och bevarade minnen i sammanhang med ett mer än fyrtioårigt arbete inom Minnesota konferensens område:

"Af Herranom är det skedt och är ett under för våra ögon."
Ps. 118: 22.

"Icke oss, Herre, icke oss, utan ditt namn gif äran, för din nåd och sannings skull." *Ps. 115: 1.*

Då vi i dag äro samlade i denna stora kyrka och se den stora skara af våra landsmän närvarande och så tänka tillbaka på den tid då vår konferens här stiftades samt göra en jämförelse mellan då och nu, så kunna vi ej annat än tänka på de anförda orden af David: af Herranom är det skedt och är ett under för våra ögon. Vi voro då blott fem lutherska präster här i Minnesota. Hvad stort skulle vi kunna uträtta ibland våra landsmän, som lefde förströdda öfver hela denna stat, omringade som de voro af så många partier, hvilka på den tiden voro mycket djärfva i att ropa: kom öfver till oss. Jag minnes väl min resa till det utlysta konferensmötet. Jag bodde då i det lilla nybygget Spring Garden; och på den tiden såg det ganska fattigt ut därstädes. De hade dock godt om friskt vatten, ty där funnos många springkällor — hvaraf församlingen fick sitt namn, Spring Garden. Jag begynte min resa till det utlysta mötet på tisdagen. Vi måste då färdas på enklaste vis: taga renseln på ryggen och begagna våra ben. Under första natten stannade jag i Hastings hos den sedermera rike vännen Estergren. Till detta hem var

jag sedermera alltid välkommen, då jag kom till den platsen, äfven sedan välmågan där blifvit stor. På vägen mellan Cannon Falls och Hastings kom jag i sällskap med en fin herre. Uti min enfaldighet omtalade jag för honom, att jag var en luthersk präst, och att jag nu var på väg till Chisago Lake där vi tänkte att stifta en luthersk konferens för att kunna betjäna vårt lutherska folk, så att det ej måtte uppslukas af partierna. Men då fick jag snart veta hvem jag hade i sällskap. Han var en ifrig baptistpräst och gjorde spe af oss för vår enfaldiga plan. Äfven fick jag nu veta hvad slags folk lutheranerna och de lutherska prästerna voro, och hade jag varit rädd af mig, hade jag nog vändt tillbaka igen. Emellertid måste vi skiljas åt, och jag fortsatte resan på mitt sätt. Jag reste med ångbåt från Prescott till Stillwater, där jag stannade hos den för oss lutherska präster namnkunniga änkan, som bodde i ett litet hus vid "snedbacken". Hon mottog oss främlingar med glädje och gjorde för oss allt hvad hon kunde till vårt välbefinnande. Därefter fortsattes resan till Marine Mills. Där stannade jag öfver söndagen och förrättade gudstjänst i den lilla kyrkan därstädes. På måndags morgonen fortsattes resan genom den tjocka skogen till denna plats. Jag hade nu fått en god vägvisare i vår gode vän Daniel Nilsson som ledsagade mig. Vi körde nu kapp med våra apostlahästar så godt som krafterna tillåto det. Framkomna till Gladers hus samlades vi hela hopen af den då tilltänkta Minnesota konferensen. Bröderna Norelius, Carlson och Boren hade kommit till den platsen på en annan väg, färdandes på samma sätt som jag. Därifrån fortsattes resan sjövägen till kyrkan i det att vännen Glader tog hela konferensen i sin "ekstock" ända fram till kyrkan. Och nu voro vi glada, att Herren hade varit med oss under resan och fört oss den rätta vägen till det föresatta målet, och att vi hade haft tillfälle att vittna om honom under vägen för några af våra landmän, och att inga olyckor hade drabbat oss.

Vid Chisago Lake var folket samladt för att se och höra. De voro glada att se så många lutherska präster anlända. Och vi präster voro å vår sida glada öfver att se så många af våra landsmän samlade midt inne i den tjocka skogen. Strax efter vår framkomst till kyrkan begynnades gudstjänsten hvarvid bröderna Boren och P. Carlson predikade. Dagen därpå samlades vi för att höra Guds ord och under bön till Gud börja våra förhandlingar. Broder Norelius hade uppsatt förslag till konstitution som granskades och på förslag antogs till konstitution för den stiftade konferensen hvilken skulle utgöra ett föreningsband mellan präster och församlingar. Därefter skulle våra ämbetsmän väljas och arbetet i våra församlingar ordnas.

En händelse, som under mötet här tilldrog sig, kommer jag lifligt ihåg. Baptisterna hade samlats några dagar förut och hade sina möten i ett litet skolhus där det gick lustigt till. Broder Boren, som nyligen kommit från Sverige, var nyfiken att höra och se hvad de kunde hafva för sig. Han öfvertalade mig att göra honom sällskap. Då vi inkommo,

stannade vi vid dörren. Då de fingo se oss, fingo de, som man säger, "vatten på sin kvarn." Den man, som jag förut omtalat såsom mitt sällskap under en del af vägen stod nu och predikade. Han syntes hafva tagit vår konferensstiftelse till text, åtminstone talade han icke öfver något annat ämne så länge vi stodo där. Vi fingo då höra samma profetia och ändå mera till angående våra församlingar och vår konferens, som jag fått lyssna till under vägen.

Då vi nu tänka tillbaka på den tiden och de få som voro samlade på vårt första möte, såg det i sanning icke just så hoppfullt ut. Vi voro endast fyra fattiga och oerfarna präster närvarande. Men då vi i dag se denna stora skara af människor och se en så stor skara af ämbetsbröder, att den ensamt ej skulle ha rymts inom den lilla kyrkans väggar i hvilken vi då voro

samlade, och likväl hafva de alla fullt upp med arbete inom Minnesota-konferensen, då tänka åtminstone vi gamle: af Herranom är detta skedd och är ett under för våra ögon. Men icke oss, Herre, utan dino namne gif äran. Men vi kunna ock se huru våra motståndares spådomar angående oss och vår verksamhet har fallit öfver dem själfva.

Sedan konferensen nu var stiftad gällde det att gripa oss an med det arbete som blifvit oss anförtrodt. Eftersom jag denna tid bodde i Spring Garden blef det mig anvisadt att besöka de förskingrade landsmännen, som lättast därifrån kunde nås. Jag besökte då svenskarne omkring Zumbrota, Hastings, Afton, Mans Valley, Wis., Rice Valley, Stillwater, Marine Mills och St. Paul. Församlingen här i Chisago Lake besökte jag första gången efter konferensmötet d. 14 november 1858, då jag äfven predikade i Taylors Falls. Jag gjorde äfven tre resor om året ned till Iowa där jag besökte landsmännen, som bodde tolf mil från Lansing, hvarest en liten församling med namnet Åby, år 1860 stiftades

GAMLA KYRKAN I CHISAGO LAKE.

midt i ett baptistsamhälle. Äfvenså besökte jag landsmännen vid McGregor där en liten församling med namnet Menden stiftades år 1865. På dessa platser utkämpades hårda strider under den tiden. I och omkring Åby stormade baptister, adventister och metodister. I och omkring Menden stormade Ellinganerna på sitt sätt. De påstodo att vi Augustana präster hade förfalskat de symboliska böckerna, ty vi hade ditsatt "Kristi lekamen och blod under gestalt af bröd och vin" i stället för "Jesu sanna lekamen och blod under bröd och vin." Jag har förundrat mig öfver, att dessa små församlingar hafva kunnat ega bestånd under så hårda strider som där utkämpats. Ja, af Herranom är det skedt och är ett under för våra ögon.

Som förut nämnts gjorde jag en resa hit till Chisago Lake söndagen d. 14 nov. 1858, hvarvid jag äfven besökte andra kringliggande platser. Under de tider församlingarna här voro vakanta eller deras pastor var sjuk gjorde jag flera sådana resor. I mars 1869 gjorde jag min sista af dessa resor hit upp.

Min första resa till Vista, eller Witton som platsen på den tiden kallades, företogs den 6 juni 1859. Jag färdades den långa vägen till fots, ty jag hade icke penningar att betala för skjuts med, där sådan kunde fås. Det kostade tio cents milen att åka med postbudet. Det tog mig tre dagar att komma fram till Vista. Mat bar jag med mig i kappsäcken på ryggen. Vatten var det icke svårt att få, ty det regnade litet hvar dag. I Northfield träffade jag på en svensk familj, som stälde mig husrum första natten. Likaså träffades en svensk familj i Faribault där jag fick stanna öfver den andra natten. Om aftonen af tredje dagen kom jag fram till bestämmelseorten, trött, hungrig och våt från fötterna ända upp till hufvudet. Jag träffade då vårt folk, som voro mycket glada öfver besöket. Men de hade svårt vid att härbergera någon, ty det fortfor att regna och torftaken höllo ej regnet ute. Jag stannade där öfver pingsthelgen och predikade där fem gånger uti deras små hus. De voro alla nybörjare och mycket fattiga så att de hade svårt att skaffa föda åt sig och de sina. På tisdags morgonen lemnade jag Vista och stälde min färd mot St. Peter och måste då gå genom en indian-reservation till Mankato. Det blef en af de svåraste resor jag gjort. Jag hade att vada genom kärr, öfver bäckar och småfloder som ännu voro öfverfyllda af vatten genom det myckna regnandet. För att kunna vada öfver bäckar och floder måste jag kläda af mig kläderna och lägga dem på axlarna. På torsdags morgonen kom jag ändtligen fram till Scandian Grove, sedan jag hade gått till fots i smuts och hållande regn hela vägen från St. Peter. Framkommen hade jag ej en torr tråd på mig och allt hvad jag hade i kappsäcken var genomvått. Jag måste då ställa mig vid kaminen och torka mina kläder innan jag kunde gå till skolhuset där vårt konferensmöte redan var påbegynt. Jag glömmer aldrig de tårar, som gumman i huset fällde, då hon betraktade mina våta kläder och då hon fann, att hon ej hade några torra att låna mig medan mina torkade.

Våra vänner i Scandian Grove voro äfven de fattiga på den tiden, ehuru väl de nu genom arbete och Guds välsignelse blifvit förmögne.

På hösten 1868 gjorde jag min första resa upp till den stora nordvästern, som på den tiden kallades "världens ända." Under vägen på denna resa dit upp besökte jag Hastings, St. Paul, Swede Grove, Nest Lake, Norrunga, Oscars Lake, Mamrelund och Tripolis. Det tog mig fem dagar att färdas från St. Paul till Swede Grove. Nu hade jag dock häst och vagn att färdas med, men vägen var ganska svår, så att jag fick ofta

BARNHEMMET I VASA.

Sådant det var före branden den 16 Jan. 1899.

hjälpa upp hästen ur dyhålorna. Jag stannade öfver på konferensmötet i Nest Lake. Jag stiftade församlingarna i Tripolis och Swede Grove. Sedan reste jag tillbaka till Spring Garden, stannade öfver vintern till den 12 april, då jag företog min andra resa upp till västern och besökte då återigen alla de platser, som jag besökte under min förra resa. Efter min återkomst till Spring Garden stannade jag där blott några veckor. I juli månad flyttade jag med min familj västerut där vi bosatte oss i det lilla nybygget Tripolis. Här bodde vi till år 1877, då vi flyttade till den

plats där vi nu bo. Under min tjänstetid i Tripolis besökte jag Swede Grove (där församling förut stiftats), nybygget omkring Lake Ripley där en liten församling stiftades 1869 med namnet Beckville, samt nybygget Lake Elisabeth där en församling stiftades 1870 med namnet Geneseo, nu kallad Atwater, äfvenså Mamrelund, där församling stiftades 1869. Swea församling stiftades 1870, New Prairie, nu kallad Ebenezer, 1870, Strömbäck, 1873, Benson och Bethesda i Swift Co., 1874, Christine i Kandiyohi Co., 1875. Under min verksamhetstid där jag nu bor har följande församlingar blifvit stiftade: Betania, Pope Co., 1877, Immanuel, Traverse Co., 1879, Svea, Douglas Co., 1877, Bethel, Grant Co., 1880, och Zion, Chippewa Co., 1879.

MR. OCH MRS. HULTGREN.
Barnhemmets Föreståndare.

Alla dessa små församlingar som stiftats under denna min verksamhetstid, måste jag tillse, och så godt jag kunde gifva själavård, ty jag var ensam svensk luthersk präst på detta vidsträckta fält ända till år 1874, då Geneseo, Swede Grove och Beckville församlingar förenade sig till pastorat och kallade studerande P. Villner till sin lärare. Det var för mig och dessa församlingar en stor glädje, att broder Villner antog kallelsen att blifva de små församlingarnas pastor. Men glädjen blef ej lång, ty Herren tog honom bort. Jag minnes ännu huru det kändes då sorgebudskapet kom: pastor Villner är död. Det var som om åskan hade slagit ner vid mina fötter.

Äfven må nämnas att jag hade några kristliga lekmän, som deltog med mig uti arbetet. Tvänne af dem äro nu i verksamhet såsom pasto-

www.libtool.com.cn

Barnhemmets Styrelse.

PASTOR SWAN JOHNSON.
HR. P. O. TILDERQUIST.

PASTOR J. FREMLING.
HR. F. I. JOHNSON.

PASTOR J. E. LINNER.
HR. P. A. LAMBERG.

rer på mitt vidsträckta fält, nämligen bröderna L. Johnson och J. O. Lundberg. Mr. M. Egbom arbetade såsom kateket uti församlingarna vid Minnesotafloren. Tvänne af dem, som en tid voro mina medhjälpare, öfvergåfvo oss och fingo kärlek till våra motståndare, missionsvännerna.

Jag har nu sökt framställa något om det arbete, som jag genom Guds nåd har fått vara med om att utföra i hans tjänst. Och det är för mig ett stort under, att Herren har kunnat begagna sig af mig till något uti sin tjänst, och att han under denna långa tid låtit mig åtnjuta helsa och krafter under alla dessa resor och hulptit mig så väl igenom alla faror uti vildmarkerna, där så många hafva dukat under. Ja, af Herranom är detta skedt och är ett under för mina ögon. Men icke oss, Herre, icke oss, utan dino namne skall hafva äran.

Och nu, dyre vänner, har jag nedtecknat detta, icke för att af eder skörda något beröm, ty jag har intet att berömma mig af, utan måste med publikanen bekänna, Gud miskunda dig öfver mig syndare—utan, därtill uppmanad, har jag velat framställa några minnen rörande vårt arbete i Herrens vingård under den långa tid af fyratio år, som förflytit sedan Minnesota konferensen stiftades. Jag tänker, att om vår värdighet eller ovärdighet hade fått hålla oss tillbaka, så hade väl ingen konferens blifvit stiftad, hvarifrån ock många af våra vänner afrådde oss. Men vi sågo på våra utspridda landsmän, som behöfde andelig vård, och på Herrens ords uppmaning att söka taga vara på våra bröder; och då vi tänkte på alla villoläror, som predikades för dem, så måste vi våga åstad för att göra hvad vi kunde. Och hvad som har skedt på denna plats såväl som på andra platser är allt ett under af Herren. Och nu är vår arbetsdag slut. Herren har nu insatt friska och starka arbetare uti sin vingård, som nu kunna bättre vårda hans hjord och leda den framåt. På det arbetsfält, där jag såsom svensk luthersk präst stod ensam med några få trogna bröder till medarbetare, arbeta nu åtta ämbetsbröder. Då vi stanna och tänka uppå detta stora Herrens verk, så hafva vi orsak att vara glada och tacka Gud, ty af Herranom är det skedt och är ett under för våra ögon. Och ändock hafva vi nu så väl som förr orsak att bedja Gud, att han sänder arbetare i sin säd; ty ynglingar varda trötta och uppgifvas, och de karske män falla; men de som vänta efter Herren få en ny kraft, så att de skola uppfara med vingar såsom örnar; de skola löpa och icke uppgifvas; de skola vandra och icke trötta varda. (Es. 40: 30, 31). Amen!

Med detta tal var denna minnesvärda festdag slutad.

Lördagen var äfven afsedd att firas som festdag. Kl. 10 f. m. ringdes därför återigen samman. Efter psalmsång, bibelläsning och bön uppträdde en af konferensens banbrytare, pastor P. A. Cederstam från Olsburg, Kansas. Hans innehållsrika tal hade följande lydelse:

Vördade konferens och trossyskon!

Det torde ursäktas, att jag på förhand gör en anmärkning eller förklaring.

Då konferensens ordförande kallade mig att komma hit upp och hålla ett tal vid denna fest, sade han: "Text och ämne väljer du själf"; jag har ock sökt bereda mig på hvad jag skulle säga. Men nu sedan jag kom hit och hört de föregående talarne, har jag nästan kommit i förlägenhet, emedan jag råkat hafva samma tankar, som de föregående talarne framhöllo för oss i går, och torde det därför ursäktas, om det i vissa punkter blifver ett upprepande af hvad vi redan hört. Men det kan väl icke skada, att ett litet ringa vittnesbörd ytterligare afläggas i samma sak af den ringaste bland dem, som varit med ifrån början. Vidare vill jag säga, att jag icke ämnar vidare vidröra det historiska af denna konferens, ty jag förmodade att dr. E. Norelius skulle behandla den saken; icke heller ämnar jag omtala något af mitt arbete och egna äfventyr under min ringa och bristfälliga verksamhet inom denna konferens, utan i allmänna ordalag söka framhålla några intryck, jag har fått om Guds rike och dess framträdande inom denna konferens under dess 40-åriga tillvaro och verksamhet. Då ordföranden icke gaf mig något ämne, så bad jag Gud gifva mig ett sådant, och jag tror att Gud gaf mig ett mycket innehållsrikt och skönt ämne. Men bröderna få icke vänta, att jag skall utlägga det fullständigt, ej heller uttömma detsamma; utan jag vill blott göra några enfaldiga tillämpningar däraf på oss själfva och konferensen.

Text och ämne äro: *Jesus Kristus är den samme i går och i dag och i evighet.* Ebr. 13: 8.

Då den helige författaren ville i en hufvudsumma sammanfatta alla förmaningar och lärdomar samt allt hvad han skrivit till ebreerna i denna sköna epistel, i synnerhet om den evigt gällande försoningen, så säger han: "Jesus Kristus är den samme i går och i dag och i evighet," och härmed angifver han hvem och hvad han är, hvad han är för oss och hvad vi hafva i honom. Jesus Kristus angifver själfva innehållet och ändamålet med allt hvad Gud gjort och gör med människors barn ifrån första början till sista slut. Ja, vi kunna säga att det innehåller och är Guds lifsgärning, såsom man säger om en människa, hvilken använder alla sina gåfvor och krafter, hela sitt lif åt en viss sak eller uppgift. Man säger då, det var hennes lifsgärning. Så är och innehåller Jesus Kristus

Guds lifsgärning från evighet till evighet. I Jesus Kristus utvalde han oss före världens grundläggning och i Jesus Kristus och genom honom skapade han människan till sitt beläte och för hennes skull himmel och jord och hvad däruti är.

Vid syndafallet utlovade Gud Jesus Kristus såsom den fallna människans Frälsare, och i tidens fullbordan sände han honom, så att alla som tro på Jesus Kristus varda saliga. I och genom honom styr och leder Gud hela världen, alla folk och nationer. Därför förgjorde han den första världen men frälste Noah genom arken, så utrotar han ett folk och låter ett annat uppstå. I Jesus Kristus kallade Gud Abraham och gjorde honom till alla trognas fader, och i Jesus Kristus fingo Isak och Jakob sin stora betydelse såsom patriarker och stamfäder till den utlovade Messias. Uti Jesus Kristus gjorde Gud Moses till den store folkledaren, som förde Israels barn ur trälldomen i Egypten och genom hvilken han utgaf lagen och ordnade sitt folk. Ja, så kunna vi skåda genom hela gamla testamentet och se huru Gud i Kristus har styrt allt. Men ännu klarare framstår detta i nya testamentet. I Jesus Kristus försonade Gud världen med sig, och han har försonat *allt*, vare sig det som är på jorden eller det som är i himmelen. Allt är fullkomnad, allt är redo och det för *alla*. Genom evangelium om Jesus Kristus kallar nu Gud alla människor till delaktighet i honom ifrån solens uppgång till dess nedgång, från pol till pol, och i Jesus Kristus skall Gud döma världen på den yttersta dagen. På denna klippa Jesus Kristus, lefvande Guds Son, har Gud byggt sin församling. Ja, Kristi församling hvilat på detta fasta berg så säkert, att helvetets portar och mörkrets makter kunna eller förmå icke störta eller skada henne. Hon skall bestå så länge Jesus Kristus är den samme. I honom har hon sin upprinnelse, ledning, skydd och vård, i honom lif och tillväxt. I honom äger hon ock bestånd, och i honom skall hon vinna sin fullbordan i triumferande lofsång till Lammetets ära, som köpt henne med sitt blod. Därför säger Paulus: Jesus Kristus är hufvudet för kroppen, som är församlingen, och han är hennes allt i alla. I samma mån den trogna församlingen mottager genom tron lifvet i Jesus Kristus, kan hon vara lifaktig eller ådagalägga lifskraft i alla sina företag eller verksamhetsgrenar. Jesus Kristus bör därför vara äfven församlingens lifsgärning, så att *allt* hvad hon gör och låter må kunna ske i hans namn och få hålla honom för sin enda salighet, sin profet, öfverstepräst och konung, den hon hyllar, lyder och efterföljer i lära, lif och verksamhet samt enligt hans uppdrag och föredöme söka och befrämja syndares frälsning och salighet genom att rent och klart förkunna Kristi evangelium, Jesus Kristus och honom korsfäst. Emedan *han* är den samme i går och i dag och i evighet, så böra icke heller de olika tiderna med sina säregna kraf och omständigheter inverka på själfva hufvudsaken: Jesus Kristus och syndares frälsning genom honom allena.

Så snart och i den mån slapphet och försummelse i att mottaga lif och

kraft från lifskällan Jesus Kristus inträder, i samma mån upphör dess välsignande kraft i verksamheten till syndares frälsning. Något annat blir så viktigt, att det sättes först bredvid och så småningom i stället för Jesus Kristus allena. Den gamla evangeliska vägen, en verklig bättring, en genomgripande sinnesförändring, blir gammal, ja, allt för gammal och enfaldig, så att något annat nytt måste tilläggas eller åtminstone anses säkrare och bättre leda till målet; t. ex. då vissa uppfunna ceremonier och bruk, eller till och med kläder blifva nödvändiga kännetecken på sann kristendom. Man har nästan skrattat åt den hosvianska åsikten, som ansåg att en sann kristen kunde endast hafva svart och hvitt i sina kläder, och om man någon gång brukade andra färger, så var det ett säkert tecken till affall. Men är det väl bättre, då man anser en viss prästdräkt vara ett säkert kännetecken på en rätt församlingsherde, som rätt delar sanningens ord och predikar Jesus Kristus, som blifvit för oss till visdom från Gud och till helgelse och till förlösning, eller å andra sidan anser samma dräkt vara ett visst kännetecken på affall, som förer till påfven i Rom. Exempel härpå ha vi äfven i vår upplysta tid. En af de äldsta församlingarna i synoden söndrades just därför, att dess pastor brukade den svenska prästkragen, och uti ett norskt samfund här i landet uppstod oenighet, emedan det förklarades, att en rättroende präst icke kunde bruka den norska prästdräkten.

Det går mycket lätt, i synnerhet under tider af yttre framgång, att fästa sig vid sådana yttre ting och saker, som både kunna vara och icke vara, och så småningom leder bort från hufvudsaken. Vi tilltro oss icke kunna i allo bedöma vår tids säregna tecken, men det synes oss vara ett utmärkande drag, ett sträfvande efter att utplåna och borttaga skillnaden mellan Kristi församling och världen, att af Kristi församling göra en allmän folkkyrka, och där ställa så till, att äfven den världsligt sinnade och oomvända människan mår väl och kan njuta af mångahanda, som tillställs och tillåtes under namn af kristligt, och så blifver på sin höjd en yttre och blott mänsklig moral det viktigaste, men syndares sanna väckelse och verkliga omvändelse till Gud blir något vid sidan. Dessa mångahanda föreningar och organisationer inom församlingen för att väcka hvarandra till täflan i yttre verksamhet, och som synas i vår tid vara rent af nödvändiga, äro väl något godt och hafva flera skäl för sig, men då det blir en blott täflan i det yttre, så blifver också själfva hufvudsaken med Kristi församling åsidosatt, och därför uppkommer just från detta håll så mycket tvetydigt, som dock får bära namn af kristligt. Man lägger ock en sådan vikt på mänsklig lärdom, på gåfvor och höga titlar, examina m. m. sådant, som gäller högt inför världen, att lifvet i Jesus Kristus blir mindre nödvändigt för att tjäna Guds rike. Men Jesus Kristus är den samme i dag och i går och i evighet, och var det nödvändigt för den ärbare, högt aktade Nikodemus så väl som för den lastbare publikanen att födas på nytt för att inkomma i Guds rike, så är det nog ännu lika nödvändigt i våra dagar att äfven sådana inför

världen höga och ärbara, äfven om de hafva en fromhet och gudsfruktan som en Kornelius, om hvilken det heter: "From och gudfruktig med hela sitt hus, gifvande många allmosor åt folket och bedjande alltid," jag säger, lika nödvändigt att äfven en sådan blir i själ och hjärta en kristen, en som i sanning tror på Jesus Kristus och bekänner honom. Så gick det ju ock med både Nikodemus och Kornelius genom deras födelse af Guds helige Ande.

Stora förändringar, i det yttre åtminstone, ha ägt rum inom denna konferens på dessa fyra åren, men "Jesus Kristus är densamma i går och i dag och i evighet." Vi, som sågo detta barn, då det var födt, frågade mer än en gång: hvad skall blifva däraf? Vål hoppades vi, att det skulle växa och blifva man, men aldrig tänkte jag, att jag skulle få lefva och se, hvad konferensen nu är, en stor och mäktig del af vårt kyrkosamfund med så många begåfvade och lärda pastorer samt med stora och mäktiga församlingar, eget läroverk, barnhem och hospital. Nog stå vi gamle, som fått vara med från början, i dag uppfyllda af förundran och häpnad samt skåda tillbaka på begynnelsen af dessa 40 åren, ty vi se tydligen i denna underbart stora framgång och tillväxt Guds mäktiga, nådefulla hand, som af det lilla senapskornet gjort ett sådant stort träd, hvars grenar utsträcka sig icke blott öfver hela staten Minnesota, utan äfven öfver S. och N. Dakota och en betydlig del af Wisconsin, ja, ända upp i Canada. Vi brukade fordom säga, då pastor Jackson arbetade i norra delen af Kandiyohi co., att han var vid världens ände, men huru annorlunda är det icke nu. Man har ju t. o. m. satt i fråga, att en del af Minnesota-konferensen måtte blifva sin egen och ny konferens på andra sidan om hvad vi då kallade världens ände. Och när vi tänka på våra konferensmöten i början så väl som på våra äfventyrliga resor till och från dessa möten, huru annorlunda då mot nu. Utan banade vägar och utan broar måste vi taga oss fram med en dålig hästkrake i skog och moras och på prärien plaska i kärr och sumpig mark. Broder Beckman var i synnerhet alltid utsatt för många och vådliga äfventyr till följd af en istadig och elak häst, som han hade. Men han var alltid glad och godmodig, huru illa det än gick, samt tackade alltid Gud, att det icke gick värre. Han blef aldrig villrådig och syntes alltid tänka, att det är bättre vara brödlös än rådlös. Hans sällskap var alltid uppmuntrande och angenämt. Vid våra möten på den tiden gick det mycket enkelt till. Vi voro alla bröder, ingen rangskillnad förefanns, och i kärleken förenade med hvarandra. Den yppersta ibland oss, till hvilken vi ofta sågo upp efter råd i trångmål, han var dock alltid allas vår tjänare.

Guds ords predikan var hufvudsaken vid våra möten, och därefter rådgifningen om att uppsöka våra förskingrade landsmän och samla dem omkring Guds ord. Vi blefvo nästan alltid väl emottagna af våra landsmän och mådde rätt bra i deras enkla nybyggare-kojor, äfven om vi om natten hade att sofva på en immigratorkista, hvilken sedan fick tjäna

som bord vid måltiderna. Vänlighet och hjärtlighet kryddade de enkla rätterna och gjorde dem välsmakande. Pastorerna kunde ock på den tiden hafva verkliga broderliga samtal och inhämta hvarandras råd, hvad man sedan begynte kalla pastoral-konferens. Det gick väl i början icke så parlamentäriskt och regelmässigt till, men vi kunde i kärleken framhålla hvarandras brister och fel utan att anse sådant för en anklagelse, och vi skildes åt såsom bröder, ännu mera befastade i kärleken till hvarandra. Vi erforo sanningen af att den broderliga bestraffningen och den broderliga förlåtelsen äro båda nödvändiga för ett sant brödrag, äfven om ibland det kändes bittert att mottaga bestraffningen och kanske ännu mer så att gifva förlåtelse. Detta anföres nu icke därför, att vi anse, att konferensens stora framgång varit beroende af oss och vårt förhållande, som stiftade den. Nej, vi tro att orsaken till den stora välsignelsen uttalas i vår text och icke i mänsklig visdom, förstånd eller begåfning. Väl är jag medveten om att vi alla pastorer, som utgjorde begynnelsen till konferensen, ville vara trogna skaffare och verka med de gåfvor, Gud gifvit oss, till syndares frälsning, och vi kände djupt vår egen ringa förmåga. Från Jesus Kristus väntade vi välsignelsen, allt af Guds nåd.

Konferensen har ock haft sina pröfningar under dessa 40 år, då tidtals uppstått och utkämpats bittra strider, men vi tro, att Jesus Kristus har styrt och ledt äfven dessa till en god utgång, hvilken varit gagnelig både för konferensen och för enskilda. Fastän förhållandena i alla afseenden nu äro annorlunda än förr, så har likväl icke Jesus Kristus förändrat sig. Han är densamme i dag, och han förblifver densamme äfven hädanefter, och då vi hvila på honom allena, skall han vara med oss i alla tidens mångahanda omväxlingar. Äfven om vi skola upplefva den antikristliga svåra tiden med dess väldiga pröfningar och strider, skall han dock bevara oss i farans stund. Han vandrar ännu midt ibland sin församling såsom själarnes herde och biskop i samma kraft som fordom samt leder, styr och vårdar sin dyrköpta hjord.

Nådens medel, ordet och sakramenten, äro äfven desamma, de äro också tillräckliga till vår frälsning. Må vi blott bruka dem i den ordning och på det sätt, han själf anvisat, och ändamålet med dem skall vinnas. De äro mäktiga att hjälpa och frälsa oss gamla samt skydda och bevara vår ungdom i alla faror, som möta på lefnadsvägen. Dessa nådemedel äro liksom värdecken, gifna af brudgummen, och må denna konferens fortfarande vara en trogen bärarinna af de samma, ty genom dessa är han när oss alla dagar intill världens ände. Och han, som allt hittills hulptit, är ännu och evinnerligen densamme. Han skall ock framdeles vara vår hjälpare och ledsagare. "Jesus Kristus i går och i dag och i evighet." Må det ordet alltid vara konferensens lösen och vårt hoppas säkra fäste i de okända dagar, vi gå till mötes!

Men innan vi sluta, vilja vi ännu en gång peka på den stora välsignade trösten, dessa Herrens ord föra till oss mera såsom enskilda, ehvad

vi äro lärare eller åhörare. Han är allt, hvad de innebära och betyda, äfven för oss, och hvilken utsäglig orsak till glädje är icke detta! Ty såsom han var sinnad emot fattiga syndare, då han vandrade i synlig måtto ibland syndare, så har han ännu samma sinne och samma hjärta vid anblicken af fattiga och lidande ännu i dag. Han uppsökte då de förlorade och hjälpte dem, som i nöd och fara voro, och så varkunnar hansig ännu öfver nödställda människor, särskildt dem som anropa honom. När han ser syndare, som i ovetenhet om sin fara vandra på fördärfvets väg, brinner hans hjärta af kärlekens ifver att rädda dem. Han kallar dem med stafven *lust* och slår dem med stafven *ve* för att locka dem till sig. Han söker dem som den trofaste gode herden, och om han finner dem, o, då varder fröjd i hans hjärta och i hans himmel. Han inbjuder ännu i dag arbetande och betungade för att vederkvicka dem och skaffa dem ro till sina själar. Han är ännu i dag syndares verkliga vän. Käre åhörare, o att vi kunde rätteligen inpregla denna bild af Jesus Kristus i våra hjärtan och hafva honom med oss de ännu återstående dagarna af vårt lif i jämmerdalen, då skulle allt gå oss väl. Vänner, vi ha således ännu i dag tillträde till den fria och öppna brunnen emot synd och orenhet. O, huru väl är icke detta, ty hvart skulle vi annars taga vägen med våra många synder, förvärfvade icke blott under 40 år utan under hela vårt lif. Allt vore förloradt för tid och evighet. Men Gud vare tack och lof, nu veta vi, att nåd och barmhärtighet äro att få vid nådastolen. Hans löften hafva vi därpå, och de stå fasta, enligt hvad han säger: Bergen skola väl vika och högarna falla, men min nåd skall icke vika ifrån dig, och mitt fridsförbund skall icke förfalla, säger Herren din förbarmare. Därför, mina älskade bröder, varen faste, orubblige, öfverflödande i Herrens verk alltid, vetande, att edert arbete icke är fåfängt i Herren. "Jesus Kristus är densamme i går och i dag och i evighet!" Amen.

Efter pastor Cederstam uppträdde som talare *Augustanas* hufvudredaktör, teol. d:r S. P. A. Lindahl. Han yttrade:

När Paulus fick se bröderna, tackade han Gud och fattade mod. Apg. 28: 15.

Bland banbrytarne inom Kristi kyrka står aposteln Paulus både först och främst. I utförandet af sin kallelse såsom hedningarnes apostel kunde han säga: "Jag har mer arbetat än de andre," och äfven: "Jag har flere hugg fått." Frukten af hans verksamhet var märkbar, han fick glädjas öfver härliga Herrens planteringar på sådana orter, där evangelium ej förr varit känt. Församlingar uppblomstrade omkring honom, och i dessa såg han idel trofasthet och uppfyllelse af Guds löften. För hvad han under egen personlig svaghet och yttre motstånd fått ut-

rätta i sin Mästares tjänst tackade han Gud och gaf honom, honom alla äran. När han återvände från arbetsfältet, full af aningar om att bojar och band väntade honom, och när han sedermera såsom fånge fördes till Rom, hvem kan tälja de känslor, som då rörde sig i hans hjärta! Ryckt från det arbete, som var honom öfver allt kärt, och för hvilket han offrat sina kropps- och själskrafter, och skild från sina andliga barn och vänner, hvilka såsom prisbref på Guds barmhärtighet och nåd voro hans fröjd och krona, satt han där ensam, lemnad åt sig själf och öfvergifven. Medan han fördes mot Rom, var hans sinne och tankar på hans forna arbetsfält, hos de församlingar, som han fått vara medlet i Guds hand att grundlägga och bland de älskliga familjer, bröder och vänner, med hvilka han kände sig så nära förenad, att de voro ett i Herren. Han hade lemnat dessa sina andliga barn, omgifna af tidens faror och frestelser och äfven af ulfvar, som genom villfarande läror sökte sönderslita och skingra de små och svaga församlingarna, leda hjorden på främmande och farlig betesmark, föra den bort från enfaldigheten i Kristus och göra enskilda själar odugliga till tron. De bref, som aposteln sedermera sände från Rom till de skilda församlingarna, och hvilka äro fulla af varning, förmaning och tröst, visa oss nogsam de farhågor, den oro och de bekymmer, af hvilka Pauli själ var uppfylld på denna resa.

Men innan aposteln hinner fram till sin bekymmersamma och vemodsfulla resas mål, gifver Gud honom en underbar vederkvickelsestund. Kommen till Forum Appii och Tres Tabernæ kommo bröder honom till mötes. Där blef genast en glädjehögtid, en jubelfest af rätta och äkta slag. Den var anordnad af Gud, och vid densamma stillades den gamle Pauli oro och bekymmer. Referatet från den jubelfesten är kort men innehållsrikt. Det lyder: "När Paulus såg bröderna, tackade han Gud och fattade mod."

Fäder och bröder. Det faller oss ej in att vilja jämföra vår synods eller denna konferens' banbrytare och deras arbete med aposteln Paulus och hans arbete. Ville vi vid denna högtid djupt bedröfva och förödmjuka våra vördade fäder, så skulle vi försöka oss på en sådan jämförelse. Paulus må behålla sin upphöjda, enastående plats inom Guds rike, hans lifsgärning är hela Kristi kyrkas gemensamma egendom. Jämfördt med den store apostelns arbete må våra fäders arbete synas ringa, det är dock af den art, att det förtjänar ett rum i Kristi kyrkas historia. Deras stora och sköna kallelse var att bryta ny mark på ett vidsträckt fält, och huru de hafva utfört denna sin kallelse i öfverherdens tjänst, därom bär Augustana-synodens och särskildt Minnesotakonferensen på denna dess jubeldag ett otvetydigt och skönt vittnesbörd. Det vittnesbördet skall aldrig kunna fränkännas våra fäder, att de hafva troget uppfyllt sin kallelse och åtminstone därutinnan kunna vi i dag utan tvekan jämföra dem med aposteln Paulus, att såsom han vid mötet på Tres Tabernæ, då han stod målet för sin lefnadsbana så

nära, kunde se tillbaka på en verksam och välsignelserik lefnadsdag, så kunna våra fäder vid detta möte blicka tillbaka på ett väl utfördt och af Gud rikligen välsignadt arbete.

Firandet af en fyratioårsdag tyder på ålder. Under det rastlösa arbetet torde vi ej hafva hunnit med att akta på tidens flykt och årens lopp. Af lust till arbetet och nit om dess framgång, af glädje öfver att få verka, medan dagen räcker, och kunna göra vår Frälsares dygd, skulle vi förgäta vår egen ålder och tro oss nu vara lika unga, som vi voro för trettio år sedan, då Augustana-synoden bestod nästan uteslutande af ungt och krafftfullt folk, om ej den skumma blicken och de darrande händerna, den grånande hjässan och de staplande stegen förmärktes ibland oss.

Det är en märkbar skillnad emellan vår synods barndomstid och nu. Då hade vi intet att förlora, men allt att vinna, och med ungdomligt mod och med kraft utfördes arbetet. Nu hafva vi mycket, som kräfver den omsorgsfullaste vård, om det ej skall förloras, medan mycket återstår, som bör vinnas; då åsyftade våra rådplågningar och beslut endast framtiden, nu måste dessa sammanknytas med den gångna tidens historia; då var det den ungdomliga entusiasmen, som kännetecknade våra möten, nu äro ålderdomens farhågor och betänkligheter ett betecknande drag vid desamma. Och ingen bör förundra sig öfver denna förändring, som är en naturlig följd af vår utveckling. De äldre bland oss tala med hänförelse om den gamla goda tiden, och hvem vill och kan förtycka dem det. Huru minnesrik och skön den gamla tiden med dess enkla seder och måttliga begär än var, visst är, att hvarken denna församling eller denna konferens skulle önska sig tillbaka till hvad de voro för fyratio år sedan. Den tid, som flytt, är allt för rik på växlande erfarenheter, och hvad som under dessa mödosamma år vunnits, är allt för dyrbart och kärt, att det så utan vidare skulle kunna bortkastas, och vore vi i tillfälle att börja vårt utförda arbete ånyo, så sakna vi borgen för att det skulle utföras bättre, än hvad som skett.

Att vid en fest sådan som denna, där ålderdom och ungdom mötas, de båda skulle se forntid och framtid i lika färger, vore ej tänkbart. Den lefnadströtta ålderdomen lever i den flydda tiden. Till den hör hans morgonsols glädje och hans middagssols värme, den inrymmer hans ungdoms mod och hans mandoms kraft. Hur skulle ej denna tid, som omfattar hans barndoms glädje och hans lifs växlande erfarenheter, vara honom öfver allt kär, skön och dyrbar mot den tid, som på sin höjd kan erbjuda honom en stilla afton och en lugn natt. Framtiden tillhör ungdomen. Den inrymmer hans ljufva drömmar och ljusa förhoppningar. Framför dessas förverkligande står visserligen ett stort frågetecken, men framtiden tillhör ungdomen i alla fall, och den skall blifva sådan, som den af ungdomen färgläggës.

Det har näppeligen händt att föräldrar kunnat öfverlemna hus och gård till sina barn utan farhågor, oro och bekymmer. Ho kan tälja de känslor och suckar som undantagsstugan fått bevittna. Men Minnesota

konferensen synes ej ännu hafva behof af en undantagsstuga, och därför saknar den en sådan. Denna omständighet får ej så tydas, som om de yngre ej tänkte på eller bekymrade sig om de gamla, den innebär fast hållre, såsom vid denna jubelfest visats, att de ännu lemna ordet till de äldre, att de glädjas öfver deras närvaro och känna sig trygga, så länge de få åtnjuta förmånen och glädjen af att hafva de äldre ibland sig. Vi misstogo oss svårligen om vi ej skänkte vår ungdom nödigt förtroende. Djupare än vi ana känner den ansvaret af sin höga kallelse att bygga på den af fäderna lagda grunden. Skulle den här och där tycka sig finna märkbara brister i det redan utförda arbetet och i vissa fall sätta fädernas visa omsikt i fråga, så må detta ej väcka onödiga farhågor för ett nedrifningsarbete. Den må gärna sätta ett stort frågetecken angående fädernas visdom, när den i våra häfder läser om anläggandet af synodens gemensamma läroverk i synodens yttersta ände, så att man på den tiden nästan måste resa utrikes för att komma dit, och då samma häfder förtälja, att Minnesota-konferensen anlade sin högskola inne i Carvers djupa urskog. Den må skrifva detta frågetecken ännu större då den läser om protester mot en andra församlings bildande i Chicago, Rockford och annorstädes samt att Minnesota-konferensen lät St. Paul ligga i träde i femton år och Minneapolis undersamma tid för fäfat. Då de närmare orsakerna till sådant ej kännas, så reser sig ovilkorligen ett stort frågetecken, då man läser om desamma. Vår ungdom behöfver lära lika mycket af våra misstag som af våra väl utförda planer och arbeten, om den skall lyckas att på ett rätt sätt fortsätta det påbörjade arbetet. Jag vet ej om Minnesota-konferensen kan vid denna sin fyratioåriga jubelfest peka tillbaka på något arbete såsom varande fullbordadt. Krafven hafva varit stora på dem, som börjat det välsignelserika arbete, hvars frukt är ämnet för denna högtids tacksägelse och glädje, men ej mindre kraf ställas på dem, som skola fortsätta desamma. I vår verksamhet och utveckling uppkomma dagligen nya bekymmersamma frågor. Viktiga problem tillkommer det vår ungdom att lösa. Skol- och författningsfrågan är ännu på dagordningen inom synoden, äfven om en och annan tror den vara löst. Och språkfrågan sedan. Den är den bekymmersammaste, men vi vänta att vår ungdom löser den på ett så enkelt och praktiskt sätt, att alla ord om densamma skall visa sig hafva varit onödiga. Såsom luthersk kyrka är det läran och ej språket, hjärtats tro och ej tungans ljud, som skall hålla oss tillsammans. Ingen kan vara mera rustad att lösa alla dessa bekymmersamma frågor än vår ungdom, som fostrats inom våra församlingar och vid våra läroverk.

Vår framtids väl ligger i ett troget byggande på pröfvad grund och ett vårdande af vår historia, så att vi förblifva den själfständiga Augustana-synoden.

Och nu fäder och bröder! Då vi fått mötas vid detta tillfälle, se hvarandra i ansigtet och öppna för hvarandra hvad som rör sig i våra hjärtan, hafva vi männe ej orsak att tacka Gud och fatta mod?

DR. M. WAHLSTRÖM,
President for Gustavus Adolphus College.

Detta tal åhördes med stort intresse. På eftermiddagen fortsattes med följande entusiastiska och väl mottagna skottal af presidenten för Gustavus Adolphus College, fil. dr. M. Wahlström:

Älskade och vördade fäder, ämbetsbröder, konferensledamöter äldre och yngre bröder och systrar i Kristo.

Å konferensordförandens vägnar inbjuda vi eder alla samt och synnerligen att med oss öfverväga ämnet:

Vårt läroverks betydelse för vår konferens.

Detta är — jag måste å min sida bekänna det — både ett *kärt* och ett *svårt* uppdrag. *Kärt*, emedan vårt samfunds skolverksamhet, både den högre och den lägre, är mig kär. Jag har tillbragt nära två tredjedelar af mina flydda lefnadsår med arbete i skolan, dels såsom studerande, dels såsom lärare; kärt också emedan jag är förvissad om, att vårt läroverk både *har* haft, *har* och *kommer* att hafva stor betydelse för vårt folk och framför allt för vår lutherska kyrka i Nordvestern; kärt äfvenledes emedan jag får tillfälle att framhålla dess betydelse inför en så representativ och intelligent audiens som denna.

Svårt är det att uttömmande behandla ämnet, emedan det hör både nu- och framtiden till, och framtiden är ju mestadels en förseglad bok för oss; svårt är det att häfda hvarjehanda inrotade fördomar, förutfattade meningar, allehanda betänkligheter och invändningar, som bland oss äro gängse: svårt är det att hos både lek och lärd åstadkomma samma öfvertygelse, som jag har, nämligen att om vårt läroverk skulle indragas, komme vår kyrkliga så väl som intellektuella utveckling antingen att afstanna eller ock ledas in på villospår.

Våra vördade fäder, af hvilka vi ännu hafva flera ibland oss, hade öppet öga för betydelsen af ett eget läroverk inom denna konferens. Då de samlades till möte i denna församling år 1862, beslöto de att börja en högre skolverksamhet, hvilket ock skedde samma höst. "Ja, men fäderna kunna ock fela." Visserligen, men vi se ju i så många af deras åtgärden Guds omedelbara ledning. Skulle vi ej få tro det också härutinnan? Det var icke högmod eller öfvermod, utan det var nit om Guds rike, om utbredandet af vår dyrbara lutherska tro och bekännelse i dessa trakter, om barnens uppfostran och undervisning i fädernas tro och bekännelse, om vårt folks kyrkliga, andliga, intellektuella, nationella väl, det var en klar insigt i vårt folks mission i detta land: att vara ett *salt*, ett *ljus*, en *surdeg* i de hopgyttrade folkslagen, som förmådde dessa fäder och grundläggare till ett sådant steg.

De synas ock hafva uppfattat kyrkans uppgift att kraftigt ingripa i uppfostringsverksamheten på grund af statens kristendomslösa eller ock kristendomsfiendliga skolväsen.

Detta ger oss en vink om den betydelse vårt läroverk hade för dess grundläggare. Samma betydelse måtte det väl hafva för deras barn och efterträdare.

Vårt första påstående blir sålunda:

Vårt läroverks största och högsta betydelse för vår konferens är att hafva karakteren af ett kristligt läroverk.

Därmed förstå vi: att bibelns, Guds ords sanningar där studeras och att undervisning meddelas i dessa; att undervisningen i alla ämnen står på kristlig grund och botten, ej i hemlig eller uppenbar strid därmed; att kristlig anda, kristlig tukt och ordning där är rådande; att lärarne äro besjälade af Kristi ande, och att de både själfva studera och sedan undervisa så att de göra det för Herrens skull, i hans namn, till hans ära; att sann och lefvande kristendom där står i högt anseende, gynnas och befrämjas på alla sätt, och att allt ogudaktigt väsen motarbetas med alla lofliga medel, så att de, som öfva sådant, komma att sitta trängt där. Ofta hafva vi yrkat på önskvärdheten i att hålla kolloqvium med kandidaten för en lärarebefattning, alldeles såsom sker med kandidaten för prästämbetet.

De ofvan antydda äro några af hufvudkännetecknen på ett kristligt läroverk. Huru motsvarar nu vår skola dessa fordringar? Vi sträfva på fullaste allvar att motsvara de fordringar de uppställt, och hvad vi ej uppnått böra vi såsom fakultet, styrelse och konferens sträfva att uppnå. Här behöfs samarbete, den kristliga, broderliga, kärleksfulla vaksamheten på hvarandra, så att vi ej slappas i vårt allvar, i vår sträfvan åt fullkomligheten till. *Utan tvifvel sen I många fel hos oss skol-människor, som vi ej se, likasåvidt som vi se fel hos eder som I ej sen.* Men hvad är skillnaden emellan vårt läroverk såsom allmänt och t. ex. Sveriges elementarläroverk? Om dessa motsvara de ofvan uppställda fordringarna, så är skillnaden blott den att staten underhöll dem och kyrkan öfvade kontrollen, då ibland oss kyrkan måste så godt som ensamt göra både det ena och det andra. Men i samma mån de ej motsvara våra uppställda fordringar, blir naturligtvis skillnaden större.

Vi måste såsom samfund, såsom konferens, såsom församlingar, såsom kristna värja oss mot otron, i alla dess former. Fordom anföll man Guds rike med våld. Så gjorde Felisteer, Assyrier, Kaldeer, Syrer, Romare. Guds rike skulle, måste krossas. Men Guds rike gick segrande ur striden. Rom föll i spillror. Så hade gått med de öfriga förut. Då måste andra medel tillgripas, ty krossas måste Guds rike. Ljuset skulle nu bortsnymmas af *öfvertro, vantro*, såsom fallet var under medeltiden. Då nu så ej längre kunde ske, måste man ha bort kristendomens Gud. Liksom fransmännen landsförvisade Napoleon till ön St. Helena, så landsförviste de s. k. deisterna i 17de och följande århundrade bibelns Gud till någon aflägsen himlakropp, där han nu blott sitter och ser på sitt verk. Men han kunde återtaga sin makt. Det vore farligt. Därför fann man på att sammanmänga honom med världsmassan, göra af

honom ett opersonligt absolutum, en kraft lik elektriciteten o. s. v. Men hvarför skulle man bry sig alls om Gud? Därför lät man materien vara evig, kraften likaså, slumpen, ödet bli världsdomare och världsstyrare (enligt regeln om "the survival of the fittest"). Nu måste evolutionsteorien fram, som låter allting (både *lif* och *död*) utveckla sig ur en protoplasma, en lifsgyttja.

Men djävulen måste hafva bort bibeln. Vi hinna blott nämna de romerska käjsarnes särskildt Diokletiani och Galerii utrotelsekrig emot bibeln. Den katolska kyrkan under medeltiden utfärdade förbud emot bibelns läsande. Dessa förbud äro ännu ej upphäfdade. Under upplysningstidehvarvet i förlidet århundrade gjorde man häftiga angrepp emot bibeln och bibeltron. Under rationalismens tid var man visserligen mer hyfsad, men det var samma ande som regerade. *Bibeln skall döri*, denna världens gud har så beslutat. Vi kunna ej med tystnad förbigå den s. k. högre bibelkritiken i äldre och nyarne tider, genom hvilken man sönderplockar, soffrar, utgallar innehållet och skall med fullkomlig tvärsäkerhet afgöra hvad som är *helt* tillförlitligt, *halft* tillförlitligt, eller *inte alls* tillförlitligt.

Man lofvar oss i en snar framtid en bibel hvari uppgifternas tillförlitlighet skall vara utmärkt med olika slags trycksvårta, en veritabel regnbågsbibel, troligen af lika kort varaktighet som denna naturföreteelse. Man bemödar sig att visa att gamla testamentet är blott en samling legender, traditioner, kärlekskväden, mystiska funderingar, cyniska lefnadsregler, nationalhymner, tve tydiga historier, nationalliteratur o. m. d. Alltsammans får då ej mycket högre värde än Homerii dikter, Zoroasters Zeud-Svesta, Kongfutzes sedeläror, Muhammeds Al-Koran, Tysklands Schiller och Gøthe, Englands Skakespeare, Islands Eddasånger, Sveriges Frithiofs Saga o. s. v. Vi hafva också fått löfte om en purgerad bibel, den s. k. fruntimmersbibeln, ur hvilken alla för den öfverspända finkänsligheten sårande uttryck äro borttagna.

För att ge själfva slutklämmen har man i detta land i religionsfrihetens och den personliga frihetens intressen lyckats få bort bibeln ur de allmänna skolorna. Man torde dock observera, att detta hör mera västern än østern till. Statens Attorney-general har bestämt förklarat att bibelläsning måste förbjudas i statens lägre skolor, om någon skattdragare bestämdt fordrar det. Och staten Wisconsins högsta domstol lär ha konstaterat, att bibeln är en i de allmänna skolorna förbjuden bok. Man är visserligen liberal nog så länge att låta den begagnas vid statens högre skolor vid morgonandakten. Hur länge, det återstår att se. Hvad som skall blifva följderna af detta bibelförkastande är ej svårt att förutse. Vi hinna blott nämna några strödda drag. Jordlifvets anlageligheter blifva hufvudsak, Guds rike och hans rättfärdighet blir bisak, en alldeles likgiltig sak. Vårt lands ungdom fostras till ett ringaktande, ett djupt förakt för religionen (alla religioner lika goda och lika dåliga), bibeln, Kristi evangelium, kristendomen, Guds ords predi-

kan, kyrkan, församlingen, nådemedlen, bönen, kyrkans heliga handlingar, heliga tider, o. s. v. Antingen uppstår en den skarpaste antagonism emellan bibeln och all modern vetenskap, eller också ignoreras bibeln såsom om den ej finnes till. Detta allt fostrar ett själfsvåldigt, öfverdådigt sinne, så träffande beskrifvet af aposteln Paulus i Rom. 1: 29 ff.

Men finnes då ingen utväg att motverka detta bibelförkastande i vårt uppföstringsväsende? Jo, genom agitation. Agitera frågan. Låt denna agitation sträcka sig ned till folket. Håll agitationen vid lif. Våldiga röster höjas inom landet emot detta bibelförkastande. En del af landets bästa män och bästa tidningar ropa däremot. Låt blott detta rop bli allt starkare, allt våldigare och snart skola lagstiftarne och skolmännen, hvilka bero af folket, föra ett annat språk i munnen. Hvad mer, om vi ha en hand full judar, några kineser, några muhammedaner, skola vi för dessas skull åsidosätta bibeln? Men katolikerna då? Ja, de behöfva återfå bibeln. Vi göra djärft det påståendet, att i en rättrogen katoliks hem får ej finnas mer af bibeln än epistel- och evangeliitexterna. I deras konfirmationsskolor få de, måste de lära bibliska historien, men *bibeln* hel ega de ej med kyrkans goda vilja.

Ibland oss har detta ropet ej varit starkt nog. Vi ha visserligen ropat bland oss själfva, men ropet har knappast hörts utom vår egen slutna krets. Ropa högre, ej blott från skolorna, utan från kyrkorna, från tidningspressen!

Gud torde i sitt världsprogram hafva ett viktigt rum för detta land; vårt samfund, vår konferens torde hafva en viktig uppgift inom landet, vårt läroverk torde hafva sin viktiga mission i denna landsända. Låt nu detta läroverk bli en härd för kristlig tro och kristlig bildning, en bibelhärd, där Guds ord får sin rätta plats, där Guds uppenbarelse hålles i helg, der Guds ord läres, studeras, betraktas, där kristlig tro och mänskligt vetande räcka hvarandra brodershanden, där bibeln och vetenskapen sluta ett tryggligt förbund med hvarandra. Sker detta, då skall vårt konferensläroverk bli en stormakt, hvars inflytande sträcker sig vida omkring och lemna ett ovärderligt arf åt kommande släkten. Icke skola vi lemna åt vår tids Kristus-, kristendoms- och bibelfiendtliga läger monopol på allt högre vetande, på all högre bildning. Detta får ej ske. Icke skola vi lemna åt dem ensamma det uppdraget att uppfostra och undervisa våra söner och döttrar, hvilka äro oss så kära som våra egna lif, för att göra dem till Kristus-, bibel- och kristendomsföreltare. Med Paulus säga vi: *må geroito, bort det*. Icke heller duger det att göra som en viss professor sade: "Let us educate our ministers and let the devil have the rest."

Vår andra sats blir nu:

Vårt läroverks andra stora betydelse för vår konferens ligger i dess karakter att vara ett specifikt lutherskt läroverk.

Häruppå måste vi lägga vikt. Därmed mena vi ej, att *dörrarna skola*

stängas för andra trosbekännare. Det bör vara öppet för dem särskildt som bo i närheten. Detta gäller särskildt de underordnade afdelningarna. Men det bör ej slås på vid gafvel för allt otyg. Detta verkar förlamande på arbetet.

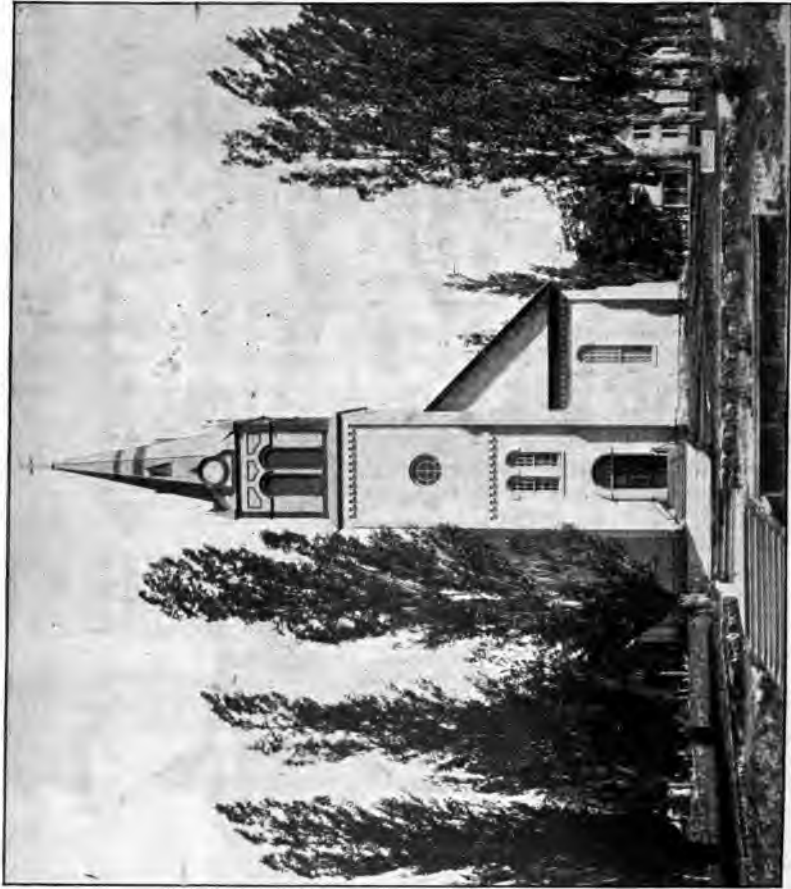
Vi få ej låta oss uppslukas af andra samfund. Eljes kunde vi ju begagna oss af deras högre skolor. Men nej. Vi sända ej utom i nödfall våra barn till andra för att af dem uppfostras och undervisas. Vi vilja gärna själfva fostra våra egna barn. Vi förstå bäst våra egna barn. Vi tro oss själfva allra bäst. Den reformerta anden tränger sig på oss, särskildt vår ungdom. Denna ande vill hafva lättare gudstjänstformer, något tidsenligt predikoämne i politik, literatur, sociologi eller moral den vill slippa den "enformiga" predikan om Kristus, om synd och nåd: den vill förbehålla sig rättighet att göra utgallringar bland Guds ords sanningar, vill ha moderna påhitt att samla medel för kyrkliga och kristliga ändamål; den vill ha muntert i kyrkorna, vill t. o. m. hafva andra salighetsmedel än ordet och sakramenten. Sådant kan den reformerta kyrkan så behändigt med.

Skola vi sända våra söner och döttrar till andra samfundsskolor för att få dem tillbaka fulla af blygsel öfver allt svenskt, allt äkta lutherskt, allt sant pietistiskt? *Må geroito!*

Nej, låt vårt läroverk bli en härd, der våra sköna bekännelseskriter stå i ära, där vår lutherska bibeltro fasthålles, där vår lutherska dop- och nattvardslära, vår rättfärdiggörelselära, vår evangeliska predikan, vår verkligt sköna gudstjänst hålles i helig helgd; dit vår lutherska ungdom strömmar hoptals från konferensens alla delar och där de finna hvad de söka: kristlig, luthersk bildning. Låt det blifva en konferensens lärdomshärd, hvarest våra blifvande pastorer få sin elementarbildning, där våra skollärare få sin teoretiska utbildning, där våra församlingsorganister få sin fostran, och sedermera så långt man orkar lemna tidsenlig och ändamålsenlig utbildning för lifvets allmänna värf. *På så sätt får vårt läroverk betydelse för vår konferens.*

Men till förverkligande häraf behöfs en andlig, kyrklig patriotism, liknande den som lik en svallvåg bröt ut öfver landet vid underrättelsen om det förestående kriget emot Spanien. Jag har gått och sett på våra norska bröder, tills jag blifvit vemodig i hjärtat. De äro färre än vi i Minnesota. Enligt senast tillgängliga census hafva vi i Minnesota 103,150 i Norge födda normän, och 132,143 i Sverige födda svenskar. Men norskarna hafva inom staten Minnesota icke mindre än 10 samfundsskolor, högre och lägre. Flere af dessa läroverk hafva präktiga läroverkshus, ändamålsenliga lärokurser, och ej så obetydliga lärarefonder. De ha skulder också. Men de ha pastorer som ifra, lekmän som ifra för denna verksamhet och offra därför. De kifvas nog sinsemellan men varma äro de. De tala om sina skolor, de arbeta för dem, de rekommendera dem till sin ungdom. De förstå hvad betydelse kristlig luthersk folkbildning har. Se därför den ställning de intaga i

www.libtool.com.cn

staten och dess angelägenheter. En af våra pastorer, nu närvarande här, anmärkte en gång ungefär följande: "Antingen måtte det vara något fel i vår nationalkarakter eller ock i vår fostran, ty vi stå långt bakefter norskarna såväl som andra nationaliteter i fråga om vårt inflytande på statens angelägenheter." Vi hafva ej ännu vaknat till medvetande af vår egen betydelse och makt.

Jag har en bön till våra pastorer och lekmannaombud: *rekommenderen vår skola till vår ungdom*. Vi finna denna vid alla möjliga skolor inom och utom staten, där de få betala mer och få rätt underhållig undervisning och ganska tvetydig fostran. En bön till: hållen ej Damoklessvärdet ständigt hotande öfver våra hufvuden, dömen oss ej alltför lärdomsdrygt och därtill ohörda. Eftersinnen de svårigheter vi hafva att ständigt kämpa emot. Samlen ej idop allehanda rykten och slungen dem emot oss vid de offentliga diskussionerna. Vi fela mycket: *Bestrafven oss broderligt emellan fyra ögon*. Detta skall göra oss godt. *Sådan tuktan är helsosam*. Den kärlekslösa bestraffningen gör oss såsom fallet är med barnen, antingen trotsiga eller ock klenmodiga. *Bedjen för vår uppfostringsverksamhet*. Regel för oss alla: *bed och arbete, arbete och bed*.

Efter detta tals slut höll konferensen en kort session för att avsluta de allmänna göromålen. Hvad som härvid allvarligt kom på tal var huruvida man icke genast borde gripa verket an med afbetalande af konferensens skuld på sina inrättningar. Stor hänförelse för saken var rådande. En komité tillsattes, som fick i uppdrag att förbereda detta arbete. Det var helt säkert allas önskan och hopp, att när ett nytt sekels morgonrodnad utbredes öfver våra nejder, Minnesota konferensens folk må kunna både jubla och arbete fritt från suckan öfver dessa skulder. Gud vill det!

Söndagen, "den heliga hvilan Herranom", inbröt äfven den solklar och skön. Skönt blef det äfven den dagen i "templets famn". Pastor J. Fr. Seedoff från Rockford, Ill., en af Chisago Lake församlings f. d. lärare, höll ett skönt skriftetal öfver orden: "Detta gören till min åminnelse."

Efter skriftetalet, syndabekännelsen och aflösningen framträdde liturgerna, dr. M. Wahlström och pastor G. Rast, till altaret. Synodens president, teol. dr. P. J. Swärd var inbjuden att predika högmässa, men han var förhindrad att närvara vid mötet, hvarför pastor Swan Johnson från Cannon

Falls blifvit anmodad att predika. Han predikade öfver dagens gamla evangelium, 18 söndagen efter Trefaldighet, Mats. 22: 34—46: *Men när fariseerna hörde, att han hade stoppat munnen till på sadduceerna, församlade de sig, och en af dem, som var lagklok, frågade honom, frestande, och sade: Mästare, hvilket är det yppersta budet i lagen? Då sade han till honom: "Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af allt ditt förstånd." Detta är det yppersta och främsta budet. Det andra är detta likt: "Du skall älska din nästa såsom dig själf." På dessa två buden hänger hela lagen och profeterna. Och när fariseerna voro församlade, frågade Jesus dem och sade: *Hvad synes eder om Kristus? Hvilkens son är han? De sade till honom: Davids. Han sade till dem: Huru kan då David i Anden kalla honom herre, sägande: "Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida, till dess jag har lagt dina fiender under dina fötter?" Om nu David kallade honom herre, huru kan han då vara hans son? Och ingen kunde svara honom ett ord. Och från den dagen dristade sig ej heller någon att fråga honom något mer.**

Då Jesus lekamligen och i synlig måtto vistades och verkade i denna världen, sökte man ofta snärja honom med väl uttänkta frågor eller annars bringa honom i kinkiga och kritiska lägen för att få honom på fall. Men lika ofta, som de sökte fälla honom, lika ofta komma de på skam, och därtill framställer han vid hvarje sådant tillfälle viktiga och härliga lärdomar.

Så berättas i detta kapitel, hvarur dagens evangelium är hämtadt, hur t. ex. fariseerna, efter att hafva haft rådslag sins emellan om hur de skulle kunna snärja honom med ord, framkastade frågan: "Är det lofligt att gifva käjsaren skatt eller icke?" Med svaret: "gifven käjsaren det käjsaren tillhör och Gud det Gud tillhör", nedtystade han för tillfället fariseerna, och på samma gång uttalade han tvänne viktiga sanningar, rörande de tvänne af Gud instiftade grundinstitutionerna stat och kyrka.

Åter läsa vi i samma kapitel, hur sadduceerna, den tidens fritänkare, framställde en — såsom de menade — filosofisk fråga med afseende på uppståndelsen från de döda. Efter att hafva sökt gifva dem en liten inblick uti lifvet efter döden, anför Jesus ett exempel ur Moses' skrifter om uppståndelsen från de döda och säger: "Men om de dödas uppståndelse hafven I icke läst, hvad eder sagdt är af Gud, som sade: Jag är Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud?" "Gud är" — ju enligt

eder egen utsago — "icke de dödas Gud utan deras, som lefvande äro." Då vi besinna, att sadduceerna bekände sig till Moses' skrifter, förundra vi oss icke däröfver, att Jesus med detta svar tillstoppade deras mun. Sadduceerna kommo på skam, och Jesus gifver oss några tröstefulla lärdomar med afseende på uppståndelsen från de döda och lifvet efter döden.

Fariseerna, som hade stor afsky för sadduceerna, fröjdade sig storligen öfver de senares fall, men på samma gång önskade de själfva att snärja Jesus, och därmed äfven visa sin skicklighet framför sadduceerna. De utvalde därför en lagklok, som skulle gifva sig i disputation med Jesus.

Den lagkloke framstället därför den — enligt hans åsikt — ganska kinkiga frågan: "Hvilket är det yppersta budet i lagen?" Den lagkloke ansåg nog denna fråga af ganska stor vikt och betydelse, fastän, enligt den mening han lägger uti densamma, den i verkligheten är af föga värde, utan vittnar den i stället om den lagklokes så väl som fariseernas gruffiga småsinthet. Men ser man den betydelse i densamma, som Jesus framhåller, då är den i sanning en betydelsefull fråga, ja, en evighetsviktig sådan.

Jesus gifver den lagkloke ett dräpande svar, och på samma gång framkastar han en motfråga af, om möjligt, ännu större betydelse. Med detta svar och denna fråga tillstoppas han munnen äfven på fariseerna, så att de aldrig mera våga framkasta frågor för att snärja honom.

Den lagklokes fråga: "Hvilket är det yppersta budet i lagen?" och Jesu fråga: "Hvad synes eder om Kristus?" äro i sanning tvänne evighetsviktiga frågor. Dessa frågor framställas i dagens evangelium till vårt skärskådande och begrundande. Man må dock icke vänta, att vi på denna stund skola kunna framhålla allt, som rör dessa frågor, ty med dem i en eller annan form sysselsätta vi oss i hvarje prädikan året rundt, därför få vi vid detta tillfälle åtnöja oss med några tankar, som beröra sagda frågor.

I. Låtom oss då först något akta på den första frågan: *Hvilket är det yppersta budet i lagen?*

Guds lag är ett sammanhängande helt, en kedja med många länkar. Det går därför icke an att sönderstycka denna lag, ty den ena länken är lika betydelsefull som den andra, därför säger skriften: "Den, som felar i ett, är saker till allt."

En viss tråd genomgår Guds lag, och denna tråd är kärleken — ja, lagen är kärlek, ty den är Guds kärleks vilja. Frågas därför efter lagens kraf, så svaras: det är kärlek. Jesus sammanfattar lagens innehåll i följande ord: "Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af all din håg — och du skall älska din nästa såsom dig själf." Judarne hade sysslat med att författa flere hundra bud, och med dessa bud hade de förfalskat Guds lag, men därvid hade de totalt glömt hufvudsumman af lagen, som är kärleken. De synas ock hafva fattat

lagens kraf såsom en fordran rörande blott det yttre lifvet och icke hjärtats innersta, fastän det är hufvudsakligen åt hjärtat, som lagen pekar.

Vore det blott på det yttre lifvet, som lagen ställde sina kraf, så kunde möjligtvis människan i någon mån uppfylla densamma, men nu, då den vänder sig åt hennes allra innersta, hennes hjärta, kommer hon så långt ifrån att motsvara dess kraf, som himmelen är ifrån jorden.

Hvad kräfver då lagen?

Lagen kräfver människans kärlek. Vi må icke glömma, att lagens kraf är Guds kraf, emedan lagen är ett uttryck af Guds vilja, ja, Guds vilja.

På frågan: "Hvad är kärlek?" hafva de lärda gifvit många klyftiga och filosofiska svar, men dessa äro allt för djupsinniga för oss hvardagsmänniskor.

Vi behöfva blott veta, att, då Gud kräfver vår kärlek, kräfver han oss, vårt verkliga jag med allt, hvad vi äro och hafva, att vi må uppgå i honom och han i oss och icke längre vara oss själfva utan hans. Gud kräfver således hela människan, och detta har han ju full rättighet till, då han själf har skapat henne för sig själf.

Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta, ditt lifs medelpunkt, af all din själ, alla dina inre förmögenheter, och af allt ditt förstånd. Hela den inre människan sammanfattas i orden hjärta, själ och förstånd. Har Gud vårt hjärta, vår själ och vårt förstånd, så är ock vår kropp hans. Således kräfver Gud människans innersta, hennes kropps och själs krafter, ja, hela människan med kropp, själ och ande.

Nästan skall i andra hand vara föremål för vår kärlek.

Hvilken som är vår nästa, sågo vi för några veckor sedan i evangelium om "den barmhärtige samariten." Lagen kräfver af oss att älska *nästan såsom oss själfva*. Graden af denna kärlek hoppas jag, att vi hvar och en något så när fatta, att vi icke nu behöfva dröja därvid.

Icke en syndig handling hafva vi rättighet att göra; icke att tala ett syndigt ord; icke att tänka en syndig tanke eller hysa ett syndigt begär. I skolen vara heliga, ty jag är helig, Herren eder Gud. Så höra vi då lagens kraf.

Ställa vi oss nu inför denna Guds lag, hur öfverensstämma vi då därmed? Jesus ställde lagen för den lagkloke, att han måtte få tillfälle att spegla sig däri och se sig själf sådan han var, men den lagkloke såg nog icke sin verkliga bild.

Ganska få hafva ställt sig, eller låtit Gud ställa sig inför denna lagens spegel, och därför äro de flesta människor i sig själfva ganska duktiga och goda.

Att *spegla* sig i lagen är icke det samma som att *läsa* eller *känna* till den. Fariseerna studerade lagen och profeterna ganska flitigt, och detta var särskildt förhållandet med den lagkloke, som var klok i lagen eller skriften, men aldrig speglade de sig däri. Älskade vän, du torde hafva

god kunskap i Guds ord, du torde ock hafva klart och tydligt fattat lagens betydelse, ja, t. o. m. torde du för andra kunna förklara Guds lag i enlighet med Jesu egen framställning i dagens evangelium och dock likväl aldrig speglat dig rätteligen däri.

De flesta, som spegla sig i lagen, äro antingen blinda och se därför ingenting, eller ställa de sig vid sidan af spegeln, så att de icke se sig själfva utan andra, sina medmänniskor, såsom då man ställer sig vid sidan af en vanlig spegel, man icke ser sig själf utan andra i rummet närvarande. Ofta ser mannen hustrun och hustrun mannen i lagens spegel; barnen se föräldrarna och föräldrarna barnen, syskonen hvarandra o. s. v. Ser man på detta sätt, är det ju ej underligt, om ens eget porträtt blir vackert och andras ganska fult.

Låt oss, sådana vi äro, ställa oss midt framför spegeln, eller — med en annan bild — låt oss taga Guds lag, som är ett ljus, och med densamma lysa på våra handlingar, på våra ord, på våra tankar och i vårt hjärta.

Gifva vi då å ena sidan akt på Guds lags kraf och å andra sidan på oss själfva, sådana vi i verkligheten äro, huru se vi då ut? Öfverensstämma vi med Guds lag i en enda punkt? Nej, och åter nej! Vi blifva i oss själfva svarta, usla och eländiga öfver all beskrifning. Synd, synd i tankar, begär, ord och gärningar.

Ser du, älskade vän, hur du ser ut, hur svart, ond och syndig du är, det finnes ju intet helt uppå dig. I den heliga skrift se vi vårt porträtt, och hur förskräckligt fult är det icke. I sanning hafva vi intet att högmodas öfver. Få vi blott syn på oss själfva, huru fula vi äro, måste vi storgligen blygas.

Nu kommer lagen vidare och säger: Du svarte, fule syndare skall straffas, du skall döden dö, du är evigt fördömd, du skall kastas till yttersta helvetet t. o. m., ty den minsta synd förtjänar helvetet. Ack, hvilken hemsk dödsdom! Ja, den är hemsk, men så lyder den.

Ser du din synd, och hör du din fasansfulla dödsdom? Ja, säger du, jag både ser min synd och hör min dom. Väl, om det så vore, men hör du med hjärtats öron, ja, känner du dödsdomen i ditt samvete? Jag vet, att många af eder hafva sett sina synder i lagens spegel, hört och känt den förfärliga dödsdomen. Men jag är ock förvissad om att många af eder aldrig hafva sett er synd och därför ej heller känt lagens dödsdom i edra samveten, och därför ären I så syndsäkra, därför sofven i så tryggt i eder dvala. O, att du arme syndaträl ville vakna, skåda dig i lagens spegel och där se din fula bild och höra din fasliga dödsdom!

De, som aldrig kommit till en sann själfkänedom, äro liknöjda med afseende på salighetssaken. Men den, som lärt att känna sig själf och hört sin dom, tar i sanning icke saken så lugnt, utan varder svårligen förskräckt. Han ropar och klagar: Min synd, o min synd, min dom, min fasansfulla men väl förtjänta dom! O, jag arma människa, hvad skall jag taga mig till! Jag ser, att helvetet gapar under mina fötter. Han sjunger med psalmsångaren:

“Jag bäfvar, då jag uppåt himmelen ser,
där stå mina synder beskrifna;
och kastar till jorden jag ögonen ner,
där äro de alla bedrifna;”

och

“Förskräckt jag af ångest mig slår för det bröst,
som hyser mitt syndiga hjärta:
Gud vare mig syndare nådig.”

Något så här ter det sig för den själ, som vaknat upp ur sin syndasömn. Men det är icke blott i den s. k. stora bättringen, som människan får se sin synd och höra sin dom, utan äfven i den dagliga bättringen. I hvilken nöd komma icke Guds barn, hur ofta få de icke instämma uti de ofvan anförda sångarens ord. De blifva icke i sig själfva mindre syndare med åren utan tvärtom. Ju närmare de komma Jesus, desto större syndare blifva de i sig själfva. Se de sin synd, så höra de också domen, men de veta dock, hvart de skola fly med sin synd.

Kanhända du i dag ser din synd, hör din dom, förskräcks och bäfvar? Du frågar med allvar: Hvart skall jag arme fly? Hvar skall jag finna ro och frid för min fattiga själ? Du, som utur djupet af ditt hjärta gör dylika frågor, skall uti vår andra fråga finna svar på desamma.

Låtom oss då en stund stanna inför den andra frågan:

II. *Hvad synes eder om Kristus?*

Är den första frågan af stor betydelse, så är denna icke af mindre utan af ännu större vikt.

På denna frågas besvarande hänger hela vår frälsning och salighet. Gifva vi ett orätt svar därpå, varda vi evigt förtappade, och tvärtom gifva vi ett rätt svar därpå, varda vi evigt saliga. Ganska få äro de, som gifva ett rätt svar på frågan, och därför äro de få, som varda saliga.

Svaren på frågan äro många, fastän endast ett är det rätta. Djäfvulen har alltid varit angelägen om att framställa en vrångbild af Kristus, ty han vet, att om han däri lyckas, har han vunnit sitt spel.

Frågar man villoandar, dem, som äro villfarande med afseende på Kristi person, verk och egenskaper: Hvad synes eder om Kristus? så gifva de mångahanda svar. Här kunde vi ju ifrån kyrkohistorien, den äldre och nyare, anförä en hel mängd af falska lögnaktiga svar på frågan, men tillfälle gifves icke därtill nu.

De flesta se uti Kristus blott en dygdig och en exemplarisk sedlig människa. Hans verk gör man till lika med noll. Visserligen har man mycket godt att säga om Jesus, man sammanblandar sanning och lögn. Man kan ju säga mycket godt om honom och likväl framställa en vrångbild af honom. T. ex. om jag skulle skriva en lefnadsteckning öfver Gustaf Adolf och sade något så här: Gustaf Adolf var en praktig man och gjorde mycket godt för mänskligheten, han är uppfinnaren af tryckerikonsten, af ångkraften, af telegraferen o. s. v., men framhölle icke, hvem Gustaf Adolf var, eller hvad han gjort, framställde jag då icke en vrångbild af honom, äfven om jag sade mycket godt om honom?

Endast genom Jesus Kristus varder man frälst och salig. Men med Jesus Kristus mena vi då den bibliske Kristus, sådan den heliga skrift framhåller honom, och icke en diktad Kristus, en fantasi-bild.

Men man kan vara ganska hemmastadd i Guds ord, klart fatta, hvad Guds ord lärer om så väl Kristi person som verk och egenskaper, ja, äfven hålla det allt för sant och dock likväl hafva en vrångbild af honom.

Världsmänniskorna i allmänhet föreställa sig Kristus antingen såsom en sträng, ja, grym herre, för hvilken man måste hålla sig på så långt afstånd som möjligt — exempel härpå är katoliken, och många sådana katolikhjärtan finna vi nog äfven inom den lutherska kyrkan och alla

andra samfund — eller föreställa de sig honom såsom så ytterst god och nådig, att han insläpper bra nära alla människor i himmelen utan om och men, utan hjärtebättring och omvändelse, utan lifsgemenskap med Jesus, utan att vandra i Jesu efterföljd. Man skall vandra syndens stig, lefva i köttets lustar, tjäna djäfvulen, till dess man står färdig att ingå i evigheten, och då skall man blifva salig på en slump. Detta är en ganska allmän och modern lära. Att denna lära är ganska allmän, blifver man snart varse, om t. ex. prästen i en likprediksn öfver sådana, som dött i sina synder, vågar betvifla deras frälsning. Ja, om han blott, såsom många af oss, ingenting säger om den hädangångne, som dött i sina synder, så varder han icke så litet klandrad i bygden, ty man ville gärna höra pastorn gifva den döde det vittnesbördet, att han fått ingå i den eviga vilan.

Det vore icke att vara kärleksfull att mot människans vilja tvinga henne in i himmelen, ty skulle hon tvingas dit, så blefve själfva himmelen ett helvete för henne. Gud vore icke kärleksfull emot de sina, om han insläppte de ogudaktiga såsom ogudaktiga i himmelen. Jesus är god, nådig, barmhärtig och kärleksfull, men in i himmelen kommer du icke utan lifsgemenskap med honom. Du drömmer dig icke in i himmelen, ej håller kommer du dit in af en slump.

Andra människor söka upprätta sin egen rättfärdighet, genom lagens gärningar vilja de rättfärdiga varda — och gå således Kristus förbi.

Man kan väl fälla svåra domar öfver egenrättfärdigheten, tala mycket om Guds nåd, visa stor vördnad för Jesus, ja, t. o. m. böja sitt hufvud,

HR. JOHN A. SAMPSON,

Medlem af konferensens verkställande komitee.

(Detta porträtt inkom för sent att införas i gruppen i början af boken.)

när Jesu namn nämnes eller läses, och dock likväl af stolthet gå Jesus förbi och söka med sina gärningar, ja, med sin ödmjukhet lysa och för-tjäna sig himmel och salighet. Det är icke nog med, att Jesus får böja människans hufvud, nej, hjärtat måste böjas.

Den egenrättfärdige har visserligen en vrågbild af sig själf, men den har ock en vrågbild af Kristus.

Äfven den uppväckta själen ser icke hvad Kristus är, ty såge hon detta, skulle hennes oro och nöd fly och Jesu frid i stället fylla hjärtat, och hon skulle glädjas och fröjdas i Herren.

Endast den, som kommit i och lefver i sann lifsgemenskap med Jesus, kan gifva ett verkligt rätt svar på frågan: "Hvad synes eder om Kristus?"

Vi må dock anmärka, att äfven de troendes svar är blott relativt rätt, men därom skola vi nu icke tala. Att lära känna den treenige Guden är vårt högsta mål, och därefter sträfva vi ock.

Den troende själen kan säga till Jesus: Du är min personlige Frälsare, du har icke blott lidit och dött för mina synder, utan du har tagit mig ur satans garn och slafveri, du har förlåtit mig mina synder, klädt mig uti din rättfärdighet, upptagit mig till barn och medarfvinge, ja, du är min vän, min broder, min fader, min brudgum, mitt allt i alla.

Vi kunde ju också fråga, till hvilka denna fråga är ställd.

Den ställes till alla människor, som höra evangelium. Men den ställes icke blott till oss i allmänhet, utan till oss såsom enskilda.

I dag på denna jubelhögtids sista dag, som ock är en Herrens dag, tycker jag mig höra Jesus fråga: Minnesota-konferens, hvad synes dig om Kristus? Hvad har jag varit för dig i yttre och inre hänseende under den flydda tiden, de 40 år, som äro tillryggalagda?

Hvad är jag för dig nu i dag och icke blott på denna jubeldag, utan i ditt hvardagslif?

Ja, vi fråga: Hvad synes oss om Kristus, om vi se på framtiden? Är han mäktig att hjälpa i det kommande, såsom han hulpit i det flydda? Är det rådligt, att vi sätta vår lit till honom?

Att lag och evangelium flitigt predikats ifrån början af vårt samfund intill närvarande stund betviflas icke. Att predika och lära rätt är ej en lätt sak, så tycker åtminstone jag, men jag vet en annan sak, som är ändå svårare, och det är att kunna lefva, såsom man predikar och lär. Vi kunna därför vara frestade att fråga: Minnesota-konferens, lefver du i enlighet med hvad du lär? Hvad synes dig om Kristus icke blott i lära utan i lif?

"Hvad synes dig om Kristus?" är i synnerhet en fråga till den, som sett sin synd, hört sin dom och står förskräckt och bäfvande vid Sinai. Då Jesus framhöll lagen i sin skärpa och sedan strax därpå framkastade frågan: Hvad synes eder om Kristus, så förstå vi därutaf, att denna fråga var ämnad särskildt för den, som känt lagens udd.

Hör, du förskräckta själ, som kanske i dag slår dig för ditt bröst och säger: "Gud miskunda dig öfver mig syndare." "Hvad synes dig om Kristus?"

Vi hafva firat jubelfest, och hafva vi i sanning haft orsak att med fröjd och glädje tacka Hérren. Men sådana högtider påminna äfvenledes om synd, och det gör, att man då känner sig mera eländig än vid andra tillfällen. Du fruktar och bäfvar, så väl när du ser på den gångna tiden, som då du ser framåt.

Vi fira i dag Herrens heliga nattvard, och detta gör ock, att du känner dig så förkrossad — antingen för första gången eller såsom ett Guds barn, ty äfven Guds barn förskräckas, såsom vi förut antydte.

Hvad synes dig om Kristus, kära själ? Har han icke dött för dina synder? Dina synder äro stora, men är icke hans döds förtjänst ännu större? Vill han icke mottaga syndare, och är han icke angelägen därom? — Tar han icke emot stora syndare? Vill han icke förlåta dig alla dina synder och kläda dig i sin rättfärdighet? Vill han icke vara din vän, din broder, fader och brudgum? Jo, allt detta vill han göra och vara! Kom därför, kära själ, och låt Jesus sluta dig till, ja, gömma dig i sitt hjärta.

Du, som känt dödsdomen i ditt samvete, tag emot den öfverflödande syndaförlåtelsens nåd genom Jesus Kristus, som i dag erbjudes dig fritt och för intet!

Må frågorna: "Hvilket är det yppersta budet i lagen?" och: "Hvad synes eder om Kristus?" vara för oss evighetsviktiga frågor, och må vi se till, att vi i dag gifva ett rätt svar på desamma, att vi må vara lyckliga för tiden och saliga för evigheten. Amen!

Efter denna allvarliga och uppbyggliga predikan firades Herrens heliga nattvard.

De flesta af mötesdeltagarna tillsammans med en stor skara af församlingens medlemmar framgingo till nattvardsbordet och mottogo Herrens lekamen och blod. Efter nattvardsgången avslutades gudstjänsten på sedvanligt sätt.

På eftermiddagen kl. 3 firades en stilla skön aftonsångsgudstjänst afsedd särskildt för barnen och de unga.

En särskild liturgi användes vid detta tillfälle hvilket bidrog, enligt hvad som senare förspordes, att göra denna aftonsång till ett sista skönt minne från detta festmöte. Upplysningsvis vilja vi nämna att denna liturgi, hvilken följer afkortad, är i det väsentliga den, som, författad af R. Norén, utfördes i Upsala domkyrka och annorstädes i Sverige vid barn gudstjänster under jubelfesterna därstädes 1893.

Musiken som användes vid liturgiens utförande i Chisago Lake var arrangerad och en del komponerad af församlingens orgelnist, herr P. R. Melin.

Liturgien bestod af följande:

1. Orgelpreludium.

2. Församlingen (sv ps. 120: 1, 8. 9.)

1. Ack! blif hos oss, o Jesu Krist!
Ty afton är nu kommen-visst,
Din helga läras klara ljus
Låt alltid lysa i ditt hus.
8. Ditt ord är i vår nöd och sorg
Vår säkra tröst och fasta borg;
Därvid behåll din kyrka ren
Och fria henne från all men.
9. Gif att ditt ord oss lyser så,
Att vi i mörkret icke gå,
Men genom denna jämmerdal
Må vandra till din himmelsal.

3. Sång:

Lyft ditt öga åter upp, upp till bergen från hvilka skall komma din hjälp, din tröst. Ty din hjälp från Herren kommer, från Gud, som himlen och jorden har skapat. Han för fallet skall din fot bevara, och den dig beskyddar, vakar. (jfr. ps. 121: 1—4.)

4. Vexelsång med "gloria patri":

Liturgen: Herre, ditt ord är mina fötters lykta;

Kören: Och ett ljus på alla mina vägar.

(Församlingen står upp.)

Lit.: Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande!

Kör: Såsom det varit af begynnelsen, nu är och förblifva skall ifrån evighet till evighet! Amen.

5. Församlingen, (sv. ps. 324: 5)

5. Vi prise dig, o Fader kär!
Vi dig, o Jesu! äre;
Dig Helge And', som trösten är.
Vi lika lof hembäre.
Som det i allan tid har skett
Och ännu sker i evighet.
Vi sjunga därtill amen!

6. Vexelsång ur Davids 46:te psalm:

Barnkör: Gud är vår tillflykt och starkhet,
en hjälp i nödens tider.
Kör: Herren Zebaot är med oss,
Jakobs Gud är vår borg.
Barnkör: Derföre frukta vi oss icke,
om jorden omhvälfdes.
Kör: Herren Zebaot är med oss,
Jakobs Gud är vår borg.
Barnkör: Kommen och skåden Herrens verk!
Han gör underbara ting på jorden.
Kör: Herren Zebaot är med oss,
Jakobs Gud är vår borg.
Barnkör: Så blifven stilla!
Besinnen dock, att Herren är Gud,
Kör: Herren Zebaot är med oss,
Jakobs Gud är vår borg,
Herren Zebaot är med oss,
Jakobs Gud är vår borg.

7. Församlingen, (sv. ps. 227: 1—3)

<p>1. Gud är vår starkhet och vårt stöd
I våra sorger alla!
Gud är vår hjälp i lif och död!
Ty skall vårt mod ej falla,
Fast skålfde jordens tunga kropp,
Fast hvålfde hafven skyhögt opp,
Och bergen sjönko neder.</p>	<p>2. Likväl den helgedom består
Där Gud sitt ord förkunnar,
Där hjärtat sig hugsvala får
Ur Zions hälsobrunnar;
Ty Herren själf derinne bor:
I makt och kärlek lika stor,
Han där oss tillflykt bjuder.</p>
<p>3. De vrångas hop skall nederslås,
Och mörksens väld falla,
Och världen med dess lust förgås
När Herrens domar skalla:
Men vi ej frukte farors hot;
Med oss är Herren Zebaot,
Oss Jakobs Gud bevarar.</p>	

8. Liturgen: Herren vare med eder!

Förs.: Med dig vare ock Herren!
Lit.: Låtom oss bedja!

9. Bön. (Lit. vänder sig åt altaret och beder):

Barmhärtinge, trofaste Gud och Fader! Du som låtit det klara ljuset af ditt evangelium uppgå för oss, vi bedje Dig: beskärma din kyrka för all lögn och villfarelse; helga oss allt mer och mer i din sanning och behåll oss fasta vid ditt ord och i tron i alla våra lifsdagar!

Förs.: Amen!

10. Första textläsningen.

Liturgen säger: Upplyften edra hjärtan till Gud och hören Herrens ord: — —

Liturgen avslutar läsningen med orden: Men Du, Herre, förbarma Dig öfver oss! Helga oss i din sanning! Ditt tal är sanning. Amen!

11. Kören: Ja, Herrens ord är sannfärdigt och hvad han lofvar det håller Han; Han älskar rättfärdighet och rätt.

12. Andra textläsningen.

Liturgen säger: Upplyften edra hjärtan, etc.

13. Trosbekännelsen (nicenska).

14. Församlingen (sv. ps. 238: 5—6):

5. Jag vet att du ditt ord och löfte aldrig ryggar;
Det är min fasta borg, därvid min själ sig tryggar.
Ja, om än himmelen och jorden gå i grund,
Förgås dock intet ord, som går utaf din mun.
6. Och du har lofvat mig, att mina böner höra
Och intet är för dig omöjligt att göra
Du råder öfver allt; om allt du vårdnad bär:
Ho är en sådan Gud, som du, o Fader! är?

15. Predikan.

16. Församlingen (sv. ps. 21: 4):

4. O Du, Guds Helga Anda! kom,
Slit sönder satans snara,
Det ord, vi fått af Herranom,
Uti vår själ bevara,
På det en hvar må heliggjord
Lofsjunga Gud med gamman,
Och Jesu Kristi dyra ord
Oss leda allesamman
Till himlens glädje! Amen.

17. Vexelsång.

Versus: Herre, jag vill tillbedja i ditt helga tempel;
Resp.: Och tacka ditt namn för din nåd och sanning;
V.: Ty Du hafver gjort ditt namn härligt;
R.: Öfver allting genom ditt ord;
V.: När jag åkallar dig, så bönhör mig,
R.: Och gif då min själ stor kraft!

18. Bön.

Liturgien sjunger: Låtom oss tacka och bedja!
(Vänder sig till altaret och beder):

Himmelske Fader! Vi frambara inför Dig våra hjärtans tack och lof därför, att Du i de framfarna tider för våra fäder upptändt det klara ljuset af ditt evangelium, och att Du har bistått dina tjänare och vittnen i deras kamp, så att de inför vänner och fiender frimodigt bekände ditt rena ord. Vi tacka Dig och därför, att Du låtit vårt folk behålla ditt evangelium och ännu denna dag låter dess ljus lysa bland oss.

Vi bekänna inför Dig, Herre, att vi och våra fäder hafva svårligen syndat emot Dig; vi hafva icke vandrat värdigt ditt evangelium, icke rätt tackat och prisat Dig därför, utan på många sätt missbrukat och försummat din nåd. Förbarma dig öfver oss, Gud, vår frälsare, och förlåt oss våra synder, och tag icke din sannings ljus från oss! Gif oss nåd att taga vara på det arf, Du lemnat oss från våra fäder, och låt ditt rena ord och sakrament allt framgent bevaras åt våra efterkommande! Utrusta ock i våra dagar ditt ords tjänare med ande, kärlek och vishet, att de måtte vara dina vittnen. Gör din församling endräktig och stark i kärleken och sanningen. Var, o Gud, alltid vår fasta borg, vårt värn, vårt vapen, så att också vi på den onda dagen måtte i din kraft öfvervinna och beståndande blifva, ditt härliga namn till pris och ära!

Förs.: Amen.

19. Aftonbön och Fader Vår.

Vaka öfver oss, Herre, himmelske Fader och bevara oss för allt ondt både till kropp och själ! Gif oss nåd att efter denna dagens slut trygga gå till hvila under ditt beskärm, genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre! Amen. Fader vår o. s. v.

20. Liturgien: Tackom och lofvom Herren!

Förs.: Herren vare tack och lof!

21. Välsignelsen.

22. Förs.: Amen, amen, amen.

23. Församlingen (sv. ps. 500: 5—6):

5. Dagar komma, dagar flykta;
Håll dig vid Guds ord och säg:
Det är mina fötters lykta
Och ett ljus på all min väg.

Haf din lust i detta ord,
Som af ålder, på vår jord
Månskors tröst och frid beredde.
Och till himmelen dem ledde.

6. Christne! medan vi här vandra,
Låtom oss, på fädrens vis,
Fromme bedja med hvarandra,
Glade sjunga Herrans pris.
Barnens, liksom fädrens, ljud
Stige opp till samma Gud.
Att hans godhet nederkalla
Öfver oss och öfver alla.

24. Orgelpostludium.

Aftonsångspredikan hölls af presidenten för Augustana College, theol. och fil. d:r O. Olsson, öfver dagens aftonsångstext, 1 Kor 1: 4—8: *Jag tackar min Gud alltid, för eder skull, för den Guds nåd, som har blifvit eder gifven i Kristus Jesus, att I uti alla stycken hafven blifvit rika i honom, i allt ord och all kunskap, såsom vittnesbördet om Kristus har blifvit stadfäst hos eder, så att I icke stån efter i någon nådegåfva, medan I vänta vår Herre Jesu Kristi uppenbarelse, hvilken ock skall stadfästa eder intill änden, så att I blifven oförvitliga på vår Herre Jesu Kristi dag.*

Ingångsord, Ebr. 11: 8—10: *Genom tron lydde Abraham, då han vardt kallad att draga ut till det land han skulle få till arf, och drog ut, icke vetande hvar han skulle komma. Genom tron vistades han såsom främling i löftets land såsom ett främmande land, och bodde i tält med Isak och Jakob, medarfvingarne till samma löfte, ty han väntade på den stad, som har grundvalar, hvilkens byggmästare och skapare Gud är.*

Det är en pilgrimshögtid vi fira. Vi undra, om vi hafva rätt att tillämpa orden om den gamle trospilgrimen Abraham på oss. Icke kunna vi åberopa oss på en särskild Guds kallelse, som bjöd oss att öfvergifva vårt fädernesland i höga Norden för att tåga öfver till den nya världen? Dock var Guds hand med äfven vid vår pilgrimsfärd, dock är Abrahams Gud vår Gud, dock äro vi medarfvingar till samma löfte, dock vänta ock vi att komma till samma stad, dit Abraham styrde sin pilgrimsfärd. Således äro ock vi Guds pilgrimer, således är för oss icke Amerika utan himmelen det rätta löftets land. Så hafva ock vi, äfven om vi sökte

blott en jordisk ny värld, funnit, att vi behöfva en evig ny värld, "där rättfärdighet uti bor", en ny värld, som har eviga grundvalar, där vi pilgrimer kunna evigt bo och ej blott gästa en liten tid, såsom vi göra här nere. Under de flydda fyratio åren hafva många af våra medpilgrimer företagit den sista pilgrimsfärden, och för många af oss här närvarande, kan denna sista färd ej vara särdeles långt aflägsen. Det är därför helt och hållet en pilgrimsjubelfest vi fira.

Vår text ger oss osökt anledning till fortsättning af vår pilgrimsbeaktelse.

Då vi nu hafva hört dessa Guds ord, äro vi säkert ense om att betrakta: "*Kristi pilgrimsförsamlings korståg till härlighetens land*", så mycket mera som detta ämne väl passar såsom inbördes afskedshälsning vid slutet af vår härliga jubelhögtid.

Korståg — det ordet är för oss ej främmande. Alla hafva vi läst och hört om den öfverväldigande hänförelse, som under tvenne århundraden i medeltiden satte hela Europas furstar och folk i rörelse mot Österlandet för att med svärdet eröfra det heliga landet och Kristi graf. "Det heliga pilgrimslandet är de otrögnas våld", ljöd sorgbudskapet och veklagen bland medeltidskristenhetens folkskaror. "Gud vill det", "Gud vill det", svarade de i gränslös hänförelse, och så togo de kors-tecknet och svärdet för att i vildaste blodsutgjutelse göra den mark, där Kristi kors stod, till kristenhetens arf och egendom. Omöjligt är det för oss att fatta denna hänförelse, dessa försakelser, lidanden, pilgrims-tåg och blodiga slaktningar, som i historien bära namnet *korstågen*.

Det är icke om sådana korståg vår text handlar, det är ej heller sådana korståg Kristi sanna pilgrimsförsamling är kallad att företaga.

Det är om korståget med *korsets evangelium*, det är om korståget med nåden "som är oss gifven genom Kristus Jesus", om "vår rikedom i Kristi ord och Kristi kunskap", det är om "kraften af predikan om Kristus", som vår text talar. Det är ock om ett sådant 40-årigt korståg med korsets evangelium hela vår jubelfest har handlat. Hvad är det, som har värmt våra hjärtan så mäktigt och så ljuft under dessa högtidsdagar? Det är de gamle evangelii pilgrimernas berättelser, huru "kraftig predikan om Kristus vorden är" under dessa flydda 40 åren bland de förskingrade pilgrimerna från gamla Sverige i Minnesotas och Wisconsin's urskogar, på samma stater, Dakotas och Manitobas urslätter, huru evangeliska hem blifvit planterade i tusental i dessa vildmarker, huru rik denna ödemark blifvit "i alla stycken, i all ord och all kunskap genom Kristus". Men ett korståg har det varit, ett arbete under många mödor, försakelser och lidanden, ett sående under tårar. Så hafva vi nu hört om dessa "ringa dagar" och ringa år. Och det är just berättelserna om de "ringa dagarna", som uppfyllt våra hjärtan med sådant jubel. Hvarför så? Emedan vi se, att Herren är mäktig i de svaga, att predikan om Kristus är kraftig äfven i våra dagar, äfven bland oss, äfven i den nya världen, att Herrens hand icke heller i vår tid är för-

AUGUSTANA-FÖRSAMLINGENS I MINNEAPOLIS MISSIONSIIYDDA.

kortad, att underverkens tid icke är förbi, att Herren lefver midt ibland oss, hvilket vi måste se, om vi blott vilja öppna ögonen. Detta *förr* och *nu* i nybyggarelifvet med Guds ord är ett ämne väl värdt de största jubelfester.

Korsets banér är nu upprest öfver hela den ofantliga Nordvästern, och vi, ett ringa pilgrimsfolk, hafva haft och hafva ännu en så stor och betydande kallelse i detta korståg. Våra pilgrimsförsamlingar äro det himmelska frälsningsljusets riddarvakter, uppställda öfver hela det stora pilgrimslandet. Hvad skulle våra pilgrimer, som redan aftågat till pilgrimshemmet därofvän, säga, om de finge tala vid denna högtid? Hvad skulle de säga om den kraft, som evangelium gaf dem under deras pilgrimsfärd härnere och vid tåget öfver Jordan?

Detta ger oss anledning att ur vår text höra något vidare om Kristi pilgrimsförsamlings *rikedom* redan härnere *under korstågsfärden*. Det heter i vår text: "Så att eder icke fattas någon gåfva och vänten vår Herres Jesu Kristi uppenbarelse."

Älskade vänner, huru mycket hafva vi samlat under våra flydda 40 pilgrimsår? Du börjar tänka på dina förvärfvade jordiska ägodelar. Vi förakta ej de jordiska gåfvorna. Isynnerhet tacka vi Herren innerligt för ett jordiskt hem. Vi glädjas af hjärtat öfver vårt folks framgång såsom nybyggare. Men här äro andra gåfvor i fråga—himmelska, eviga gåfvor och skatter. En församling, ett kyrkosamfund kan samla andliga gåfvor och rikedomar, men en församling, en kyrka kan ock förskingra. Huru stå Minnesotakonferensens räkningar i dag, när det gäller behållningen af de andliga gåfvorna efter det 40-åriga arbetet? I församlingen i Korint fattades ingen gåfva, och därjämte fanns den stora andliga gåfvan, väntan efter vår Herres Jesu Kristi uppenbarelse. Dock veta vi, att församlingen i Korint var ganska skröplig, behäftad med många svagheter och synder. Huru underligt — så skröplig och dock ägarinna af så stora andliga gåfvor och skatter. Är Kristi pilgrimsförsamling sådan här på jorden, är Minnesota-konferensen sådan? Ja, just sådan är pilgrimsförsamlingen, hennes korståg är ett förnedringstillstånd, en ständig strid mot synd och värld inom och utom. Passar en sådan församling för oss, för dig och för mig? Hvem är du? Är du ett helgon? Paulus öfvar i början af brefvet, närmast före vår text, jubelfest i församlingen i Korint i "Guds församling", bland "de helgade i Kristus Jesus, de kallade heliga", således i en församling af idel helgon. Men underliga voro dessa helgon, ty den första hälsning de behöfde var denna: "Nåd vare med eder." *Helgon* som behöfva *nåd*; kan man begripa sådana helgon? Låtom oss läsa vidare i brefvet, så skola vi nog få se, att pilgrimsförsamlingen i Korint behöfde *nåd*, *stor nåd*. Hörom det inre af Minnesota-konferensens historia, och vi skola snart märka, att dessa pilgrimshelgon måste lefva och dö af nåd, om de skola räddas. Det är just därför, som evangelium om *rättfärdiggörelsen af nåd* är den största gåfvan i den evangelisk-lutherska kyrkan. Den gåfvan hafva vi haft hittills, den gåfvan hafva vi ännu. Lefver du i den gåfvan?

Hvarför väntar pilgrimsförsamlingen så ifrigt Jesu Kristi uppenbarelse? Hon känner, att det är denna uppenbarelse, Herrens återkomst, som skall bringa hennes korståg till ett lyckligt slut, som skall föra henne in i härlighetens land.

Kristi pilgrimsförsamlings korståg är därför en fortfarande *heliggörelse* och en slutlig *härliggörelse*. Det är därom sista versen i vår text talar. Att blifva "stadfästad intill änden", det är *helgelsen*; att "vara ostrafflig på vår Herres Jesu Kristi dag," det är *härliggörelsen*. Hvem utför detta stora underverk med den skröpliga pilgrimsförsamlingen? Det gör Kristus själf, församlingens Herre och Hufvud, han som är hennes rättfärdighet. Så säger vår text.

Så fira vi då med allt skäl jubelfest, därför att vi äro medlemmar af Kristi pilgrimsförsamling, så hafva vi jublat under de flydda åren hvarje gång vi intagit pilgrimer från höga Norden i våra pilgrimsförsamlingar och utropat: "Det är i sanning en stor och ovärderlig förmån redan det att få tillhöra Kristi stridande kyrka på jorden."

Den stora hufvudfrågan är nu den om vår personliga erfarenhet i vår gemenskap med Kristi korsförsamling. Vi minnas det underbara korsståget på vägen till Damaskus. "Dig är svårt att spjärna emot udden," korssets udd. Udden af Kristi kors, har denna udd också inträngt i ditt hjärta, så att ock du med Paulus måst lämna dig med hela ditt lif åt din Frälsare? Hvilket underbart korståg Pauli lif var; icke ett korståg med köttligt svärd utan med det evangelium, om hvilket han sade: "Jag höll mig därför att jag intet visste ibland eder, utan Jesus Kristus och honom korsfäst." Hvilket lif och hvilken verksamhet i svaghet, försakelser och lidanden, och hvilket lif i korsets kraft och seger! Sådan är ännu kraften af korsets predikan. Sådan har den varit bland oss.

Nu tänka vi särskildt på vårt korståg genom allehanda frestelser, vedervärdigheter och lidanden under vår pilgrimsfärd. O, du särgade och trötte pilgrim, hvad väntar du nu? Jesu Kristi dag, den stora, den största, den eviga jubeldagen, den yttersta dagen i högtiden, den ock störst är. Den kommer, och den kommer sr art. Hvem uppehåller oss till dess? Hvem har hjälpt och burit oss under de flydda pilgrimsåren? Han skall upplyfta, bära, hjälpa och stadfästa intill änden. Inför honom jubla vi i hoppet, det saliga hoppet, som icke skall komma på skam. Amen.

Efter aftonsångsgudstjänstens slut var afskedsstunden inne. Konferensens ordförande tolkade i ord några af afskedets känslor och frambar till församlingen i Chisago Lake konferensens tack för visad gästvänlighet under detta möte. Vid afskedet bröder och vänner emellan yppade sig en skön hjärtlig innerlighet samt oförställd glädje och tacksamhet öfver det gemensamt erfarna under mötet.

De intryck, som mötet gaf åt de närvarande, skola förvisso länge vara till välsignelse under arbetsdagarnes "tunga och hetta."

Men för Kristi församling stundar en större jubelfest än någon som firats på jorden, en fest som ej slutar med afsked och följes efter af tunga ensamma arbetsdagar. Må vi få vara med på den triumferande församlingens stora jubeldag i himmelen.

"Och de af Herren forlossade skola vända tillbaka till Zion med jubel, och evig glädje skall vira på deras hufvud; fröjd och glädje skola de få, och sorg och suckan skola fly." (Es. 51: 11).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

TEXT.		Sid.
Förord	- - - - -	5
Högtidspredikan af pastor J. Fremling	- - - - -	9
Välkomsttal af pastor F. M. Eckman	- - - - -	19
Ordförandens ämbetsberättelse	- - - - -	20
Diskussion: "Hvilka äro de förrämsta förutsättningarne för ett kristligt samfunds sunda utveckling?" Inledning af pastor E. Schöld	- - - - -	23
Teser	- - - - -	30
Tankar ur pastor G. Rasts inledning till ämnet: "Huru skall ett sådant uppoffringssinne väckas och fostras att Herrens uppmaning: 'Gå och arbeta i min vingård' må blifva åtlydd?"	- - - - -	31
"The Lutheran Church as the Young People's Church," by Prof. J. P. Uhler	- - - - -	34
"Vår jubelfests mening till vår konferens' ungdom," tal af pastor C. J. Petri	- - - - -	43
Predikan af pastor C. J. Collin	- - - - -	50
Högtidstal af d:r E. Norelius	- - - - -	54
Festpoem af pastor E. Schöld	- - - - -	61
Tal af pastor P. Sjöblom	- - - - -	65
Tal af pastor P. Beckman	- - - - -	79
Tal af pastor P. A. Cederstam	- - - - -	87
Tal af d:r S. P. A. Lindahl	- - - - -	92
Tal af d:r M. Wahlström	- - - - -	97
Predikan af pastor Swan Johnson	- - - - -	104
Aftonsångsliturgi	- - - - -	112
Predikan af d:r O. Olsson	- - - - -	116

ILLUSTRATIONER.

Pastor J. Fremling, konf:s ordf.	- - - - -	Frontispiece
Deltagare i konferensens organisationsmöte	- - - - -	7
D:r P. J. Swärd	- - - - -	8
Konferensens ämbetsmän och verkställande komitee	- - - - -	13
D:r O. Olsson	- - - - -	17
D:r S. P. A. Lindahl	- - - - -	21
Pastor P. Sjöblom	- - - - -	25

Pastor P. A. Cederstam	29
Pastor P. Carlson	33
Pastorerna J. Fr. Seedoff och J. J. Frodeen	37
Gustavus Adolphus Colleges Styrelse	40
Gustavus Adolphus Colleges byggnader	41
Skolan i Red Wing	56
Skolan i East Union	57
Bethesda Hospital	66
Bethesda Hospitals Styrelse	67
Pastor C. A. Hultkrans, hospitalets föreståndare	68
Syster Botilda Svenson, hospitalets föreståndarinna	69
Gamla kyrkan i Chisago Lake	81
Barnhemmet i Vasa	83
Mr. och Mrs. Hultgren, barnhemmets föreståndare	84
Barnhemmets styrelse	85
D:r M. Wahlström	96
Nya kyrkan i Chisago Lake	102
Hr. J. A. Sampson,	109
Augustanaförsamlingens i Minneapolis missionshydda	118

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

BX8049.1.M6A28
Konferens-Album :
Andover-Harvard

001694061

3 2044 077 949 154

AUGUSTANA Evangelical
Lutheran Church.
Minnesota Conference.
Konferens-Album.

BX
8049.1
.M6
A28

www.libtool.com.cn